

TYT

8 YAYIN 16 DENEME
PARAGRAF

TREND KARMA

YENİ NESİL SORULAR

ÖSYM MÜFREDATINA %100 UYUMLU

ÖZDEBİR
YAYINLARI

TYT

Paragraf Denemesi

2 Deneme x 20 Soru

Yeni Nesil Sorularla

TYT Paragraf Denemesi

3. Son yıllarda Türk ve Moğol arkeologlar, Orhun Vadisi başta olmak üzere Orta Asya'nın farklı bölgelerinde ortak kazı çalışmalarını yürütmektedir. Bu kazılarda Göktürk Dönemi'ne ait yazıtlar, taş heykeller ve çeşitli günlük kullanım eşyaları ortaya çıkarılmıştır. Uzmanlara göre bu buluntular, yalnızca Türk tarihine değil, bölgenin kültürel etkileşim geçmişine de ışık tutmaktadır. Ortaya çıkarılan yazıtlar, dönemin siyasi yapısını ve devlet teşkilatını anlamamıza yardımcı olurken arkeolojik kalıntılar, Göktürklerin sosyal yaşamı, sanat anlayışı ve inanç sistemi hakkında yeni bilgiler sunmaktadır. Ayrıca kazı çalışmalarının Türk ve Moğol ekiplerince birlikte yürütülmesi, iki ülke arasındaki akademik ilişkileri güçlendirerek ilerleyen dönemlerde yapılacak daha geniş kapsamlı projelerin önünü açmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kazılardan elde edilen bulguların Göktürklerin gündelik yaşamına dair veriler sunduğuna
- B) Türk ve Moğol araştırmacıların kazı alanında eşit görevler üstlendiklerine
- C) Buluntuların siyasi ve kültürel tarihin aydınlatılmasına katkı sağladığına
- D) Ortak çalışmaların iki ülke arasındaki bilimsel ilişkileri geliştirdiğine
- E) Ortaya çıkarılan yazıtların devlet yapısını anlamada önemli olduğuna

4. Son yıllarda dünya serbest dalış rekorlarını ardi ardına kıran millî sporcumuz Şahika Ercümen, farklı disiplinlerde elde ettiği derecelerle hem Türkiye'nin hem de dünya spor camiasının dikkatini çekmiştir. Kendisi, 100 metre ve üzeri derinliklere tüpsüz dalış yapabilme yeteneğiyle tanınmaktadır. Ercümen'in rekor denemeleri yalnızca spor alanında değil, aynı zamanda çevre bilinci oluşturmada da önemli bir rol oynamaktadır. Birçok dalışını deniz kirliliğine dikkat çekmek amacıyla gerçekleştiren sporcu, bu sayede hem genç sporculara ilham vermekte hem de su altı ekosisteminin korunması için kamuoyunda farkındalık yaratmaktadır. Spor kariyerinin yanı sıra dalış teknikleri üzerine seminerler veren Ercümen, Türkiye'nin su altı sporlarında uluslararası alandaki temsil gücünü artırmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Spor kariyerinin yalnızca sportif başarılar değil, aynı zamanda çevresel farkındalık çalışmalarıyla da desteklendiğine
- B) Sporcu kimliğiyle Türkiye'yi yurt dışında temsil etmesinin, ülkenin su altı sporlarındaki bilinirliğini artırdığına
- C) Birden fazla serbest dalış disiplininde rekor dereceler elde ederek alanında öne çıktığına
- D) Yaptığı dalışların farklı çevre sorunlarına yönelik uluslararası kampanyalarda da yer aldığına
- E) Genç sporculara hem teknik açıdan hem de çevresel bilinç yönünden örnek teşkil ettiğine

TYT Paragraf Denemesi

7. Üretim teknolojilerinde devrim yaratan 3D yazıcılar; özellikle tıp, inşaat ve sanayi alanlarında hızlı prototip geliştirme ve düşük maliyet avantajı sağlıyor. Bu cihazlar sayesinde kişiye özel protezler yapılabilir, acil yedek parça üretilebiliyor. Ancak güvenlik, fikri mülkiyet hakları ve kalite standartlarının korunması için yasal düzenlemelere ihtiyaç duyuluyor. Bazı uzmanlar, 3D yazıcıların yakın gelecekte geleneksel üretim tesislerinin tamamının yerini alacağını öngörse de bu görüş hâlen tartışmalıdır.

Bu metinden,

- I. 3D yazıcılar maliyet avantajı sağlayan bir teknolojidir.
- II. Kullanım alanları yalnızca tıp sektörüyle sınırlıdır.
- III. Güvenlik ve telif hakları için yasal düzenleme gereklidir.

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II
C) I ve II   D) II ve III
E) I ve III

8. Son yıllarda dünya genelinde artan karbon salınımı, küresel ısınmayı hızlandırarak iklim krizini derinleştiriyor. Bilim insanları bu sorunun çözümünde yalnızca bireysel adımların yeterli olmayacağını, hükümetler ve şirketlerin uzun vadeli enerji politikaları geliştirmesi gerektiğini vurguluyor. Bununla birlikte, enerji tasarruflu cihazların kullanılması ve toplu taşımanın tercih edilmesi gibi bireysel önlemler de önemli görülüyor. Ancak bazı kesimler, karbon salınımını tamamen durdurmanın imkânsız olduğunu ve bu nedenle uyum politikalarının geliştirilmesinin öncelikli olması gerektiğini savunuyor.

Bu metinden,

- I. Karbon salınımı, iklim krizinin en önemli etkenlerinden biridir.
- II. Enerji tasarrufu bireysel katkı yöntemlerinden biridir.
- III. Karbon salınımı, kısa vadede tamamen ortadan kaldırılabiliyor.

yargılarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III
C) I ve II   D) II ve III
E) I ve III

9. Safveti Ziya'nın edebiyat dünyasında en çok anılan eseri olan *Salon Köşelerinde*, II. Abdülhamit Dönemi İstanbul'undaki yüksek zümre hayatını konu edinir. Romanda, Batılı bir yaşam tarzı benimsemiş olan seçkin çevrelerin iç dünyaları, ilişkileri ve değer yargıları gözler önüne serilir. Eser, yalnızca bireysel aşk ve ilişkiler etrafında dönmez; aynı zamanda dönemin sosyal yapısına, değer çatışmalarına ve Batılılaşma sürecine dair önemli gözlemler de içerir. Safveti Ziya, romanında dönemin toplumsal dönüşümünü eleştirirken doğrudan öğretici bir dil kullanmaz; gözlem ve betimlemelerle, karakterlerin yaşantıları üzerinden fikirlerini ortaya koyar. Dönemin edebiyat çevreleri tarafından hem üslubu hem de teması bakımından dikkatle incelenmiş ve tartışılmıştır.

Bu parçada "Salon Köşelerinde" romanıyla ilgili;

- I. Dönemin üst sınıf yaşam biçimini ayrıntılı biçimde ele aldığına,
- II. Batılılaşma sürecine yönelik çıkarımlara yer verdiğiğine,
- III. Didaktik bir anlatım yöntemi tercih ettiğine

yargılarından hangilerine değinilmemiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II
C) Yalnız III   D) II ve III
E) I ve III

10. Fransız sosyolog Maurice Halbwachs, bireylerin hafızasının toplumsal bağlamdan beslendiğini belirtir. Ona göre kültürel bellek; geçmişte yaşanan olayların, ortak değerlerin ve simgelerin kuşaktan kuşağa aktarılmasıyla canlı kalır. Bu aktarım sürecinde dil, hem taşıyıcı hem de düzenleyici bir işlev görür. Bir topluluk, ortak dil aracılığıyla geçmişini hatırlar, anlamlandırır ve geleceğe taşır. Dilin zayıflaması ya da yok olması, belleğin de silikleşmesine neden olur. Halbwachs, kültürel belleğin sürekliliğinin dilin korunmasına bağlı olduğunu savunur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Toplumsal hafıza, bireysel deneyimlerden etkilenir.
- B) Ortak değerler, kültürel belleğin güçlenmesinde etkili olur.
- C) Dil, kültürel mirasın aktarımında önemli bir araçtır.
- D) Dilin korunması, toplumsal kimliğin sürdürülmesiyle ilişkilidir.
- E) Kültürel bellek, bireyin kişisel yaşantılarına dayalı olarak oluşur.

13. Türk misafirperverliğinin önemli sembollerinden biri olan kolonya ikramı, son yıllarda hem yaşam alışkanlıklarının değişmesi hem de ucuz, kalitesiz ürünlerin piyasaya hâkim olması nedeniyle eski önemini yitirmeye başlamıştır. Bir zamanlar misafirlüğün, bayramların ve özel günlerin vazgeçilmezi olan kolonya; yerini farklı ikram ve hediye türlerine bırakmaktadır. Bu durum hem kültürel sürekliliğin zayıflamasına hem de geleneksel üreticilerin piyasadaki çekilmesine yol açmaktadır. **Bu parçada "kolonya geleneği" ile ilgili asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Modern yaşam tarzı geleneksel alışkanlıkları gölgelemektedir.
- B) Kolonya üreticileri uluslararası pazarda rekabet edememektedir.
- C) Kaliteli ürünler yüksek fiyat nedeniyle tercih edilememektedir.
- D) Kolonya, yalnızca özel günlerde kullanılabilir hâle gelmiştir.
- E) Kolonya tüketimi hijyen gerekçesiyle azalmıştır.

14. Arjantinli yazar Jorge Luis Borges, genç yaşlarından itibaren görme yetisini yavaş yavaş kaybetti. Babasının da aynı hastalıktan muzdarip olması, onun bu süreci kabullenmesini kolaylaştırmadı. Görme duyusunu neredeyse tamamen yitirmesine rağmen okumaya ve yazmaya olan tutkusu hiç sönmedi. Annesi ve dostları, ona kitap okuyarak onun edebiyatla bağını güçlendirdi. Borges, görmeyen bir yazar olarak hafızasını bir kütüphane gibi kullanmaya başladı; karmaşık öykülerini, şiirlerini zihninde kurgulayıp dikte ettirerek kaleme aldı. Dünya edebiyatına kazandırdığı *Alef* ve *Ficciones* gibi eserler hem entelektüel derinliği hem de hayal gücüyle dikkat çekti. Borges, okumanın ve yazmanın yalnızca bir alışkanlık değil, yaşamın özünü olduğunu savundu. **Bu parçada "Jorge Luis Borges" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?**
- A) Görme kaybının, onun edebiyat üretimine farklı bir yöntem kazandırdığına
- B) Yakın çevresinin desteğinin, okuma alışkanlığını sürdürmesinde etkili olduğuna
- C) Hayal gücünün eserlerinde entelektüel unsurlardan daha baskın olduğuna
- D) Hafızasının, yazma sürecinde işlevsel bir araç olarak kullanıldığına
- E) Edebiyatın, onun yaşam felsefesinin merkezinde yer aldığına

15. Refik Halit Karay'ın polisiye türüne yakın kurgusu ve toplumsal eleştiri yönüyle dikkat çeken romanı *Dişi Örümcek*, entrikalarla örülmüş bir aşk hikâyesi etrafında gelişir. Romanda, İstanbul'un farklı sosyal kesimlerinden karakterler aracılığıyla dönemin ahlaki yozlaşması, çıkar ilişkileri ve toplumsal çözümler yansıtılır. Yazar, olay örgüsünü sürükleyici bir şekilde kurgularken toplumsal eleştirilerini doğrudan öğretici bir biçimde değil, karakterlerin yaşadıkları üzerinden verir. Roman, yayımlandığı dönemde hem konusu hem de dili nedeniyle geniş yankı uyandırmış, eleştirmenler tarafından farklı açılardan değerlendirilmiştir. **Bu parçada *Dişi Örümcek* romanıyla ilgili;**
- I. Entrikalı bir olay örgüsüne sahip olduğuna,
II. Dönemin ahlaki değerlerini eleştirdiğine,
III. Toplumsal eleştirinin doğrudan öğüt verici bir üslupla yapıldığına
- yargılarından hangilerine değinilmemiştir?**
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

16. Dilbilim araştırmaları, kelime dağarcığı geniş bireylerin soyut düşünme ve yaratıcı problem çözme alanlarında daha başarılı olduğunu gösterir. Zengin dil kullanımı, farklı anlam bağlantılarının kurulmasını kolaylaştırır ve düşünme sürecini çeşitlendirir. Bu durum, bireyin hayal gücünü besler, olaylar ve kavramlar arasında özgün ilişkiler kurmasına imkân tanır. Kelime haznesi sınırlı bireylerde ise düşünme süreci daha dar bir çerçevede gelişir. Dil eğitimi, iletişim becerilerinin yanı sıra zihinsel esnekliği de artırır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Geniş kelime dağarcığı, farklı düşünce bağlantılarının kurulmasını kolaylaştırır.
- B) Dil gelişimi, bireyin zihinsel esnekliğini olumlu yönde etkiler.
- C) Kelime haznesi sınırlı bireyler, hayal gücünde kısıtlılık yaşayabilir.
- D) Dil eğitimi, iletişim becerilerini güçlendirir.
- E) Hayal gücünün gelişiminde dil dışında başka unsurlar da etkili olabilir.

- * Bu sınavda yanıtlayacağınız toplam soru sayısı 20'dir.
* Cevaplarınızı cevap kağıdının "Türkçe Testi" için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Günümüzde pek çok popüler sanat akımı, başlangıçta taşıdığı estetik kaygı ve ifade özgünlüğünden uzaklaşarak daha çok pazarın beklentilerine uygun eserler üretti, hâle gelmişti. Örneğin minimalizm, ilk dönemlerinde "fazlalıklardan arınma" felsefesiyle estetik bir yalınlık hedeflerken bugün kimi örneklerde yalnızca boşluk hissi yaratan, ruhsuz mekân tasarımlarına dönüşebilmektedir. Benzer şekilde pop art, sıradan nesnelere sanatsal bağlama taşıyarak tüketim kültürünü sorgulama amacı taşıırken günümüzde kimi sanatçılar tarafından yalnızca parlak renkler ve tanıdık figürlerle pazarlama stratejisine dönüştürülmüştü. Yine sokak sanatı, başlangıçta kamusal alanı demokratikleştirme ve toplumsal meseleleri görünür kılama amacı taşıırken bazı eserlerde yalnızca dekoratif bir unsur olarak kullanılmaktadı. Bu durum, sanatın estetik değerinin taşıdığı düşünsel ve kültürel bağlamdan koparıldığında nasıl yüzeyselleşebildiğini göstermektedir.

Bu parçadan popüler sanat akımlarıyla ilgili;

- I. İlk ortaya çıkış amaçlarının zamanla farklı yönlere evrilebildiği,
- II. Ticarî beklentilerin estetik değerleri zayıflatabildiği,
- III. Sanatın yalnızca izleyici kitlesinin beğenisine göre şekillenmesi gerektiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

2. Medeniyetlerin ömrü, büyük ölçüde dilleri yaşama gücüyle paraleldir. Bir medeniyetin dili doğru, gelişmiş, zenginleşir; kelime hazinesi, ifade biçimleri, anlam derinliği artar. Toplumun inancı, kültürü, bilimi ve sanatı bu dilin içinde şekillenir. Nsiller boyunca söz varlığı kuşaktan kuşağa aktarılırken kimi kelimeler unutulur, kimileri yeni anlamlar kazanır. Dil, medeniyetin hafızasıdır; onu korumak, aslında medeniyetin sürekliliğini korumaktır. Diline özen göstermeyen, onu başka dillerin etkisiyle özünden uzaklaştıran toplumlar zamanla kültürel bağlarını zayıflatır. Tıpkı canlılar gibi diller de yaşar, değişir, bazen de yok olur. Fakat güçlü bir bilinç ve sahiplenme ile dil yeniden canlanabilir, medeniyetin taşıyıcısı olarak geleceğe yürüyebilir.

Bu parçaya verilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil ve Kültürün Yolculuğu
B) Dillerin Yaşam Döngüsü
C) Medeniyetlerin Dil Bilinci
D) Toplumun Söz Hazinesi
E) Medeniyetlerin Geleceği

TYT Paragraf Denemesi

5. Günümüzde pek çok alanda teknolojik ürünleri tüketiyor, onları hayatımızın merkezine yerleştiriyoruz. Ancak kendi ülkemizin teknoloji üretme kapasitesini artıracak bilgi birikimine ve altyapıya yeterince yatırım yapmadığımız bir gerçek. Yurt dışından satın aldığımız cihazlar, yazılımlar ve sistemler; bize kısa vadede kolaylık sağlasa da uzun vadede bağımlılık oluşturuyor. Asıl mesele, elimizde var olan mühendislik birikimi ve genç nüfus potansiyelini doğru yönlendirememek. Yetenekli gençlerimiz, gerekli imkânlar sağlanmadığı için ya mesleklerini icra edemiyor ya da yurt dışına giderek başka ülkelerin kalkınmasına katkıda bulunuyor.

Bu parçada yakınılan asıl durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yerli teknoloji üretiminde mevcut potansiyeli harekete geçirecek stratejiler geliştirilememesi
- B) İthal edilen teknolojilerin kısa vadede ülke ekonomisine zarar vermesi
- C) Yetenekli gençlerin, çalışma alanlarında karşılaştıkları engeller nedeniyle ülke dışında fırsat araması
- D) Teknolojik bağımsızlığı sağlayacak yatırımların, bilim ve mühendislik alanlarında yetersiz kalması
- E) Uluslararası teknoloji pazarında rekabet edecek yerli markaların istenen düzeye ulaşamaması
6. Levent Erdem, 2005 yılında ODTÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Mühendislik kariyerini sürdürürken teknoloji temalı bilim kurgu romanları kaleme aldı. Şimdiye kadar üç roman ve bir öykü kitabı yayımlandı. Son eseri *Sanal Ufuklar*, yapay zekânın insanlık üzerindeki etkilerini tartışıyor. Levent Erdem, romanlarında teknik ayrıntıları okura sade bir dille aktarmayı tercih ediyor.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazarın mesleği hakkında bilgi verilmiştir.
- B) Yazarın kaç kitap yazdığı belirtilmiştir.
- C) Son eserinin teması açıklanmıştır.
- D) Yazarın edebiyat dışında yaptığı çalışmalara değinilmiştir.
- E) Yazarın aldığı ödüllerden söz edilmiştir.

7. Günümüzde arkeolojiyi hâlâ yalnızca eski taşların ve toprak altındaki kalıntıların incelenmesi olarak görenler var. Oysa arkeoloji toplumların kültürel mirasını koruyan, geçmişle gelecek arasında köprü kuran bir disiplindir. --- Geçmişte yaşamış medeniyetlerin sosyal yapısını, inançlarını ve sanatsal anlayışını anlamamıza yardımcı olur. Böylece hem kendi kimliğimizi hem de insanlığın ortak mirasını daha iyi kavrarız.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Bu nedenle arkeoloji yalnızca bilim insanlarının ilgilenmesi gereken dar bir alan değildir.
- B) Nitekim arkeoloji, geçmişten kalan her türlü bulguyu inceleyerek bugünkü kültürel değerlerimizi anlamlandırmamızı sağlar.
- C) Ancak arkeoloji, yalnızca geçmiş değil geleceği de şekillendiren bir bilgi alanıdır.
- D) Hâlbuki arkeoloji, yalnızca kazı yapmakla sınırlı teknik bir uğraş değildir.
- E) Bununla birlikte arkeoloji, teknolojinin gelişmesiyle önemini yitirmiştir.

8. Çocukluğumdan beri bahçemizde duran kiraz ağacının yeri bende başkadır. (I) İlbaharda açan pembe çiçekleri, baharın geldiğini müjdelirdi. (II) Yazın dalları kırmızı kirazlarla dolup taşardı. (III) Mahalledeki çocuklar kiraz toplamak için sıraya girerdi. (IV) Hatta bazıları, ağaçta saklama biçiminde oynardı. (V) Tabii Ayşe Teyze uyuyorsa!

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümlenin koşulu durumundadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Gazeteci:

(I): ----

Müzişyen:

— Müzik yapmaya başladığımda çevremdeki çoğu insan cazla ilgilenmiyordu. Kimileri bu tarzın fazla "niş" olduğunu, dinleyici kitlesinin sınırlı kalacağını söylüyordu ama ben cazı bir müzik türünden öte, bir ifade biçimi olarak görüyorum. Doğaçlama yapmak, ruh hâlini anında müziğe yansıtmak bana başka hiçbir tarzın veremediği bir özgürlük sağlıyor.

Gazeteci:

(II): ----

Müzişyen:

— Kesinlikle evet. Bazen bir şarkıyı sahnede ilk kez bambaşka bir düzenlemeyle çaldığım oluyor. O anki enerji ve dinleyiciyle kurulan bağ, şarkıyı o ana özel kılıyor. Stüdyo kayıtları kusursuz olabilir ama sahnedeki anlık değişimlerin verdiği tat bambaşka.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Caz müzik sizin için ne ifade ediyor?
II. Sahne performansınızda doğaçlamaya yer verir misiniz?
- B) I. İlk albümünüzü hazırlarken cazı tercih etmenizin özel bir sebebi var mıydı?
II. Doğaçlamalarınızda dinleyicinin tepkisi belirleyici olur mu?
- C) I. Cazın Türkiye'deki konumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
II. Sahnede çalarken önceden belirlenmiş düzenlemelere sadık kalır mısınız?
- D) I. Cazı diğer türlerden ayıran en önemli özellik nedir sizce?
II. Konserlerinizde repertuarınızı önceden mi belirlersiniz?
- E) I. Sizce caz, geniş kitlelere hitap eden bir tür mü?
II. Albümlerinizdeki düzenlemeler sahneye birebir taşınır mı?

10. Etrafımdaki insanların ne yaşadığını çoğu zaman fark etmem. Birisi üzgün olsa bile kendi işlerime dalıp giderim. Çevremdekilerin sorunlarını dinlemek, onlara vakit ayırmak bana gereksiz geliyor. Kendi düzenim bozulmasın yeter. İş yerinde bir arkadaşım sıkıntı yaşasa bile müdahale etmem çünkü bunun beni ilgilendirmediğini düşünürüm. İnsanlar, duygularını paylaşmak istese bile dinlemekte zorlanırım.

Bu parçada düşüncelerine yer verilen kişinin aşağıdakilerden hangisini yapması beklenemez?

- A) Kitap okumak
B) Sinemaya girmek
C) Uzun yolculuklar
D) Kermese katılmak
E) Alışveriş

11. Bazı insanlar için denizler ve okyanuslar yalnızca tatil bölgelerinin bir parçasıdır. Oysa su altı yaşamı, gezegenin ekolojik dengesinde kritik bir role sahiptir. ---- Mercan resiflerinden derin deniz canlılarına kadar her tü, ekosistemin sürekliliğini sağlamakta önemli bir görev üstlenir. Bu çeşitliliğin korunması, yalnızca deniz ekosistemini değil, kara yaşamını da doğrudan etkiler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Bununla birlikte su altı yaşamı, insanların etkisinden tamamen bağımsızdır.
B) Nitekim su altı canlılarının korunması, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltabilir.
C) Hâlbuki su altı yaşamı, yalnızca balık türleriyle sınırlıdır.
D) Böylece su altı yaşamı, tatilciler için ilgi çekici bir hobi hâline gelir.
E) Oysa su altı yaşamı, doğal çevrenin korunmasında hiçbir rol oynamaz.

16. "Filmlerimdeki gariplikler, hayatın kendisinde zaten var. Ben sadece onları biraz daha görünür kılıyorum." diyen David Lynch, çağdaş sinema dünyasında kendine has dili ve atmosferiyle ayrıksı bir yer edinmişti. Resim, müzik ve tasarım gibi farklı sanat dallarında da üretim yapan Lynch; gençlik yıllarında sinema yerine resim alanında ilerlemeyi düşünmüştü. Ancak bir gün atölyesinde çalışırken gördüğü bir film karesindeki hareket, onun sinemaya yönelmesine vesile olmuştur. Lynch, filmlerinde bilinçaltının karanlık dehlizlerini keşfetmeyi ve sıradan görünen mekânların ardındaki rahatsız edici gerçeği açığa çıkarmayı sever. Kariyeri boyunca ticari başarı beklentisini bir kenara koyarak kendi sanat anlayışına sadık kalmış, bu sayede hem eleştirmenlerin hem de sadık bir izleyici kitlesinin takdirini kazanmıştı. Sanatında en önemli ilkesinin, dışarıdan gelen beklentilere boyun eğmeden kendi vizyonunu korumak olduğunu sıkça vurgular.

Bu parçadan "David Lynch" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İzleyicinin beklentilerini karşılamak için zaman zaman kendi tarzından ödün vermişti.
- B) Sinema kariyerine başlamadan önce resim sanatında uluslararası başarılar kazanmıştı.
- C) Filmlerinde genellikle yalnızca kişisel yaşam öyküsünden esinlenmişti.
- D) Sanat anlayışını popüler beğeniye göre şekillendirmeyi reddetmişti.
- E) Sinema dışında başka sanat dallarıyla ilgilenmemişti.

17. Keçe, yüzyıllardır Anadolu'nun kültürel mirasının önemli bir parçası olarak varlığını sürdürmekte. Anadolu'nun farklı bölgelerinde iklim, yaşam biçimi ve kültürel alışkanlıklara göre farklı formlarda üretilen keçe kıyafetler hem soğuktan koruma hem de estetik açıdan halkın tercihleri arasında yer almıştı. Göçebe dönemden yerleşik hayata geçişte de önemini koruyan keçecilik, zamanla endüstriyel üretimin gölgesinde kalsa da bazı ustalar ve tasarımcılar tarafından yaşatılmaya devam etmekte. Bu kişiler, keçenin yalnızca bir giyim malzemesi değil, toplumsal kimliğin ve aidiyetin sembolü olduğunu vurgular. Geleneksel tekniklerin modern tasarımlarla birleştirilmesi, keçenin güncel yaşamda yeniden yer bulmasını sağlamaktadır.

Bu parçadan "Anadolu'da keçe kıyafetler" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Endüstriyel üretim karşısında varlığını sürdürebilmesi için yeni tasarım yaklaşımları geliştirilmiştir.
- B) Geleneksel üretim teknikleri, geçmişteki kadar yaygın biçimde kullanılmaktadır.
- C) Kullanım alanı yalnızca törenler ve özel günlerle sınırlı kalmıştı.
- D) Keçe üretiminin temel amacı, estetik kaygıları ön plana çıkarmaktır.
- E) Yerleşik hayata geçiş sürecinde önemini büyük ölçüde kaybetmişti.

18. Sanayi Devrimi ile birlikte Batı'da üretim biçimleri ve iş gücü dağılımı köklü bir değişime uğradı. El işçiliğine dayalı küçük atölyeler yerini büyük fabrikalara bırakırken kırsalda yaşayan nüfusun önemli bir kısmı kentlere göç etti. Geleneksel lonca sistemleri yavaş yavaş etkisini kaybederken modern işçi sınıfı giderek güç kazandı. Bu dönüşüm hem üretim tekniklerini hem de toplum içindeki sosyal tabakalaşmayı yeniden şekillendirdi. Tarımsal üretimin merkezde olduğu eski düzen, yerini sanayi merkezli bir ekonomik yapıya bırakırken köylü nüfusun ekonomik ve toplumsal rolü büyük ölçüde değişti.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tanık gösterme
- B) Öyküleme
- C) Karşılaştırma
- D) Tanımlama
- E) Örneklendirme

YENİ
Alternatif
YAYINLARI

2x20
DENEME SORU

PARAGRAF

DENEMELERİ

Paragraf

5. Akran zorbalığı, özellikle okullarda ve gençler arasında yaygın görülen bir problem hâline gelmiştir. Zorbalık, sadece fiziksel şiddetle sınırlı olmayıp sözlü taciz, sosyal dışlanma ve siber zorbalık gibi çeşitli şekillerde kendini göstermektedir. Bu tür davranışlar, mağdurlar üzerinde ciddi psikolojik hasarlar bırakırken uzun vadede öz güven kaybı, depresyon hatta okul terkine kadar varan sonuçlar doğurabilir. Ancak ne yazık ki, birçok okulda bu tür olaylar, çocukların "büyüme sürecinin bir parçası" olarak görülmekte ve buna yeterli önlem alınmamaktadır. Bu bakış açısı, sorunun daha da derinleşmesine yol açarken mağdurların sessiz kalmasına ve çözüm arayışlarının yetersiz kalmasına neden olmaktadır.

Bu parçada

- I. Akran zorbalığının çeşitli şekillerde görülebilmesi
- II. Okullarda akran zorbalığına karşı yeterli tedbirlerin alınmaması
- III. Zorbalığın, mağdurlar üzerinde ömür boyu sürecek etkiler bırakması

durumlarından hangilerine gönderme yapılmamıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

DENEME – 1

6. • Yapay zekâ teknolojisi, günümüzde büyük bir hızla gelişmekte ve hayatın birçok alanında devrim yaratmaktadır. Yapay zekâ, tıpta teşhis ve tedavi süreçlerini hızlandırmakta, sanayide ise üretim verimliliğini artırmaktadır. Özellikle büyük veri analizi, yapay zekânın en etkili olduğu alanlardan biridir ve birçok işletmeye rekabet avantajı sağlamaktadır.
- Yapay zekâ, gelecekte birçok iş kolunda insanların yerini alabilir ve bu durum iş gücü piyasasını önemli ölçüde etkileyebilir. Özellikle tekrarlayan ve manuel işler, yapay zekâ ile otomatik hâle getirildiğinde işsizlik oranlarında artış yaşanabilir. Bu nedenle yapay zekâ teknolojilerinin hızla yaygınlaştığı günümüzde, yeni iş alanlarına yönelik eğitim ve beceri geliştirme programları önem kazanmaktadır.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yapay zekânın ekonomik etkileri karşılaştırılmaktadır.
B) Yapay zekânın olumlu ve olumsuz etkileri ele alınmaktadır.
C) Yapay zekânın gelecekteki gelişimi üzerine değerlendirmeler yapılmaktadır.
D) Yapay zekânın yalnızca sanayi üzerindeki etkileri anlatılmaktadır.
E) Her iki parçada da yapay zekânın eğitime etkisi vurgulanmaktadır.

Paragraf

10. Teknolojinin hızla gelişmesi, hayatımızın her alanında köklü değişimlere yol açmaktadır. Özellikle dijitalleşme, bilgiye erişim hızını artırmış ve iletişim yöntemlerini dönüştürmüştür. İnsanlar artık sadece bilgisayarlarla değil, akıllı telefonlar ve tabletler aracılığıyla da bilgiye her an ulaşabilmektedirler. Bu durum, eğitim sistemine de yansımış ve uzaktan eğitim modelleri yaygınlaşmıştır. Ancak dijitalleşme getirdiği fırsatların yanı sıra bireylerin dijital bağımlılık ve bilgi kirliliği gibi sorunlarla da karşı karşıya kalmasına neden olmuştur.

Bu parçada dijitalleşme ile ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dijitalleşme, bilgiye erişimi her zamankinden daha kolay hâle getirmiştir.
- B) Eğitim sisteminde uzaktan eğitim modellerinin yaygınlaşmasını sağlamıştır.
- C) Dijitalleşme, bireyleri bilgi kirliliği ve bağımlılık gibi sorunlarla karşı karşıya bırakmıştır.
- D) Teknolojik gelişmeler, hayatımızın her alanında olumlu ve olumsuz yönde köklü değişimlere yol açmıştır.
- E) Akıllı cihazlar, dijitalleşme sürecinin en önemli parçalarından biridir.

DENEME – 1

11. Müzik dinleme alışkanlıkları, toplumlar arasında büyük farklılıklar gösterir. Birçok kültürde müzik, sosyal bağları güçlendiren bir araç olarak kabul edilir. Örneğin Afrika'daki birçok kabilede müzik, toplumsal ritüellerin bir parçasıdır ve bireylerin birbirleriyle olan ilişkilerini derinleştirir. Batı toplumlarında ise müzik hem bireysel bir deneyim hem de sosyal bir etkinlik olarak görülür. Müzik festivalleri, konserler ve çeşitli etkinlikler; insanları bir araya getiriyor. Tabii bireyler evde yalnız başlarına da müzik dinleyerek rahatlayabilirler. Ayrıca müzik birçok insan için duygusal bir ifade aracı olup dinleyicilerin ruh hâlini değiştirme gücüne sahiptir. Bu etkileri göz önünde bulundurduğumuzda müzik, dünya genelinde büyük bir endüstri olup çeşitli kültürlerin zenginliklerini yansıtan geniş bir üretim ve tüketim ağına sahiptir diyebiliriz.

Bu parçada müzik ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Müzik dinlemenin kişisel gelişim üzerinde doğrudan etkili olduğuna
- B) Müzik festivallerinin Batı toplumlarında yaygın bir etkinlik olduğuna
- C) Müzik dinlemenin bireylerin ruh hâli üzerinde etkili olduğuna
- D) Müzik endüstrisinin dünya genelinde büyük bir ticaret ağına sahip olduğuna
- E) Müzik dinlemenin bazı toplumlarda sosyal bağları güçlendirdiğine

Paragraf

15. Bir grup insan, belirli bir coğrafyada nesiller boyu bir arada yaşamış, benzer ekonomik faaliyetlerde bulunmuş ve ortak bir kültürü paylaşmışsa bu topluluk bir milletin oluşumuna zemin hazırlamıştır. Ancak bir milletin varlığı yalnızca coğrafi sınırlarla ya da ortak ekonomik çıkarlarla açıklanamaz. Millet olgusu, bireylerin kendilerini ortak bir tarihin, dilin ve kültürün parçası olarak görmeleriyle anlam kazanır. Bu bağlamda millet, bireylerin yalnızca maddi unsurlarla değil; manevi değerlerle de şekillenen bir topluluk içinde yer aldıkları bir yapıdır.

Bu parçaya göre, millet olgusu hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Milletler, coğrafi sınırlarla korunan ve hayatlarını sürdürebilen topluluklardır.
- B) Kan bağıının yakınlığı ve maddi çıkarlar, millet kavramını açıklamak için yeterlidir.
- C) Millet olgusu, bireylerin ortak tarih ve kültüre aidiyet hissetmesiyle vücuda gelmiştir.
- D) Millet olgusu, belirli bir şekilde az da olsa maddi unsurların şekillendirdiği bir yapıdır.
- E) Ortak bir tarih ve kültür, milletlerin oluşumunda geleceği de şekillendiren ana unsurdur.

DENEME – 1

16. Descartes, insanın gerçek bilgiye ulaşabilmesi için öncelikle bütün ön yargılarından arınması gerektiğini savunur. Ona göre insan zihni, her türlü yanlış bilgi ve duyuşsal yanılsamalardan etkilenmeye açıktır. Bu nedenle, "Düşünüyorum, öyleyse varım." önermesi, Descartes için şüphe edilemez bir temel oluşturur. Bu önerme, insanın düşünce gücünü ve akıl yürütme yeteneğini merkeze alır ve bu yetenek, tüm gerçek bilgilerin kaynağı olarak kabul edilir. İnsan ancak bu şekilde, yani zihnini ön yargılardan arındırarak hakikate ulaşabilir.

Bu parçaya göre Descartes'ın "aydınlanma" anlayışına göre aşağıdaki önermelerden hangisi doğrudur?

- A) Aydınlanma, duyuşsal bilgilerin mutlak doğru olduğunu kabul etmektir.
- B) Aydınlanma, insan zihninin tamamen ön yargılardan arınmasıyla mümkündür.
- C) Aydınlanma, başkalarının bilgilerini kendi bilgimiz gibi kabul etmektir.
- D) Aydınlanma, insanın şüphe etmeden her bilgiyi doğru kabul etmesidir.
- E) Aydınlanma, yalnızca duyuşların sağladığı bilgiye dayanarak ilerlemeyi gerçekleştirir.

Paragraf

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilim insanları, kahvenin içeriğindeki kafeinin insan beyni üzerindeki etkilerini inceleyen kapsamlı bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmaya göre kafein uyanıklığı artıran ve beyin fonksiyonlarını kısa süreliğine iyileştiren bir etkiye sahiptir. Kafeinin, dopamin üretimini tetikleyerek beyindeki ödül sistemini harekete geçirdiği ve bu sayede kişinin kendini daha enerjik ve mutlu hissettiği gözlemlenmiştir. Fakat, uzun süreli ve aşırı kahve tüketimi; uyku bozukluklarına, anksiyete gibi rahatsızlıklara ve bağımlılığa yol açabilir. Bu nedenle, uzmanlar günlük kahve tüketiminin belirli bir miktarı aşmaması gerektiğini önermektedirler.

17. Bu parçada söz edilen araştırmanın sonucundan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Kahve içmenin dişe dokunur bir etkisi yoktur.
- B) Kafein, dopamin üretimini artırarak kişiyi mutlu eder.
- C) Kahve tüketimi zamanında olmazsa zararlıdır.
- D) Kafein bağımlılığı mutlaka tedavi edilmelidir.
- E) Kahvenin faydasından çok zararı tespit edilmiştir.

18. Bu parçada belirtilen araştırmaya göre;

- I. aşırı kahve tüketimi zararlı olabilir,
- II. kafein, beyin fonksiyonlarını belli bir süre durdurur,
- III. düzenli kahve tüketimi, dikkat ve odaklanma sağlar

durumlarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

DENEME – 1

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Son dönemlerde okuduğum Tutunamayanlar, Kayıp Zamanın İzinde ve Yalnızız gibi romanlarda dikkatimi çeken en önemli unsur, yazarların karakterlerinin iç dünyalarına derinlemesine inip, onların yalnızlık ve arayış temalarını ustalıkla işlemeleriydi. Bu eserlerde, karakterlerin dış dünyadan çok, kendi iç dünyalarındaki karmaşalar ve çözülmemiş meseleler ön planda tutulmuştu. Olay örgüsü ise bu içsel yolculukların bir arka planı niteliğindedir. Bu tür eserleri okurken insan ruhunun derinliklerine yapılan bu yolculuğun sadece karakterler için değil, okuyucular için de aydınlatıcı bir deneyim olduğunu fark ettim.

19. Bu parçada söz konusu edilen romanların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karakterlerin dış dünyadaki sosyal ilişkilerinin ön plana çıkması
- B) Olay örgüsünün tamamen karakterlerin dış dünyasıyla ilgili olması
- C) Karakterlerin içsel çatışmalarının entrika ve macerayla anlatılması
- D) Okuyucunun ilgisini sürükleyici maceralarla çekmeye çalışmaları
- E) Karakterlerin iç dünyalarındaki yalnızlık ve arayış temalarının işlenmesi

20. Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Romanlar, okuyucuları roman içinde macera dolu bir dünyaya davet eder.
- B) Yazarlar, karakterlerin iç dünyalarını işlerken okuyucuyu da bu yolculuğa çıkarır.
- C) Romanlarda olay örgüsü diğer türlere göre her zaman en önemli yapısal unsurdur.
- D) Karakterlerin dış dünyası, kurgu oluşumunda romanın tam da merkezini oluşturur.
- E) İçsel yolculuklar, roman okuyucuları üzerinde çoğu zaman romanı anlama adına olumsuz bir etki bırakır.

Paragraf

4. Sabah erken saatlerde başlayan yolculuğumuzda önce kıyıya vuran dalgaların sesiyle karışık çay kokusunu içimize çektik. Sahil boyunca yürürken renkli balıkçı tekneleri, limandaki hareketliliği gözler önüne seriyordu. Teknelerin güvertesinde balık ağıları seriliydi ve balıkçılar, ağıları toplamaya başlamıştı. Günün ilk ışıkları denizin üzerinde altın sarısı bir yol oluşturmuştu. Denizden hafif bir esinti yüzümüze vururken kıyıdaki restoranlar ve kafelerde kahvaltı için hazırlıklar yapılıyordu. Balıkçıların arasında genç bir çocuk, yorgun gözlerle sahile doğru bakıyordu. Doğanın bu sakinliği, huzur dolu bir atmosfer yaratıyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) İşitsel öğelere
B) Görsel öğelere
C) Betimlemelere
D) Duygusal öğelere
E) Karşılaştırmaya

5. Dünya hızla değişiyor. ----. Eskiden zamana karşı daha sabırlıydık, beklemek bizi bu kadar zorlamıyordu. Şimdi ise her şeyin hızla akmasını ve bir an önce gerçekleşmesini istiyoruz. Teknoloji bizi zamanın kontrol edilemez bir hızla aktığına ikna ediyor. Geçmiş, neredeyse elimizden kayıp gitmiş bir hatıra gibi; gelecek ise hızla gelen ama bir o kadar da belirsiz bir kavram hâline geldi. Zamanı kontrol etmeye çalışıyoruz ama bunu başardığımızı söylemek zor.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Her şeyin eskisi gibi olduğunu söylemek bir yanılsamadan ibaret
B) Zamanın bu kadar hızlı geçmesi bizi derin bir kaygıya sürüklüyor
C) Dünyanın hızına yetişmek bazen imkânsız gibi geliyor
D) Değişimin hızına ayak uydurmak için ne yapmamız gerektiğini henüz çözemedik
E) Artık hız, hayatımızın ayrılmaz bir parçası oldu ve bu değişime ayak uydurmak zorundayız

DENEME – 2

6. (I) Doğal afetler, insanlık tarihî boyunca büyük yıkımlara neden olmuştur. (II) Depremler, seller ve fırtınalar gibi afetler; insanların yaşamını etkileyen en önemli doğa olaylarıdır. (III) Özellikle son yıllarda iklim değişikliği, doğal afetlerin sıklığını ve şiddetini artırmıştır. (IV) Bunun sonucunda afet yönetimi ve önlemlerinin önemi daha fazla anlaşılmıştır. (V) Afetlere karşı dayanıklılığın artırılması için altyapı çalışmalarının yapılması ve erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi büyük önem taşır. (VI) Toplumların bilinçlendirilmesi ve afetlere karşı hazırlıklı olması, can ve mal kayıplarını en aza indirmek için gereklidir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. Sağlıklı bir yaşam için düzenli beslenme ve fiziksel aktivite kadar yeterli su tüketimi de büyük önem taşır. Vücudun doğru şekilde çalışabilmesi ve hücrelerin yenilenmesi için su hayati bir rol oynar. Su tüketiminin, metabolizmayı hızlandırarak kilo kontrolüne de yardımcı olabileceği bilinmektedir. Uzmanlar, günde en az 2-2,5 litre su tüketilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ancak yapılan araştırmalar, birçok insanın yeterli miktarda su tüketmediğini ve bu durumun yorgunluk, baş ağrısı gibi sağlık sorunlarına yol açtığını ortaya koymuştur.

Bu parçada su tüketimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Vücudun sağlıklı çalışması için suyun gerekli olduğuna
B) Su tüketiminin kilo kontrolünde çok etki sağladığına
C) Günlük su tüketim miktarının ne kadar olması gerektiğine
D) Yeterli su içmemenin çeşitli sağlık sorunlarına yol açtığına
E) Su tüketiminin metabolizma üzerinde etkili olduğuna

Paragraf

10. Rönesans, Avrupa'da 14. yüzyılda başlayıp 17. yüzyıla kadar süren kültürel ve entelektüel bir hareket olarak kabul edilir. Bu dönemde sanat, bilim ve düşünce alanlarında büyük yenilikler yapılmıştır. Rönesans, Antik Yunan ve Roma'nın mirasını yeniden keşfederek klasik bilgiye dayanan bir yenilikçilik dönemi başlatmıştır. Leonardo da Vinci, Michelangelo ve Raphael gibi sanatçılar bu dönemin en önemli isimleri arasında yer alır. Rönesans, aynı zamanda hümanizm düşüncesinin yaygınlaşmasına ve bireyin önem kazanmasını sağlamıştır.

Bu parçadan Rönesans'la ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Avrupa'da bilim ve sanat alanında hatırı sayılır yeniliklerin yapıldığı bir dönemdir.
- B) Çok büyük ve önemli sanatçıların yetiştiği dönem olarak dile getirilmiştir.
- C) Bu dönem, sanatçılar ve bilim insanları açısından oldukça verimli olmuştur.
- D) Kişinin kıymetinin ön plana çıktığı ve hümanizmin geniş kitlelere yayıldığı bir dönemdir.
- E) Rönesans, 14. yüzyılda Antik Yunan ve Doğu kültüründen beslenerek ortaya çıkmıştır.

DENEME – 2

11. Sanat, insanlık tarihî boyunca bireylerin duygularını, düşüncelerini ve toplumsal olayları yansıtmak için en güçlü araçlardan biri olmuştur. Resim, müzik, heykel ve edebiyat gibi sanat dalları; dönemlerine damgasını vuran olayları, kültürel değişimleri ve toplumsal dinamikleri en iyi şekilde anlatmışlardır. Özellikle toplumsal hareketler ve değişimler sırasında sanatçılar, eserleriyle birer sözcü olmuş ve bu süreçlerin hem tanıkları hem de aktörleri hâline gelmişlerdir. Sanatın bir toplumun gelişiminde önemli bir rol oynadığı, tarih boyunca pek çok örnekle kanıtlanmıştır.

Bu parçada sanatın toplumsal rolü ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat, bireyden topluma geçişte duyguların yansıtıldığı bir araçtır.
- B) Sanat, toplumsal olaylar ve kültürel değişimleri en iyi şekilde anlatır.
- C) Sanatçılar, toplumsal hareketler sırasında birer sözcü hâline gelmişlerdir.
- D) Sanat, toplumların gelişiminde ve ilerlemesinde tek rol oynayanıdır.
- E) Edebiyat ve müzik, sanat dalları arasında toplumu şekillendiren en güçlü araçlardır.

12. ● Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde yetişen yaban mersini, güçlü antioksidan içeriği ile vücudu serbest radikallere karşı korur ve bağırsıklık sistemini güçlendirir.
- Araştırmalar, yaban mersininin hafızayı ve beyin fonksiyonlarını geliştirdiğini ortaya koymuştur.
- Kalp sağlığını korumada önemli bir rol oynayan yaban mersini, kandaki kötü kolesterol seviyelerini düşürebilir.
- Yaban mersini, sindirim sistemi sağlığını sağlar ve onun düzenli tüketimi bağırsak sağlığını destekler.
- Ayrıca göz sağlığı üzerinde de olumlu etkileri bulunan yaban mersini, görme kaybını önlemede yardımcı olabilir.

Bu açıklamalar aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir cevaptır?

- A) Yaban mersini nasıl yetiştirilir?
- B) Yaban mersini neye iyi gelir?
- C) Yaban mersini hangi mevsimde toplanır?
- D) Yaban mersini neye kesin çözümdür?
- E) Yaban mersini nerede bulunur?

Paragraf

DENEME – 2

16. Gazeteci:

(I) ----

Uzman:

- İpekten yapılan ince, hafif ve parlak bir kumaş türüdür. Genellikle yazlık elbiseler, şallar ve aksesuarlar için kullanılır. Osmanlı Dönemi'nde özellikle saray mensuplarının giydiği gösterişli giysilerde de tercih edilirdi.

Gazeteci:

(II) ----

Uzman:

- Evet, Osmanlıda kaftan yapımında bile kullanılmıştır. İpek kumaş hem parlaklığı hem de zarafetiyle sarayın en gözde kumaşıydı. Özellikle padişah ve vezirler, ipek kaftanlarıyla dikkat çekerdi. Ayrıca ipek kumaşın ticareti de Osmanlı için büyük bir gelir kaynağıydı ve bu kumaşlar İpek Yolu'yla Asya'dan getirilirdi.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) İpek kumaşın özellikleri nelerdir?
(II) Osmanlıda ipek kumaşın kullanım alanları nelerdir?
- B) (I) İpek kumaş nedir?
(II) Osmanlı Dönemi'nde ipek kumaşın önemi var mıdır?
- C) (I) İpek kumaşın tanımını yapar mısınız?
(II) Osmanlıda ipek kumaş nasıl kullanılırdı?
- D) (I) İpek kumaş nerelerde kullanılır?
(II) Osmanlı Dönemi'nde ipek kumaşın ticareti nasıl yapılırdı?
- E) (I) İpek kumaşın tarihçesi nedir?
(II) Osmanlıda ipek kumaşla yapılan en önemli giysiler nelerdir?

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Martin Luther King, Amerika'da siyahilerin hak mücadelesinin en güçlü savunucularından biri olarak kabul edilir. O, şiddete başvurmadan direnişin en baskıcı güçleri bile alt edebileceğine inanıyordu. King, Gandhi'nin izinden giderek pasif direnişi bir strateji hâline getirdi ve siyahilerin eşitlik mücadelesini bu yöntemle yürüttü. "Bir gün gelecek, insanlar ten renklerine göre değil, karakterlerinin gücüne göre değerlendirilecekler." diyen King, ayrımcılığın sona ermesi için mücadele ederken her zaman barışçıl bir tavır sergiledi. Bu direniş yöntemi, dünya genelinde hak mücadelesi veren diğer gruplar için de bir ilham kaynağı oldu.

17. Bu parçadan hareketle Martin Luther King ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Şiddete başvurmadan hak mücadelesi verdiğine
B) Gandhi'nin pasif direniş felsefesinden ilham aldığına
C) Ayrımcılığa karşı mücadele ettiği için beyazlardan büyük tepki topladığına
D) Eylemlerinin, dünya genelindeki hak mücadelesine esin kaynağı olduğuna
E) İnsanları karakterleri ile değerlendirmenin önemine inandığına

18. Bu parçadan hareketle Martin Luther King'in mücadelesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanları fiziksel güçle değil, düşünceleriyle bir araya getirdiği
B) Baskılara karşı şiddetli bir direniş hareketi başlattığı
C) Eşitlik mücadelesinde ekonomik reformları ön planda tuttuğu
D) Mücadelede başarıya ulaşmak için yalnızca konuşmalarına güvendiği
E) Siyahilerin ekonomik refahını artırmak amacıyla pasif direniş örgütlediği

**TÜM ZAMANLARIN TÜM SINAVLARI İÇİN
PARAGRAF DENEMESİ**

SORU KİTAPÇIK NUMARASI

0 0 0 0 0 0 0 1

TC. KİMLİK NUMARASI							
ADI							
SOYADI							
SALON NO.				SIRA NO.			

ADAYLARIN DİKKATİNE!

SINAV BAŞLAMADAN ÖNCE AŞAĞIDAKİ UYARILARI MUTLAKA OKUYUNUZ.

1. T.C. Kimlik Numaranızı, Adınızı, Soyadınızı, Salon Numaranızı ve Sıra Numaranızı Soru Kitapçığı üzerindeki ilgili alanlara yazınız.
2. Bu sınav Türkçe alanından oluşmaktadır.
3. Bu kitapçıkta iki denemede toplam 40 sorudan oluşmaktadır.
4. Bu deneme sınavı ÖSYM konu dağılımı ve soru yönelimleri dikkate alınarak kazanımlara uygun olarak hazırlanmıştır.

5. Roman kahramanlarının yazılış sürecinde yazarların karakterleriyle kurduğu ilişki, edebiyat dünyasında sıkça konuşulan bir konudur. Sabahattin Ali'nin *Kuyucaklı Yusuf* adlı eserinde, yazar karakterini yaratırken onun ruh dünyasına derinlemesine nüfuz etmiş, Yusuf'un içsel çatışmalarını ve çevresindeki dünyayla mücadelesini büyük bir ustalıkla işlemiştir. Sabahattin Ali, Yusuf'u yazarken onunla adeta bir yolculuğa çıkmış ve zamanla karakterin kendi bilincinde yaşadığını hissetmiştir. Yazar, "Yusuf'un dünyasında gezinirken, onun duygu ve düşüncelerinin beni yönlendirdiğini fark ettim" diyerek bu durumu dile getirmiştir. Bu anekdot, yazar ile kahramanı arasındaki ilişkinin sadece yaratıcı bir süreç olmadığını, aynı zamanda karakterin evrimine dair bir merak ve gözlem süreci olduğunu göstermektedir. Böylece yazar, okuyucuya daha gerçekçi ve derinlikli bir kahraman sunar.

Bu parçada Sabahattin Ali'nin *Kuyucaklı Yusuf* karakteriyle kurduğu ilişkiye dair verilen anekdotun anlatımda hangi amaca hizmet ettiği söylenebilir?

- A) Ortaya konulan düşünceyi farklı bir bakış açısıyla derinleştirmek
B) Önemli bir kişiyi tanık göstererek bir fikri desteklemek
C) Ele alınan konuyu bir örnek üzerinden somutlaştırarak açıklamak
D) Bir anıya yer vererek anlatımı tekdüzelikten kurtarmak
E) Aynı konuyla ilgili birden fazla görüş sunarak genelleme yapmak

6. (I) Doğada çeşitli şekiller bulunabilir; ancak bazı şekillerin insan yapımı alanlarda daha sık rastlandığını görebiliriz. (II) Çevremizdeki pek çok nesne ve yapı dikdörtgen biçimindedir. (III) Bu, dikdörtgen şeklinin kullanışlılığı ve işlevselliğinden kaynaklanmaktadır. (IV) Dikdörtgen, simetrisi ve düzeni sayesinde tasarımlarımızda önemli bir yer tutar. (V) Çevremizdeki birçok nesnenin bu biçimde olması, dikdörtgenin pratik ve estetik avantajlarını yansıtır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Pencereler, kapılar, futbol sahaları, binalar, eşyalar örnek verilebilir." cümlesi getirilebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. I. Kafamda canlandırdığım, hoş bir akşam yemeğinin hayal kırıklığına dönüşeceğini hiç düşünmemiştim.
II. Bir köşede kalp masajı yapılan, yerde öylece hareketsiz yatan bir bayan, etrafında umutla bekleyen yakınları...
III. Restoran kapısını açıp içeri girdiğimde, kalabalık bir ortamla karşılaştım.
IV. Ancak yanılığa düştüğümü anladığımda, içten içe kendime sinirlendim.
V. Dışarıdan bakıldığında oldukça şık görünen bu restorani, içerideki karmaşayla izleyince hemen ön yargıyla yaklaştım.

Numaralanmış cümleler anlam bütünlüğü oluşturacak şekilde sıralandığında sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) III - V - IV - II - I   B) V - III - IV - I - II
C) II - IV - III - V - I   D) III - I - V - II - IV
E) V - II - III - IV - I

Edebiyat Sokağı

8. ----. Her biri çok yanlı gerçekliğimi belli bir yandan açar bana. Neden söz ederse etsin bana beni ve başkalarını yaşamayı öğretir. Romancılar, varoluşumun gizli örtülerini kaldırır. Balzac, *Euqenie Grandef*'yi yazmasaydı gecem gündüzüm bencillerle geçtiği hâlde nereden bilecektim bencilliği? *Kızıl ile Kara* olmasaydı benim de öz gelişmemden haberim olmayacaktı. *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört* ün bize tuttuğu aynaya bakmasaydım bu yaşamayla hepimizin nereye gittiğini nasıl kestirirdim ben? Gösta Berling'le *Kuzey*'i dolaşmasaydım en soğuk geçen kışları bile sevemez, bahar gelince de toprağın coşkusuna kapılamazdım ki.

Bu parçanın başına anlatımın akışına göre aşağıdaki yargılardan hangisinin getirilmesi uygun olur?

- A) Dünya romanlarını okumayan birinin hayatı tanıdığı söylenemez
B) Ben her okuduğum romanla kendime yaklaştığıma inanıyorum
C) Her yazarın hayata bakışı olayları ve toplumu algılayışı farklı farklıdır
D) Gerçek bir yazar, kendi toplumunu tanıyan ve ona yol gösteren yazardır
E) Romanlar, diğer yazın türleri arasında hayatı en yalın biçimiyle işleyen eserlerdir

9. Aşağıdaki parçalardan hangisi “Son yıllarda çevrim içi eğitimlerin geleneksel eğitim yöntemlerine olan etkisi nedir?” sorusuna cevap vermektedir?

- A) Çevrim içi eğitimlerin artmasıyla birlikte, geleneksel sınıf ortamlarından uzaklaşan öğrenciler, daha esnek ve kendi hızlarında öğrenme fırsatına sahip oldular. Ancak bu durum, bazı öğrencilerde motivasyon eksikliklerine yol açabiliyor ve öğretmenle yüz yüze etkileşim eksikliği hissedilebiliyor.
- B) Geleneksel eğitim yöntemleri, sınıf içi etkileşim ve kişisel gözlemler açısından hala önemli bir yere sahiptir. Çevrim içi eğitimler bu etkileşimleri sağlayamadığından, öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişimi üzerinde sınırlı etkisi olabilir.
- C) Çevrim içi eğitimlerin artışı, öğretim materyallerinin daha hızlı ve geniş bir kitleye ulaştırılmasını sağlamaktadır. Bu durum, bilgiye erişimi kolaylaştırır da öğretim kalitesinin standartlarını korumak açısından zorluklar yaşanabilir.
- D) Çevrim içi eğitimlerle birlikte, öğrencilere daha fazla seçenek sunulmuş ve eğitim içerikleri daha çeşitli hale gelmiştir. Bu çeşitlilik, öğrencilerin kendi ilgi alanlarına yönelik daha fazla seçeneğe sahip olmalarını sağlıyor.
- E) Çevrim içi eğitimler, öğrencilerin bağımsız çalışma yeteneklerini geliştirirken, geleneksel eğitimlerin sunduğu bireysel geri bildirim ve yönlendirme gibi avantajları kaybettirmektedir. Bu, öğrencilerin ilerlemelerini takip etmekte zorluk yaşamasına neden olabilir.

10. Tıp alanında yaptığı araştırmalarla tanınan bilim insanı, özellikle kanser tedavisinde yenilikçi yöntemler geliştirmeyle dikkat çeker. Araştırmalarında genetik ve biyoteknolojik tekniklerden yararlanarak, kanser hücrelerinin davranışlarını anlamaya ve bu hücreleri hedef alan tedavi yöntemleri geliştirmeye odaklanır. Bu süreçte, laboratuvar çalışmaları ve klinik deneyleri titizlikle yürütür. Bilim insanı, çalışmalarında hastaların yaşam kalitesini artırmayı ve tedavi süreçlerini daha etkili hâle getirmeyi amaçlar. Elde ettiği bulgular, kanser tedavisinde çığır açıcı nitelikte olup, tıp dünyasında geniş yankı bulur. Ayrıca, araştırmalarında etik kurallara ve bilimsel doğruluğa büyük önem verir.

Bu parçada söz edilen bilim insanı ile ilgili aşağıdaki-lerin hangisi söylenemez?

- A) Kanser tedavisinde yenilikçi yöntemler geliştirerek sadece kendi doğrularını kabul eder.
- B) Araştırmalarında genetik ve biyoteknolojik tekniklerden yararlanır.
- C) Laboratuvar çalışmaları ve klinik deneyleri hassas bir şekilde yürütür.
- D) Çalışmalarında hastaların hayat kalitesini artırmayı ve tedavi süreçlerini daha etkili hâle getirmeyi hedefler.
- E) Araştırmalarında etik kurallara ve bilimsel doğruluğa önem vermesinin sonucunu güzel bir şekilde alır.

11. Bazı düşünürlerin ve sanatçıların hayat görüşleri, onların kişisel özelliklerini yansıtır:

- Simone de Beauvoir, “Bir insanın gerçek anlamda özgür olması için, kendi seçimlerinin sorumluluğunu kabul etmesi gerekir.” demiştir. Bu görüşü, onun bağımsız ve kendi yolunu çizen bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.
- Edgar Allan Poe, eserlerinde genellikle yalnızlık ve karanlık temalarına odaklanmış, kişisel hayatında da benzer duygular yaşamıştır. Bu, onun içsel dünyasında derin bir yalnızlık ve karanlık yaşadığını yansıtır.
- Oscar Wilde, toplumsal normlara karşı çıkmış ve estetik bir yaşam sürmeyi savunmuştur. Hayatını güzel ve keyif arayışı içinde geçirmiştir.
- Virginia Woolf, kişisel mücadelelerinin ardından, “Kendi iç dünyamı anlamak için yazıyorum.” demiştir. Bu, onun içsel acılarıyla ve kişisel zorluklarıyla yalnız başına mücadele ettiğini gösterir.

Buna göre yukarıda ruh hâlleri verilen kişilerin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kendi seçimlerinin sorumluluğunu kabul eden
- B) İçsel yalnızlık ve karanlık duygular yaşayan
- C) Kişisel mücadelesini başkalarıyla paylaşılan
- D) Kendi iç dünyasını anlamak için yazan
- E) Toplumsal normlara karşı çıkan ve estetik yaşamı savunan

15. Ekosistemler, doğanın karmaşık ve dengeli yapılarıdır. Ormanlar, çöller, denizler ve göller, çeşitli bitki ve hayvan türleriyle bu ekosistemlerin parçalarını oluşturur. Her ekosistem, kendine özgü iklim koşulları ve toprak özellikleri ile karakterizedir. Örneğin, tropikal ormanlar yüksek sıcaklık ve nem oranıyla bilinirken çöller kuru ve sıcak iklimlerle tanınır. ----. Ekosistemlerin bozulması, genellikle insan faaliyetlerinden kaynaklanmaktadır; ormansızlaşma, kirlilik ve habitat tahribatı bu bozulmanın başlıca nedenlerindedir. Bu tür bozulmalar, ekosistemlerin sağlığını ve biyoçeşitliliği tehdit eder, aynı zamanda insan toplulukları üzerindeki olumsuz etkiler de gözlemlenebilir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ekosistemlerin sağlıklı kalması, sadece doğal döngülerin değil, aynı zamanda insan müdahalesinin de dengede tutulmasıyla mümkündür.
- B) Ekosistemler, çeşitli bitki ve hayvan türlerini barındırmakla birlikte, bu türlerin birbirine olan etkileri karmaşıktır.
- C) İnsan faaliyetlerinin ekosistemler üzerindeki etkileri, genellikle uzun vadede belirginleşir.
- D) Ekosistemlerin korunması, yalnızca biyolojik çeşitliliği değil, aynı zamanda ekosistem hizmetlerini de kapsar.
- E) Ekosistemlerin bozulması, insan sağlığını doğrudan etkilemese de dolaylı yollarla etkileri hissedilebilir.

16. Gazeteci:

(I) ----?

Şehir Plancısı:

— Sürdürülebilir şehir planlaması; şehirlerin çevresel, ekonomik ve sosyal açıdan uzun vadeli yaşanabilirliğini sağlamak için yapılan planlamadır. Temel prensipleri arasında enerji verimliliği, atık yönetimi, su tasarrufu, yeşil alanların artırılması ve toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi bulunur. Ayrıca, şehirlerin karbon ayak izini azaltmayı ve toplumsal eşitliği teşvik etmeyi hedefler.

Gazeteci:

(II)----?

Şehir Plancısı:

— Sürdürülebilir şehir planlamasının uygulanmasında karşılaşılan başlıca zorluklar arasında finansal kısıtlamalar, mevcut altyapının iyileştirilmesi gerekliliği, toplumun bu değişikliklere adaptasyonu ve yerel yönetimlerin desteği gibi konular bulunmaktadır. Bu zorluklarla başa çıkmak için etkili mali stratejiler geliştirmek, toplumu bilinçlendirmek, teknolojik yenilikleri entegre etmek ve yerel yönetimlerle güçlü iş birlikleri kurmak gereklidir.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) (I) Sürdürülebilir şehir planlamasında kullanılan teknolojiler nelerdir
(II) Bu teknolojilerin uygulama aşamasında karşılaşılan zorluklar nelerdir
- B) (I) Sürdürülebilir şehir planlamasının ne olduğunu ve hangi prensiplere dayandığını açıklar mısınız
(II) Bu planlamanın uygulanmasında karşılaşılan zorluklar nelerdir ve bunlarla nasıl başa çıkılabilir
- C) (I) Sürdürülebilir şehir planlaması hangi alanlarda değişiklikler önerir
(II) Planlamanın sosyal etkileri ve bu etkilerin yönetimi hakkında bilgi verir misiniz
- D) (I) Sürdürülebilir şehir planlaması nedir ve hangi avantajları sağlar
(II) Uygulama sürecinde karşılaşılan en büyük engeller ve çözüm önerileri nelerdir
- E) (I) Sürdürülebilir şehir planlaması için en iyi uygulama örnekleri nelerdir
(II) Bu örneklerin uygulama sürecinde yaşanan zorluklar nelerdir

1. Sabah erkenden kalkıp perdeleri açtı, odasına dolan gün ışığı onu uyandırmıştı. Mutfakta kahvaltı hazırlarken buzdolabını açarak gerekli malzemeleri çıkardı. Kahvaltısını yaptıktan sonra bilgisayarı açıp işe koyuldu. Öğle saatlerinde hava almak için pencereleri açtı ve odasına taze hava girdi. Akşam olduğunda ise arkadaşlarıyla sohbet etmek için telefonunu açtı ve onlarla görüntülü konuşma yaptı. Gece, yatmadan önce kitabını açıp birkaç sayfa okudu.

Bu parçada "açmak" sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Bir aygiti çalıştırmak
B) Bir yeri ışıklandırmak
C) Erişim sağlamak
D) Konuşma başlatmak
E) Kapalı nesneyi aralamak

3. Eğitim, bireylerin bilgi ve beceri kazanmalarını sağlayan önemli bir süreçtir. Eğitim sistemleri, farklı toplumların ihtiyaçlarına ve değerlerine göre şekillendirilmiştir. Bazı ülkelerde eğitim, daha çok akademik bilgi ve teorik beceriler üzerine odaklanırken, bazı ülkelerde uygulamalı ve pratik beceriler ön plandadır. ----. Ayrıca, eğitim sistemleri genellikle toplumsal ve ekonomik değişimlere yanıt olarak evrim geçirir, bu da eğitimin sürekli bir gelişim sürecinde olduğunu gösterir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Eğitim sistemleri, bireylerin sosyal uyumunu ve ekonomik katkılarını artırmayı hedefler.
B) Eğitim, genellikle yalnızca akademik başarıya odaklanır ve diğer beceriler ihmal edilir.
C) Eğitim sistemlerinin evrimi, eğitim sürecinin statik olmadığını ve sürekli değişim içinde olduğunu gösterir.
D) Eğitim, bireylerin kişisel gelişimleri üzerinde sınırlı bir etkiye sahiptir.
E) Toplumlar, eğitim sistemlerini sadece ekonomik ihtiyaçlarına göre değil, kültürel değerlere göre de belirler.

Edebiyat Sokağı

2. (I) İngiliz şiiri için de aynı şeyi söyleyebiliriz. (II) Fransızların gerçek şiir ustalarının hemen hepsi altmış beş, yetmiş yaşlarını doldurmuşlardır. (III) Şiirin yurdu Fransa'da, ne yazık ki nitelikli genç şairlere çok az rastlanıyor. (IV) Almanya'da da İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra şiir pırlıtsı pek görülmedi. (V) Gerçek şiir, bugün İspanya ve Latin Amerika ülkelerinde soluk alıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangileri birbiriyle yer değiştirirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV
D) IV ve V   E) I ve III

4. (I) Çantada keklik saydığımız pek çok şeyi kaybettik (II) Şimdi geriye yaslanıp yaşadıklarımıza yeni bir anlam vermek zorundayız. (III) Dünyaya, dostlarımıza, insanlara anlamlı ve değerli bir şeyler sunabilmek önemlidir. (IV) Bizi zorlayan durumlar kendimizi yeniden keşfetmemizi ve bizim için neyin önemli olduğunu gözden geçirmemizi sağlar. (V) İstirap ve bozgun bize öğretir. (VI) Her yenilgide vakitini bekleyen bir zafer narası saklıdır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

9. 18. yüzyıl İngiliz yazarı Daniel Defoe, ünlü *Robinson Crusoe* adlı romanında, kendi kendine yetebilen insan ideolojisini bir kurgu etrafında somutlaştırmıştır. Romanın kahramanı Robinson, bir gemi kazasından kurtularak tek başına Pasifik Okyanusu'nun ortasında ıssız bir adaya çıkar. Gemiden arta kalan malzemeler ve doğadan elde ettikleriyle bilgiyi bütünleştirerek varlığını sürdürmeye çalışır. Kendi kendine yeten bir düzeni tek başına kurmayı başarır. Bu, aslında, 18. yüzyılda ivme kazanan, kendi aklıyla kendine yol gösteren insan imgesinin edebiyattaki temsilidir. Bilimsel bilginin önemi de bu bağlamda sıklıkla vurgulanır. Böyle bir birey, modern çağın köklerini Rönesans döneminde bulan, insanı hakikatin temeli gören Hümanizma fikrinin ürünüdür.

Bu parçadan *Robinson Crusoe* ile ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabılır?

- A) Bir macera romanıdır.
B) Doğayı kutsayan bir romandır.
C) Ideolojik bir romandır.
D) Bilgeliği yücelten bir romandır.
E) Modern çağı reddeden bir romandır.

10. Bazı araştırmalara göre oyun ortamında ders işlemenin öğrencilerin ilgisini çektiği ve derse yönelik motivasyonlarını artırdığı görülmüştür. Öğrencilerin derslerde eğitsel oyun kullanımına olumlu yaklaştığı ve oyun tabanlı öğrenmeyi klasik öğrenme yöntemlerine tercih ettikleri görülmüştür. Bilgisayar oyunlarının fen, matematik, tıp, mühendislik, dil öğrenme, problem çözme ve stratejik düşünme becerisini geliştirmeye gibi alanlarda sıklıkla görülmektedir. Genel görüş, bilgisayar oyunlarının eğlenceli ortamlar sunduğudur. Ayrıca oyunların işbirliğini destekleyen ortamlar sunduğu da genel bulgular arasındadır. Oyunlar öğrencinin güdülenmişlik düzeyini artırırken içeriği duymasını, öğrenebileceğine ilişkin öz güvenini ve etkinliği sürdürmesini sağlar, öğrencide rahatlatma ve motivasyon yaratır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen bilgisayar oyunlarının yararlı bir özelliği değildir?

- A) Öğrencilerin derse güdülenmesini sağlaması
B) Klasik öğrenme yöntemlerini gözden düşürmesi
C) Problem çözme ve stratejik düşünme becerisi kazandırması
D) Öğrencilerin başarabilmeye dair inancını pekiştirmesi
E) Eğlendirici yapısıyla öğrencilerde rahatlatma sağlaması

11. Filmin tematik anlamda ortaya yeni bir şey koyduğunu söylemek zordur. Acklanamayan sebeplerden arası bozulan iki arkadaş arasındaki çatışmanın, konu anlamındaki sıradanlığı, iyi yazılmış diyaloglar sayesinde aşıyor. Başarılı seslendirme performanslarıyla filme canlılık geliyor. Filmde canlandırılan kişilikler, sessizce beklemek yerine, dert ve düşüncelerini yüksek sesle dışarı vuruyor. Oyuncuların özverili çabaları sayesinde filme gelebilecek eleştiriler en aza indirgeniyor. İleriki yıllarda kendinden çok söz ettireceğe benzeyen bu film, sinema heyecanını doruklara yükselten realist bir filme dönüşüyor.

- I. İşlenen konu bağlamında ortaya yeni bir bakış açısı getirmekten uzak olduğu
II. Filmdeki konuşmalarda alışılmışın dışına çıkılmadığı
III. Filmdeki karakterlerin kendilerini ifade etmekte yetersiz kaldığı

Yukarıdakilerden hangisi metinde bahsi geçen filmin olumsuz yönleri arasında gösterilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) II ve III   E) I, II ve III

Edebiyat Sokağı

12. Biri başından geçmiş bir olayı, gazeteye yazıyormuş, kahvede anlatıyormuş gibi düzenleyip getirirse bu sanat eseri olur mu? Edebî hikâye olmaz, o kesin. Burada anlatmak, hikâyede yaratmak işleminin ögesi olmaktan çıkmış; onun yerine geçmeye kalkışmıştır. Sanatçı, anlatır ama bunu sanatın genel yasalarına uygun yapar. Herhangi bir sohbetten çene çalmadığının farkındadır. Bazen düpedüz bir sohbeti, iki insanın ahbablığını bile, öyle yansıtır ki sanatçı kişiliğinin öznel damgasını derhal fark ederiz. Aklıma Orhan Kemal'in müthiş diyalogları geliyor. Aslında konuşma, sıradan bir konuşmadır. Yani Ali bunu dedi, Veli bunu dedi meselesidir. Fakat yazar sözleri öyle bir sıralamış. düzenlemiştir ki ortaya edebiyat çıkmıştır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatılanın hikâye sayılıp sayılmayacağına edebiyat bilimciler karar verir.
B) Hikâye yazabilmenin temel koşulu kurgu ve diyalog kurallarını bilmektir.
C) Orhan Kemal basit bir konuşmadan edebî bir şaheser yaratmıştır.
D) Her kafiyeli söz şiir olmadığı gibi, her olay anlatımı da edebî hikâye değildir.
E) Üslup sahibi yazarlar, kısacık bir metinde bile kendini belli eder.

17 - 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Akciğer kanseri, akciğer dokularındaki hücrelerin kontrolsüz çoğaldığı bir hastalıktır. Bu kontrolsüz çoğalma hücrelerin çevredeki dokuları sararak veya akciğer dışındaki organlara yayımlamaları ile sonuçlanabilir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) raporuna göre akciğer kanseri tüm dünyada kanser türleri arasında, erkeklerde en sık ölüme neden olan birinci, kadınlarda ise ikinci kanser türüdür ve gezegenimizde her yıl yaklaşık 1.3 milyon ölüme neden olmaktadır. Ölüm oranı oldukça yüksek olan bu kanser türünde dünya genelinde sigara içme alışkanlıklarındaki değişmeye bağlı olarak alt tiplerinde ve kadınlarda görülme oranlarında değişimler olmuştur. Akciğer kanserinin en sık nedeni uzun süreli olarak tütün dumanına maruz kalmakla beraber, tüm akciğer kanserli hastaların %15'e ulaşan bir oranı sigara içmeyenlerden oluşmaktadır. Akciğer kanseri birçok faktöre bağlı olarak ortaya çıkan bir hastalıktır. Bu nedenler arasında; genetik faktörler, radon gazı, asbest ve hava kirliliği gibi faktörler sorumlu tutulmaktadır. Akciğer kanserinin belirtileri hastalığın nerede başladığına, nasıl yayılmış olduğuna ve vücudun hastalığa tepkilerinin varlığına bağlı olarak erken fark edebilir. En sık görülen belirtileri nefes darlığı, öksürük ve kilo kaybıdır.

17. Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akciğer kanseri, tüm dünyadaki en yaygın hastalıktır.
- B) Genetiği değiştirilmiş gıdalar kansere yol açmaktadır.
- C) Erkeklerde sigara alışkanlığı kadınlardan daha fazladır.
- D) Her kanser türü ölümcül sonuçlara yol açar.
- E) WHO, en çok kanserle mücadele etmektedir.

18. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine kesin olarak ulaşılamaz?

- A) Pasif içiciler de akciğer kanserine yakalanabilir.
- B) Akciğer kanseri vücutta yayılabilen bir kanser türüdür.
- C) Genetik unsurlar akciğer kanserin nedenlerindedir.
- D) Hastalığın tedavisi henüz bulunamamıştır.
- E) Akciğer kanserinde erken teşhis mümkündür.

19 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Günümüzde teknolojinin hızlı gelişimi, bilgiye erişimi kolaylaştırırsa da bu durum, bireylerin bilgiyi sorgulamadan kabul etmesine yol açabiliyor. Özellikle sosyal medya platformlarında yayılan içerikler, çoğu zaman doğruluğu kanıtlanmamış bilgileri barındırıyor. Bu nedenle bireylerin yalnızca bilgiye ulaşma hızını değil, aynı zamanda bu bilgiyi analiz etme ve eleştirel düşünme becerilerini de geliştirmesi gerekiyor. Aksi hâlde bilgi, bireyleri aydınlatmak yerine yönlendirme aracı hâline gelebilir.

19. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojik gelişmeler bilgiye ulaşımı kolaylaştırmıştır.
- B) Sosyal medyada yer alan bilgiler çoğu zaman güvenilir değildir.
- C) Eleştirel düşünme, bilgi çağında hayati bir beceri hâline gelmiştir.
- D) Bilginin yayılma hızı, onun doğruluğundan daha önemlidir.
- E) İnsanlar bilgiyi çoğunlukla sorgulamadan kabul ederler.

20. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bilgiye kolay ulaşmanın bazı sakıncaları olabileceğine
- B) Sosyal medyada doğruluğu belirsiz bilgilerin yer aldığına
- C) Bilgiyi değerlendirmenin, erişmek kadar önemli olduğuna
- D) Teknolojik gelişmelerin bireysel ilgiyi artırdığına
- E) Bilginin, yanlış kullanıldığında zarar verebileceğine

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI

TYT

TEMEL YETERLİLİK TESTİ

PARAGRAF DENEMELERİ

T.C. KİMLİK NUMARASI	
ADI	
SOYADI	
SALON NO	

1. 1899'da elektrikli otomobil günlük ulaşım ihtiyacını en iyi şekilde karşılıyordu. Elektrikli otomobiller hem güçlüydü hem de diğer otomobillere göre frenleme sistemi iyiydi. Yüksek torku, ağır yükleri taşımaya kolaylaştırıyordu. En zayıf olduğu alansa menzilin yetersiz olmasıydı. Yaklaşık 60 km'lik menzil, şehir içi yolculuklar için yeterli olsa da içten yanmalı motora sahip araçlar şehirlerarası yolculuklar yapmaya başlayınca işin seyri değişti. Şehir dışında elektrik hatları yaygın değildi ve araçları şarj etmek problem oluyordu. Şarj için çeşitli teknolojiler kullanılıyordu. Kurşun asitli aküler gibi... Fakat onlar da pahalıydı, üstelik aynı günümüzün pilleri gibi uzun süre dayanmıyordu. Ayrıca elektrik motorları da pek ufak sayılmazdı. Tüm bu sorunlar neticesinde elektrikli otomobiller günlük hayattan silindi ve neredeyse yüzyıl boyunca gündeme gelmedi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Nesnellik
B) Karşılaştırma
C) Deyim
D) Örnekleme
E) Tanımlama

2. (I) Olaylara bakış açımızın ve hayatı anlamlandırmamızın, bizim ruh sağlığımıza önemli etkiler yaptığını belirtmek isterim. (II) Sinema gibi sanat dalları, insanın savunma mekanizmalarını devre dışı bırakıp kişiye bilinçdışı bazı mesajlar veriyor. (III) Biz de film okumalarımızda özel olarak seçtiğimiz filmlerle çözümlenmeler yaparak bilinçdışı mesajları, bilinç düzeyine taşımak için birtakım analizler yapıyoruz. (IV) Kişiler, öncelikle izledikleri filmlerdeki karakterlerle kurduğu özdeşimlerle çözümlenmelerimizden yararlanıyor. (V) Örneğin, ebeveyn çocuk ilişkilerini anlatan "Herkesin Keyfi Yerinde" isimli film okumamızda, çocuklarından hayallerini gerçekleştirmesini bekleyen bir babanın, çocuklarına nasıl da olumsuz bir etki yaptığını anlatıyordu. (VI) Bir psikiyatrist gözüyle durumu ele aldığımızda bu film üzerinden salondaki hemen herkes önemli farkındalıklar yaşıyordu.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II
B) III
C) IV
D) V
E) VI

3. (I) Her edebiyat eleştirisi, biraz subjektif ve şahsidir ve bu anlayıştan hareket edilerek yola çıkılırsa varılacak nokta daha iyi tayin edilmiş olur. (II) Yapılan yorumların ve değerlendirmelerin kesin ve mutlak bir üslupla sonuçlandırılması, yapılan eleştiriye de zarar vereceğinden bu tutumdan kaçınmak gerekir. (III) Bir sosyal bilim olarak edebiyat ve daha da özelden eleştiri, bir konuyu kesinleştirmeden daha çok bir genelleme olduğu asla unutulmamalıdır. (IV) Her edebiyat eleştirisi, mutlak surette bir teoriye dayanmalı ve edebiyat tarihinden faydalanmalıdır. (V) Bu bakış açısına, eleştiri kuramında "çağdaş bakış açısı" denilmektedir ve eleştirinin şahsi ve subjektif oluşu bu bakış açısından kaynaklanmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşünceyi akışını bozmaktadır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. Felsefi gelenekler, öfkeyi geçici bir delilik olarak niteler. Deliliğin işaretleri cüretkâr ve utanmaz hâl ve hareketler, kızgın ve korkutucu bir yüz, tenin renginin değişmesi, titreyen dudaklar, birbirine kenetlenmiş dişler, homurdanmalar, saldırgan sözlerdir ve bunlarla tüm beden korkutucu bir görüntü alır. Öfke ortaya çıktığında kendine hâkim olma, akıl yürütme, olayları değerlendirme ile iyiyi ve kötüyü ayırma kabiliyeti tamamen ortadan kalkar. Diğer insani kusurlar kendini gizleyebilir ve farklı görüntüler altında kendilerini saklayabilir. ----. Öfke kendisini ne kadar çok ve büyük gösterebilirse o kadar amacına ulaşma şansının yüksek olacağını sanır. Hayatımızda öfkeden daha zalim ne vardır, bize öfkeden daha düşmanca davranan biri var mıdır?

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Fakat öfke, kendisini bir şekilde ortaya koyar; asla ve asla kendisini saklayamaz.
B) Hâlbuki öfkenin insan üzerindeki etkisinin büyüklüğü her zaman bilinen bir durumdur.
C) Her bir kötü özellik, insan davranışlarında kalıcı duygusal hasarlar bırakacaktır.
D) Sadece öfke, insanların bir türlü dizginleyemediği bir duygudur.
E) Ama öfke sadece şiddetiyle değil; somutluğuyla da kendisini insanlara kabul ettirir.

5. (I) Bozkır insanı, toprağı ile yanmıştır; kavrulmuştur ama hakikatlidir, hayatlarında hiçbir zaman yalan yoktur. (II) Bozkır uzaktan bakanlar, bu coğrafyayı yeterince tanımayanlar cehaletin buraya hâkim olduğu zannına kapılırlar ve bu düşüncelerini her yerde dile getirmeyi, önemli bir maharet zannederler. (III) Toprağı gibidir bozkır insanı bağrından yanık, içinden uyanık; görünüşü sert, içinden yufka yürekli; sevdalıdır, türkölüdür, fırtınalıdır. (IV) Dili sükût, azığı merhamet, ruhu hâl ile doludur; bozkır ise başı olmayan at gibidir. (V) Bozkırda insan, at üstünde kuşlar gibi dönen Ziya'nın ağıttır, turnanın bir sarı telden kanadır ama en çok da yanık gönüllerin dokunduğu bağlamının sesidir, soluğudur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Fakat bu toprakların mayasıyla yoğrulmuş insanda sağduyu vardır, basiret vardır, samimiyet vardır." cümlesi getirilebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. Yazmayı çok seviyorum. Okul yıllarımda uzun zaman kısa anlatılar, öyküler yazdım. Ancak hepsi bana özeldi, kimseye paylaşmadım. Biriyle paylaşmak üzere yazdığım ilk metin ise bir tiyatro oyunuydu ve bugünkü yazı yolculuğuma da büyük katkısı vardır. 2004 yılında British Council'in desteğiyle Mehmet Ergen'in yürüttüğü "Oyun Yaz" adlı atölyeye katıldım ve bir yıl boyunca bu atölyede bugünkü yazma yolculuğumda dahi bana eşlik eden, çok değerli bilgiler edindim. Yazdığım oyun, okuma tiyatrosu olarak sahnelenmek üzere seçildiğinde hissettiklerimi tarif edecek kelimeleri o gün bulamamıştım, bugün de bulamam.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Eğitim gördüğünüz yıllarda, kaleme aldığınız herhangi bir eser oldu mu?
 B) Oyun yazarlığı yapma ya da tiyatro metinleri yazma serüveniniz nasıl başladı?
 C) Tiyatro yazarlığında sizi destekleyen, sizi o yöne itekleyen bir güç oldu mu?
 D) İlk eseriniz sahnelendiğinde hangi duyguları yaşadığınızdan bahseder misiniz?
 E) Tiyatro yazarlığı için herhangi bir eğitim aldınız mı?

7. Türkiye'de resmî istatistiklere göre 2000'de 17 milyar TL olan tarımsal üretim değeri, yıllar içinde sürekli artarak 2010'da 79 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. 10 yıl gibi kısa bir süre içinde, yaklaşık 5 katlık değer artışının gerçekleşmiş olması, tarımdaki hızlı değişimin ve gelişmenin yalın bir göstergesidir. Buna rağmen toplam Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) içindeki tarımın payı yaklaşık 2 puan azalarak %8,3 seviyesine gerilemiştir. Bu gerilemeyi farklı şekillerde yorumlamak mümkündür. Burada benimsenen ve ileri sürülen yorum ise şudur: Türkiye'de tarımsal alanda görülen maddi gelişmeler umut verici ama başka sektörlerle rekabet etmeye yeterli değildir. Bu nedenle, tarım sektörüyle ilgili olan her kesimin bugün ve gelecekte daha fazla çaba harcaması zorunlu görünmektedir.

Aşağıdakilerden hangisinin, parçada sözü edilen sorunun giderilmesinde kullanılabilecek bir yöntem olacağı söylenebilir?

- A) Diğer sektörlerin piyasa içerisindeki paylarının giderek azaltılması
 B) Tarımsal üretimde yer alan kişilerin farklı sektörlere kaydırılması
 C) Tarımla ilgilenen kişilerin daha fazla ve kaliteli ürünler üretmelerinin sağlanması
 D) Tarımda çalışan insanların gelir seviyelerinin artırılarak refah seviyelerinin yükseltilmesi
 E) Tarımda makineleşmenin önüne geçilip insan gücünün öneminin artırılması

10. Bir yazarın kitabını hediye ettiği okuru, daha sonraki bir zamanda ona şöyle bir eleştiri notu göndermiştir: Kitabınızı büyük bir heyecanla okudum. Hatta 346 sayfalık bu kitabı iki gün içerisinde bitirdim. Çok sürükleyici bir kitap olduğunu söyleyebilirim. Kitabın hem içeriğinin hem de dilinin zenginliği beni çok etkiledi. Fakat kitap bittiğinde ben, aynı ben olarak kaldım. Farklı bir dünyayı, benim kalbime getireceğini düşünüyordum aslında. Ancak kitap bittiğinde düşünce olarak aynı noktada kalmak beni çok üzdü. Bir bakıma, çok özel bir aracın içinde olduğumun farkındaydım ama o araçla hiç yol gidemedim.

Bu parçada verilen okur notunda, söz konusu yapının eleştirilme nedeni aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Okurların hayal dünyasını zenginleştirecek içeriğe sahip olmaması
- B) Değerler anlamında, okuyuculara önemli kazanımlar sağlaması
- C) Okurları için farklı ve yeni hayat düşünceleri kazandıramaması
- D) Kendisinden önceki eserlerden farklı bir özelliğinin olmaması
- E) İçerik ve üslup olarak okurların isteklerini dikkate almaması

11. Gemi kaptanlarından biri, işe yeni başlayan yardımcı kaptanla konuşmaktadır: Kaptan, "Denizde batmakta olan bir gemiyi kaptan hangi şartlarda terk edebilir?" diye sordu. Yardımcı kaptan, "Gemideki son yolcuyu kurtardıktan sonra..." diye cevap verdi. Kaptan, "Bu cevap bence çok tatmin edici olmadı. Kaptanın gemiyi terk etmesi söz konusu olamaz. Çünkü gerçek kaptan, her ne kadar zorluklarla mücadele etse de gemisini asla bir tehlikenin içine atmaz. Yani kaptanın bir öngörüsü olmalı, şartları gözden geçirmeli. Ne gemisini ne de yolcusunu bilmediği yollara sürüklememeli. Çünkü o, büyük bir sorumluluğun sahibidir. Her sorumlu, iyi düşünmeli; atacağı her adımda diğer insanlardan daha temkinli olmalıdır."

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) İyi bir ebeveyn, yetiştirdiği çocuklarına gelecekte karşılaşılabileceği zorluklarla ilgili kendi tecrübelerini aktarmalıdır.
- B) Bireylerin kendisini gerçekleştirme, öğütlerle değil; gerçek yaşamda karşılaştıkları zorluklarla mücadele edip tecrübeler kazanmalarıyla sağlanabilir.
- C) Toplumda liderlik yapan insanların kendilerine ait tahminlerle ya da öngörülerle hareket etmeleri, toplumun geleceği için her zaman olumlu olmayabilir.
- D) Bireylerin gelecekte karşılaşılabilecek zorlukların önünü alabilmeleri, çevrelerinde yaşanan olaylardan çeşitli dersler çıkarabilmelerine bağlıdır.
- E) Gerçek öncüler, liderliklerini sadece bir kriz anında göstermezler, daha çok krizlerin ortaya çıkabileceğini sezip daha önceden tedbir alabilmeleriyle ortaya koyarlar.

14. Sanat yapıtlarının ya da filmlerin eleştirilmesi, önemli toplumsal ve kültürel işlevleri yerine getirmekte ve hem sanatçılar hem de seyirciler açısından yararlı bir yol gösterici işlev taşımaktadır. Film eleştirisi, görsel bir alan içinde bulunan filmlerin yazılı bir ortam içinde kültürel belleğe yerleşmesini sağlayarak film kültürünü oluşturan filmlerin, zengin ifade tarzlarının ve içeriklerinin değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Bu işlevi nedeniyle film eleştirisine yönelik dikkate değer bir toplumsal ilgi ve talep vardır. Ama film eleştirisi konusunda film sanatçılarının da aynı ölçüde memnuniyet taşıdıklarını her zaman için söylemek mümkün değildir. Çünkü sanatın doğasında bulunan "aşkın" gerçekliği yakalama, biricik bir dışavuruma sahip olma, ele geçirilememe arzusu içinde olan sanatçı ile eleştirmenlerin arası çoğu zaman sıcak olmamıştır.

Bu parçaya göre film eleştirileriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hem film yapıcısı hem izleyiciler açısından çeşitli kazanımlar sağlayan önemli bir alandır.
- B) Film alanında kendisini geliştirmiş eleştirmenler tarafından yapıldığından günümüzde daha anlamlı hâle gelmiştir.
- C) Filmlerin, toplum belleğinde daha kalıcı hâle gelmesinde önemli rol oynamaktadır.
- D) Film yapıcılarını hedef aldığı için, film yapımcıları tarafından daha fazla ilgiyle takip edilmektedir.
- E) İnsanların film eleştirilerine çok fazla ilgi duymasının temelinde, izlenecek filmlerle ilgili gerekli ön bilgileri edinme isteği vardır.

15. Geleneğimizi bilmek, bizden önceki şairleri okumak ve incelemek elbette ki gereklidir ama o geleneği bugün sürdürmeye kalkmak anlamsızdır. Şair, belleğinde ülkesinin bütün şairlerini, yazarlarını biriktirmelidir. Ben Yahya Kemal'i okurken onun şiirinin sesini yakalamayı, onun gibi yazmayı düşünmem. İyi bir şair yahut şiire yeni başlayan bir insan bunu hazmeder önce. Yahya Kemal'i, Mehmet Akif Ersoy'u, Ahmet Haşim'i, Nazım Hikmet'i bilmesi gerekir. Ancak iyi bir şair kendisinden önce gelenleri, yani arkaizmi tersler, ona karşı bir set koyar. Şair, gelenekle bağını kopardığını ve kendisine ait yeni bir ses bulduğunu böyle hisseder. Ben o şairi kullandığı dilden hemen anlarım. Gelenekle ilişkilerini de hiç bilmem. Zaten iyi bir şairin böyle bir gelenek sevdası yoktur.

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenir?

- A) Geçmişte, edebiyat dünyası için önemli olan bütün sanat akımları, bugün geçerliliğini yitirmiştir.
- B) Farklı olabilmeye yoluna giren bir yazarın, ülkenin geçmiş edebiyat hafızasını yoklaması düşünülemez.
- C) Her sanatçının kendisinden önceki sanatçıları örnek alarak kendine has bir üslup elde etmesi gerekir.
- D) Geleneğe bağlı sanatçıların, sanat dünyasında özgün bir üsluba ulaştıkları görülür.
- E) Gerçek sanatçı, ulusal değerlerden ziyade evrensel değerlerle sınıksız bağlı olan sanatçıdır.

16. İnsanın kendi kendisiyle tanışması, diğer bir deyişle insanın kendisiyle yüzleşmesi belki de var oluşun en heyecan verici anlarından birisini oluşturmaktadır. Örneğin, durgun bir su yüzeyinde kendi yansımalarını gören insan, bu saydam ortam aracılığıyla kendi gerçek varlığıyla karşılaşmış olmaktadır. Bu özel andan itibaren bütün düşünce tarihini varlığıyla sarmalayan ünlü "Ben kimim?" sorusu artık sorulmak durumunda kalmıştır. Bu soru giderek çevre için ve en sonunda daha geniş çevre demek olan evren için de aynı titizlikle sorulmuştur. Soruyu soran akıldır. Yanıtı veren de akıl olacaktır. Görelilik ilkel insanın oluşturduğu bu monologun deyim yerindeyse insanın var oluşu kadar eski olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Bu parçadan hareketle "akıl" aşağıdakilerin hangisinde doğru tanımlanmıştır?

- A) İnsanların merak etmesini sağlayan ve onların bu merakını gideren önemli bir kavramdır.
- B) Varlığın ne olduğu ve neden yaratıldığının kaynağını öğreten unsurdur.
- C) Evrendeki en önemli varlık olan insanların sahip olduğu soyut bir varlıktır.
- D) İnsanların evrene hâkim olmasını sağlayan bir duygudur.
- E) Yeryüzünde var olan her şeyin gizli bilgisini taşıyan bir düşünce ürünüdür.

1. Atina'nın en büyük rakibi Sparta, vatandaşlarını düşünce ve bilgi olarak sadece savaşa hazırlayan ve milli disipline inanan bir kültüre sahipti. Eğitimin tek amacı asker yetiştirmektir. Bazı sanat alanları zararlı ve gereksiz olarak görülüyordu. Şiir, oyun yazarlığı, yönetime dönük hiciv, eleştiri, felsefe bu alanlardan bazılarıydı. Sparta'nın aksine Atina ise vatandaşlarını sadece savaşa değil, normal yaşama ve barışa da hazırlıyordu. Bu nedenle sanat ve düşünce, hiçbir Yunan site devletinde görmediği önemi Atina'da gördü. Atina demokrasi tarihi, çoğunlukla etrafını saran savaşlar, krizler içinde geçmesine rağmen, kapılarını Sparta gibi yabancı olana kapatmak yerine, ardına kadar açık tuttu. Yabancılarla, yeniliklere ve hatta başka yerlerde aşağılanan, dışlanan marjinal ve kendisi için zehir gibi gördüğü fikirlere bile...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklama anlatım biçimi kullanılmıştır.
B) Tanık göstermeye yer verilmiştir.
C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
D) Benzetme yapılmıştır.
E) Örnekleme başvurulmuştur.

2. Halkımızdan bir kısmı, her konuda, bilim insanlarının yaptığı verilere dayalı açıklamalardansa sosyal medyada ne olduğu belirsiz insanların açıklamalarına itibar ediyor. Son salgın döneminde, bunu daha iyi bir şekilde tecrübe ediyoruz. Doktorlar aşının hastalığı daha rahat geçirme anlamında önemli olduğunu söylüyorlar. Fakat bir kısım işgüzar, aşının çeşitli kalıcı hastalıklara neden olduğunu yayıyor sosyal medya üzerinden. İnsan sağlığını tehdit eden böyle ciddi bir salgından aşısız kurtulamayacağımız, aşı olan insanların bu hastalığı daha rahat atlattıkları bilimsel olarak kanıtlanmışken ----

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

- A) aşının yaşlı insanlar üzerinde öldürücü bir etkisinin olduğunu söylemek çok yanlıştır.
B) delilsiz olarak ortaya konmuş düşüncelere itibar etmek, büyük bir yanlıdır.
C) her bir vatandaşın aşısını yaptırap toplum sağlığını korumasına destek sağlaması gerekiyor.
D) çeşitli araştırmalara konu olan bu hastalığı, daha mantıklı bir şekilde düşünmek gerekiyor.
E) sağlık alanında yapılan uzman açıklamalarını dikkate almak gerekiyor.

3. Hiçbir sanatçı doğuştan yeteneklerini ortaya koyamaz. Belki yetenekleri vardır, bu durum tartışılmaz. Fakat o yetenekleri ortaya çıkarabilecek bir kıvılcıma ihtiyaç vardır. Bu kıvılcım da her sanatçı için kendisinden daha önce bu işe başlamış, daha tecrübeli olan sanatçılardır. Özgünlüğü tanımlarken de bu konuya çok büyük haksızlık edildiğini düşünüyorum. Sanatçının başka sanatçılardan etkilenmesi ayıpmış gibi bir yaklaşım sergileniyor. Eleştirmenler, yazarlar ya da okurlar bambaşka bir üsluptan bahsediyor ama kimse kimseden tam çizgilerle ayırlamıyor. Çünkü sanatçıların bir yanı, diğer sanatçıların bir yanına geliyor illaki. Çünkü sanat âleminde herkes, bir öncekinin kıvılcımıyla ateşini tutuşturmuş. İçerikte benzerlik yoksa üslupta benzerlikler var. Bakıyorsunuz, bir sözcüğü kullandığı yer ya da bir soruya verdiği cevapta bile benzerlikler ortaya çıkabiliyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen bir sanatçının düşüncesi olabilir?

- A) Bir yapıtta, farklı sanatçıların izinin olması o yapıtı kalite anlamında daha da yükseltir.
B) Üslupta özgünlüğü amaç hâline getirememiş olan sanatçılar, zamanla unutulmaya mahkûm olmuşlardır.
C) Her sanatçı kendi içinde biriciktir; her biriciklikte, az da olsa başkalarının ışığı ya da gölgesi olabilir.
D) Eleştirmenlerin ve okurların yapıtlarda aradığı çoğu özellik, günümüz yapıtlarında bulunmamaktadır.
E) Doğuştan var olan yetenekleri ortaya çıkarabilmek için sanatçının kendi gücünü ortaya koyması gerekir.

4. (I) Pazarlama, tüketicilere sadece ürün/hizmet veya fikirleri satma değil; değer ve fayda ulaştırmaya odaklanan süreçleri de kapsamaktadır. (II) Pazarlama; tüketicilere, müşterilere ve diğer paydaşlara, onların istediği zaman ve istediği yerde, arzu ettiği faydaları - mallar, hizmetler, fikirler, değerler ile - sağlamak için iletişim, dağıtım ve fiyatlandırma stratejilerini kullanır. (III) Bu faydalarla tüm taraflar ilgilendiği zaman karşılıklı olarak uzun dönemli kârlı ilişkiler inşa etmek mümkün olabilmektedir. (IV) Bu bir miktar karmaşık tanımın temel fikri, pazarlamanın bir işlem/etkileşim aracılığıyla herkese değer sunmasıdır. (V) Ayrıca pazarlama, organizasyonların çalışanları, tedarikçileri, hissedarları, dağıtıcıları ve toplumun tümü ile bağlantılı olmayı ve bu paydaşları anlamayı gerektirmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Yabancılara Türkçe öğretimi üzerine yapılan çalışmalar son dönemlerde hızla gelişmektedir. Ancak alandaki eksikler henüz tamamlanmış değildir. Bu konuda en büyük eksikliklerden biri, Türkçe öğrenenlerin okuma becerisini geliştirmek amacıyla ders kitaplarının yanında, kur seviyelerine uygun hikâye kitaplarının olmayışıdır. Bu eksikliğe binaen yazılan hikâye kitapları son yıllarda artmaktadır ancak genellikle ileri seviyeye uygun hikâye kitapları yazılmaktadır. Ayrıca yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılabilecek olan Türk edebiyatı klasiklerinin, kişilerin düzeylerine uygun bir şekilde düzenlenmemesi veya kısaltılmaması da alandaki eksikliklerden biridir. Bu eksiklikler tamamlandığında Türkçe öğrenenler Türk edebiyatı, kültürü, sanatı ve sanatçının bakış açısını da öğrenecek; bununla birlikte Türk edebiyatı evrenselliğe taşınarak ileri bir boyuta geçecektir.

Bu parçadan hareketle yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Geçmiş dönemlerden beri, günümüz de dâhil, ülkemizde hak ettiği ilgiyi görmediği
- B) Hakkında yayımlanan yardımcı kaynakların yeterince tanıtılmadığı
- C) İlgili olarak yayımlanan bazı kitapların istenen amaca hizmet etmediği
- D) Ülkemizle ilgili farklı alanlarda bilgi edinmeye çalışan insanlar tarafından daha çok ilgi görüldüğü
- E) Günümüzde üzerinde yapılan çalışmaların, eski çalışmalardan farkının olmadığı

9. Bugün sosyal bilimlerin önemli dallarından biri sayılan demografinin (nüfus bilimi) kuruluşu 17. yüzyıla kadar gider. Ancak demografi isminin ilk kullanımı 19. yüzyılın ortasında gerçekleşmiştir. "Demografi" terimi ilk kez, 1855 yılında Fransa'da yayımlanan, Achille Guillard'ın "Beşeri İstatistiğin Öğeleri veya Karşılaştırmalı Demografi" adlı eserde kullanılmıştır. Ondan çok daha önce 1662'de İngiliz istatistikçi John Graunt "Ölüm Kayıtları Üzerine Doğal ve Siyasi Gözlemler" adlı eserinde ölüm oranı tabloları kullanarak ilk kez demografik bir analiz yaptı. Böylece Graunt, Avrupa'da nüfus biliminin kurucusu olarak tanındı. Aslına bakılacak olursa nüfus konusu antik medeniyetlerden beri dikkate alınan bir meseleydi. Eski Çin, Yunan ve Mısır Dönemlerinde yöneticilerin toplanacak vergiyi ve askere alınabileceklerin sayısını belirlemek üzere zaman zaman haneleri ve erkek nüfusu saydıkları bilinmektedir.

Bu parçanın bütününde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Demografinin ilk kez hangi amaçlarla kullanıldığı
- B) Nüfus biliminin hangi dönemde kullanılmaya başlandığı
- C) Yayımlanan eserlerde demografi ile ilgili hangi bilgilere yer verildiği
- D) Eski medeniyetlerde demografi konusunda hangi gelişmelerin yaşandığı
- E) Demografinin ortaya çıkışı ve tarihte ilk kez nerelerde kullanıldığı

10. Belçika'da babaannem sopranoymdu, büyükbabam devlet orkestrasında viyola çalışıyordu ve konservatuarda hocaydı. Ailede her zaman müzik yapılırdı. Daha çocuk yaşlarımda biraz piyano, keman ve trompet çaldım. Daha sonraki yıllarda daha çok gitar üzerine yoğunlaştım. Belli bir süre müziğe ara verdim. Geçen sene sanatçı arkadaşlarımdan bazılarının ısrarlarıyla ve bir müzik grubunun daveti üzerine tekrar kendimi müziğe verdim. Biraz akordeon, trompet ve vokal üzerinde doğaçlamalar paylaşıyorum onların yapısı içinde. Son yıllarda deneyimlediğim en besleyici ve ufuk açıcı süreçlerden biri oldu. 33 yıl aradan sonra beynimin tekrar yeni şeyler öğrenmesi beni mutlu ediyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Müzikle ve müzik enstrümanlarıyla olan ilişkinizden biraz bahseder misiniz?
- B) Aile bireylerinizde müziğe ilgi duyan ya da müzik enstrümanı kullanan birileri var mıydı?
- C) Müzikle uzun yıllar süren ilginiz bugün de aynı şekilde devam ediyor mu?
- D) Kullanabildiğiniz ya da kullanmaktan hoşlandığınız müzik aletlerinden bahseder misiniz?
- E) Çocukluğunuzun, müziğin sevildiği bir ortamda geçtiğini söyleyebilir miyiz?

11. Günümüzdeki çocuklar, dijital teknolojinin hayatın vazgeçilmezi olduğu bir toplumda, annelerinin ve babalarının zamanında olduğundan çok daha farklı bir ortamda büyümektedir. Bu ortamda çocuklarının teknoloji kullanımı; İnternet, e-kitaplar, dijital kameralar, fotoğraf makineleri, akıllı tahtalar, akıllı telefonlar, tablet cihazlar ve daha birçoğunu kapsamaktadır. Bunların arasında taşınabilirlik ve kullanım kolaylığı ile öne çıkan tablet cihazlar, hem eğlenme hem de öğrenme ortamlarını bir araya getirmektedir. Tablet cihazlar, oldukça geniş bir kullanıcı kitlesine hitap etmekte ve en gençten en yaşlısına hemen herkesin kolayca kullanabileceği şekilde tasarlanmaktadır. Çocuklar günlük hayatlarında gerek evde gerekse okulda bu cihazlarla içerik geliştirme, iletişim kurma ve birlikte çalışma, İnternet erişimi, oyun oynama, okul tarafından geliştirilen içeriği ya da uygulamaları kullanma amaçlarıyla etkileşime girmektedir. Eğlenerek öğrenme uygulamalarının gün geçtikçe çoğalması, tabletleri çocuklar açısından gittikçe daha kullanışlı hâle getirmekte ve çocukları da bu alanda önemli bir kullanıcı kitlesi olarak konumlandırmaktadır.

Bu parçadan hareketle tabletlerin kullanımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çocukların farklı ortamlarda, istedikleri içeriklere ulaşmalarına fırsat tanımaktadır.
- B) Oyunlar aracılığıyla çocukların öğrenmelerine katkı sağlayan bir cihazdır.
- C) Diğer teknolojik ürünlere göre daha çok işleve sahip olan bir araçtır.
- D) Farklı işlevleri bir araya getirebilen ve kolay kullanıma sahip olan bir üründür.
- E) Bütün yaş grupları tarafından kullanılabilme özelliğine sahip bir araçtır.

12. Yazdığım öyküler için "O öyküler benim değil, ben sadece anlatıcıyım." gibi uzaya bırakılmış sahihsiz sözler söyleyecek değilim. Yazdıklarımı, doğurup cami önüne bırakılan bir çocuğa yapılan merhametsiz anne muamelesi yapacak da değilim. Anlattığım hiçbir öykünün dışında değilim. Hemen her öyküde ya duygularıyla ya gözlemlerimle ya hayallerimle ya üslubumla ya da bir öykü anlayışım varsa hikâye etme anlayışım, dünyaya bakışımla, eşyayı algılamalarım ve onunla ilişkilerimle varım ama oradaki kahramanlar ben değilim. Bu bir çelişki mi? Değil. Muhayyile (hayal etme) gibi zengin bir kelime var. Gözlerimi yumunca görmediğim, içimde yaşamadığım, hissetmediğim, tasavvur etmediğim hiçbir şey yoktur öykülerde. Bunların hiçbiri de olay veya olguları, bire bir yaşamam anlamına gelmez. İçlerinde o da vardır ama bu ne kadarıdır onu bilemem.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarını destekler niteliktedir?

- A) Eğer bir gün, bir roman kaleme alacaksam o romanın en büyük kahramanı ben olmalıyım.
- B) Sanatçıların ortaya koydukları yapıtlarda nesnel bir gerçekliğin de olması gerekir.
- C) Yazarlık, yazarın kendi iç dünyasını anlatması değil; toplumla ilgili her değere ayna tutmasıdır.
- D) Yazarlar yapıtlarının kahramanı olamaz ama o yapıttaki kahramanlar, yazarın hayallerini yaşatırlar.
- E) Şairlerin kullandıkları her bir sözcük, daha önce yaşamış olduklarının bir yansımasıdır.

13. Baharda açan çiçekler; birisi gözleriyle o güzelliğe ortak olsun diye en güzel elbiseleri ile çıkarlar doğa adı verilen sahneye. Terziler ipliklerini salt para kazanma kaygısıyla değil, hiç tanımadıkları kimselerin sanatlarının değerini fark edebilmeleri için de geçirirler iğnelerinden. Bir yaşındaki çocuğun yürüme yolundaki gayreti sadece bir kas meselesi değil, ona o yürüme azmini veren annenin gülümsemesindeki motivasyonun da yansımasıdır. Tarlada çalışan bir çiftçi sadece alın teriyle suladığı topraktan biten ürünün maddi getirisiyle değil, doğaya hükmetme gücünün bilincinde yaratmış olduğu zafer duygusuyla da mutlu olur. Şimdi bir öğretmenin ülkenin en ücra köşelerinde sırf bir maddiyat endişesiyle çalıştığını düşünelim, bu akla yatkın bir düşünce midir sizce?

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğretmenlik, değeri parayla ölçülmeyecek kadar zor ve değerli bir meslektir.
- B) İnsanları başarıya götüren asıl unsur, çevresinde bulunan insanların ona verdiği desteklerdir.
- C) Diğer mesleklerde olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de gönüllük esas olmalıdır.
- D) İnsanlar, yaptıkları her işin başkaları tarafından bilinip takdir edilmesini ister.
- E) Mesleklerin mutlu eden yanı, yapılan iş karşılığında alınan para değildir.

14. Yazarken "okura bir şey verme"yi hiç düşünmem. Hikâyenin işlevinin de bu olduğunu sanmıyorum zaten. Mesele şu: Dünya ile anlaşamıyorum. Bulmak istediklerimi, olması gerektiği yerde bulamıyorum çünkü. Yerinden edilmiş olanları, yerlerinden edenler elbette insanlar. Bu, beni sıkı bir dünyalı olmaktan da alıkoyuyor. Bu durumda elbette kendime bir dünya kurmuş oluyorum. İçimde yaşadığım dünyanın ise bu dünya ile örtüşmediğini görünce onu başkalarına anlatma ihtiyacı hissediyorum. Bu belki benim var oluşumun; yaşıyorum ve buradayım, dememin de bir gereğesi oluyor. Kahramanların davranışlarına gelince onlar, öykünün içinde bir kez yer alınca ve konuları belirince nasıl olmaları gerekiyorsa öyle davranıyorlar.

Bu parçaya göre yazarın hikâye yazmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşanan bazı üzücü durumlardan kaçıp insanlardan olabildiğince uzaklaşmak
- B) Kendisini takip eden okurlarının bazı konularla ilgili daha bilinçli olmasını sağlamak
- C) Sanatın sadece gerçekleri anlatmayacağını, aynı zamanda kurmaca dünyaları anlatabileceğini göstermek
- D) Tepkili olduğu bazı gerçeklerden uzak olarak kurduğu kendi dünyasını, insanlara duyurmak
- E) İnsanların, alışılan düzenden farklı bir düzenin olabileceği inancını arttırmak

15. 2000 yılından itibaren doğanlara, Z Kuşağı veya "yeni sessiz nesiller" denilmektedir. 2000-2021 yılları arasında doğan ve doğacak olan Z kuşağı; dünya zevklerine düşkün, teknolojiyi hızlı şekilde kavrayan, işlerini kısa sürede ve titiz biçimde yerine getiren davranış özellikleriyle dikkat çekmektedir. Bi-reyselliğe önem veren, en yeni iletişim araçlarını kullanan, iş arkadaşlarıyla dost olmayı tercih eden; yeniliğe açık, haberleşmek için e-posta yerine sosyal medyayı kullanan, arkadaşlık ilişkilerini ise ağırlıklı olarak sosyal medya üzerinden yürüten, teknoloji bağımlısı ya da tutkunu olmayıp teknolojiyi doğal yaşam standardı olarak algılayan bir kuşaktır. Bilindiği gibi alfabe Z ile bitmekte fakat nesillerdeki değişim tıpkı teknolojiye olduğu gibi muhtemelen son değildir.

Bu parçadan hareketle "Z kuşağı" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Çalışma arkadaşlarıyla olan ilişkilerine önem verdiklerine
- B) Toplumdaki yeniliklere çabuk uyum sağlayabildiklerine
- C) Sosyal medyayı günlük hayatta etkin bir şekilde kullandıklarına
- D) Teknolojik araçlara olan ilgilerinin çok yoğun olduğuna
- E) Sorumluluklarını yerine getirmekten kaçınmadıklarına

16. Dilde bir kuralı terk etmek mümkün olabilir mi? Bunun Türkçede örnekleri vardır. Kurala göre Türkçede kelime başında çift ünsüz bulunmaz. Bu durum, "Türkçede çift doruklu hece yoktur." biçiminde de ifade edilebilir. Ses düzenine uymayan yabancı kelimeleri düzenli hâle getirmek için bunlara müdahale edilmiştir. Bunun örneklerini eski metinlerde, özellikle Tanzimat ile başlayan dönemde bulabiliyoruz. İtalyanca "spirito" örneğinde olduğu gibi başa "i" getirilerek kelime Türkçede "ispirto" biçiminde kullanılmıştır. Bazen de araya dar ünlü ekleyerek kelime başında çift ünsüz "sipo" biçimine getirilmiştir. Söyleyişte "film" yerine "filim" denmesi de bu konuyla ilgilidir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Dilimizde bazı yabancı kökenli sözcükler yerine, bunların Türkçe karşılıkları kullanılmıştır.
- B) Yabancı kökenli bazı sözcükler, Türkçe ses kurallarına uyumlu hâle getirilebilir.
- C) Yabancı dillere ait olan bazı kurallar, farklı dillerdeki kurallarla benzerlik gösterebilir.
- D) Türkçe karşılığı olmayan sözcüklerin söylenişinde yabancı dilin kuralları uygulanır.
- E) Türkçeye özgü bazı kurallar, yabancı sözcükler için uygulanmayabilir.

YKS YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI

TYT

TEMEL YETERLİLİK TESTİ

PARAGRAF DENEMELERİ

TC KİMLİK NUMARASI : .....

ADI : .....

SOYADI : .....

PARAGRAF DENEMESİ

5. İzleyici karşısına çıkarken herkesin bir ölçütü vardır. Benim ölçütüm -ne olursa olsun- yerlilik, bizdenliktir. Bu, bir taraftan bir tercihken bir taraftan da kaçınılmaz bir durumdur. Çünkü bizim heybemizde ulusallıktan başka anlatacak bir şey olmaz, olmamalı. Canlandırdığımız karakterler de buna uymalı. Malzememiz yerli olmazsa, seslendiğimiz kesimin içinden çıkmamışsak başarı bizden daima uzak olacaktır.

Bu sözler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Sanat yaşamınıza başlamada yakın çevrenizin etkisi oldu mu?
B) Canlandırdığınız karakterlerin sahnelenmesinde başlıca ölçütünüz neydi?
C) Karakterlerinizi oyundan önce kendiniz mi belirliyorsunuz?
D) Sinemayı seçmenizde toplumun beklentileri yönlendirici oldu mu?
E) Diğer sanatçıları da düşünürseniz bu alanda kendinizi nerede görüyorsunuz?

1. Deneme

6. Nostalji yani geçmişe duyulan özlem, sağlık belirtisi sayılması gereken psikolojik bir mekanizmadır. Sıkıntılı dönemlerde nostalji eğiliminde artış gözlemlenmiştir. Bunun sonucu olarak insanlar, içinde bulunulan zamanın bunaltıcılığından daha güzel olduğu düşünülen geçmişe kaçarak bir bakıma ruh dünyalarındaki dengeyi sağlamaya çalışırlar. Belki de kendisine kaçtığımız "dün" aslında "bugünü" mumla aratacak sıkıntılarla doludur ama hafızamız tuhaf bir şekilde geçmişi adeta ince bir elekten geçirerek tatlı ve az yaşanmış mutluluklardan oluşan bir masal iklimi haline getirir. İnsan bu şekilde biraz dinlenmiş olur fakat tehlikeli olan, orada kalmak ve yaşanan zamana dönememektir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsan nostaljiye sığınıp biraz dinlenebilir ama asla orada kalmamalıdır.
B) Yaşanan zamanın bunaltıcılığından ara sıra geçmişe gitmek doğaldır.
C) Sıkıntılı dönemlerde artan nostaljik eğilim, sağlık belirtisi bir durumdur.
D) Dönmek istenen geçmiş günler, bugünlerden daha sıkıntılı değildir.
E) Hafızamız ilginç bir şekilde, bir elek gibi çalışır ve bize güzel günleri hatırlatır.

7. Yapılan araştırmalara göre dünya genelinde okul çağındaki çocukların %60'ı, yetişkinlerin ise hemen hemen tamamı diş çürüğü sorunu ile karşı karşıya. Bu da bireylerde ağrı ve rahatsızlık oluşturuyor. Diş kaybına neden olan şiddetli hastalıklar, 35-44 yaş aralığındaki yetişkinlerin %15'inde görülmektedir. 65 yaş üstü bireylerin %30'unda doğal diş bulunmamaktadır. Diş çürüğü çoğunlukla dişin sert dokusu olan mine, onun altındaki dentin ve kimi zaman da kök yüzeyini örten yapının yıkılmasıyla ortaya çıkan bir durumdur. Şekerli, gazlı yiyecek ve içecekler, diş yüzeyinde uzun süre kaldıklarından çürümeye yol açar.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznel yargılara yer verilmiştir.
B) Sayısal veriler kullanılmıştır.
C) Tanımlama yapılmıştır.
D) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
E) Değişik yapılı cümleler kullanılmıştır.

PARAGRAF DENEMESİ

11. Sayıları çok az olan kadın yazarlarımızdan biri de Sevinç Çokum'dur. Edebiyat dünyasına hikâyeci olarak giren yazar, sonradan romana yönelmiştir. Roman kahramanları, eski günlerin içinde yaşayan, sonra geçmişi kaybeden bir özelliğe sahiptir. Bu yönüyle onun romanlarında her kahraman, içinde bulunduğu zaman diliminden şikâyetçidir; hep eski günlerin özlemiyle doludur. Kahramanlar gerçek zamanı yaşarken bile bir eve dönüş heyecanı içindedir. Hikâyelerinde de kahramanlar kendilerini sık sık eski günlerin içinde bulur. Fakat bu durum geçince onlar da gerçeklerle yüz yüze gelir. Okurların da Çokum'un eserlerindeki kahramanlardan farkı yoktur. Mümkün olsa onlar da hep geçmişte kalmak ister.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmuştur?

- A) Roman kahramanları, yazarın yaşama bakışını tam olarak yansıtmıştır.
- B) İçinde bulunulan anı değil de geçmişi anlatan yazarlar çok okunur.
- C) Ülkemizdeki kadın yazarlar gerçek zamanlı konuları yazmayı tercih etmemektedirler.
- D) Roman ve öykülerdeki kahramanlarla kendisi arasında bağ kuran okur sayısı fazladır.
- E) Sevinç Çokum'un okurları da eserlerindeki kahramanlar gibi geçmişe özlem duymaktadır.

1. Deneme

12. Eleştirmenin ilk ve en önemli görevi toplumu tanımadır. Toplumu tanımak ise onun tarihini, kültürünü, inançlarını, edebiyatını, hayallerini kısacası hemen her şeyini kavramaktır. Bu açıdan bakıldığında eleştirmenin görevi, sanatçının ve sanat eserinin toplumla neleri paylaştığını, onun birikimine neler kattığını ve ondan hangi noktalarda uzaklaştığını belirlemektir denebilir. Her toplum geçmişten getirdiği ve geleceğe aktaracağı bir kimliğe sahiptir. Eleştirmen, sanat eserinde öncelikle bu kimliği aramalıdır. Bu kimlik gerçek sanat eserlerinin tamamında vardır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Sanatçının toplumla neler paylaştığını iyi bilen eleştirmen başarılı olur.
- B) Eleştirmen, bir sanat eserinde öncelikle toplum kimliğini aramalıdır.
- C) Bir kimlik barındıran eserlere gerçek sanat eseri denebilir.
- D) Toplumu tanımak, eleştirmenin en önemli görevidir.
- E) Toplum; tarih, edebiyat, kültür gibi yönleriyle gerçek anlamda tanınabilir.

13. "Torino Atı" adlı film, Nietzsche'nin kendi yaşamından esinlenilmiş bir hikâye ile özdeşleşmiş. İmgelemine yine Nietzsche'nin sık sık kullandığı at, arabacı ve araba üzerine kurmuş bir film. Filmde at, ruhu; arabacı, aklı; araba, bedeni sembolize eder. Giriş sahnesinde atın uzun ve zor bir yolda ilerlediği görülür. Bu sahne izleyenlere bir kayboluş duygusu yaşatır. Her insanın kendi yaşamında bir kayboluş olduğunu; aklının, bedeninin ve ruhunun nereye ve nasıl gittiğini anlamadan yaşadığı bir süreci, ruhsal ve bedensel bir kayboluşu özetler gibidir.

Bu parçada "Torino Atı" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Filmin Nietzsche'nin yaşam öyküsüne dayandığına
- B) At, araba ve arabacının sembolik karşılıkları olduğuna
- C) İzleyenlerde oluşturduğu duygusal etkiye
- D) Gerçek yaşamla tam uyumlu olduğuna
- E) İnsanların, kendi yaşamlarından izler bulduğuna

PARAGRAF DENEMESİ

17 ve 18. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sindirim sistemleri güçlü olduğu için fazladan yenen yemeklerin sindirimi gençlerde daha kolaydır. Ancak fazla yemek alışkanlık haline gelirse bu güç biter, fazlalıkların vücuttan daha geç atılmasıyla depolar oluşmaya başlar. Depolar da dolunca atıklar kanla dolaşır, kan ağırlaşır, dolaşım yavaşlar, kanın taşıdığı atıklar dokularda kalır. Ağırlaşan kandaki atıklar, damarlarda birikir ve zamanla damarları tıkar. Tıkanan damarlardaki kan, dokuları yeterince besleyemez. Beslenemeyen dokulardan giden uyarıyla beyin, iştahı artırır. Bu, insanı daha çok yemek yemeye zorlar; insan çok yedikçe damarlardaki tıkanıklıklar artar ve kan koyulaşır. Böylece dokulardaki beslenme yetersizliği gittikçe artar.

17. Bu parçadaki altı çizili sözcük aşağıdakilerden hangisini karşılamaktadır?

- A) İştahın artması
- B) Düzensiz beslenme
- C) Damarların tıkanması
- D) Kanın koyulaşması
- E) Dokuların beslenememesi

18. Bu parçadan hareketle insanların çok yemesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamanla tıkanan damarların daha fazla besine ihtiyaç duyması
- B) Gençlerin bünyelerinde sindirimin kolay olması sonucu beslenme ihtiyacının doğması
- C) Fazla yemek yemekle güçten düşen sindirim organlarının yorulması
- D) Yetersiz beslenen dokulardan giden uyarılarla beynin iştahı artırması
- E) Yedikçe tıkanan damarlardaki kanın daha da koyulaşması

1. Deneme

19 ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İpek böceği, ördüğü kozalardan ipek elde edilen, dut yapraklarıyla beslenen, kanatları pullu böcekler sınıfından bir cins kelebek tırtılı olarak tanımlanabilir. Kendine koza örmek için ürettiği lifler oldukça değerlidir. Kozanın örülmesi yaklaşık dört gün sürer. Bu kozalardan elde edilen ipek, üretilen en önemli ve en sağlam iptir. Bilim insanları bu ipin giyim ve spor malzemelerinin üretimi yanında tıpta da kullanılabileceğini belirtmektedir. İpek böceği ilk kez Çin'de evcil olarak beslenmeye başlamıştır. Türkiye de iklim bakımından dut ağacı ve ipek böceği yetiştirmek için uygun ülkelerden biridir. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan Bursa, önemli miktarda ipek üretiminin yapıldığı ilimizdir.

19. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İpekten üretilen ipin tıpta da kullanılabileceği belirtilmiştir.
- B) Bursa, İpek Yolu üzerinde olan ve ipek üretilen bir ildir.
- C) Dut yaprağıyla beslenen ipek böceğinin ördüğü kozadan ipek elde edilir.
- D) İpek çok sağlam ve değerli bir iptir.
- E) İpek böceği ilk kez Çin'de ortaya çıkmıştır.

20. Bu parçada genel olarak aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) İpek böceğinden ve ipek üretiminden
- B) İpekten üretilen kumaşın değerinden
- C) İpek böceğinin dut ağacına verdiği zarardan
- D) İpek üretiminde önemli merkezlerden
- E) İpek böceğinin gelişim aşamalarından

1. Bu testte 20 soru vardır.
2. Cevaplarınızı cevap kâğıdına işaretleyiniz.

1. Romanla ilgili eleştiriler hem saayı hem de nitelik olarak şiir eleştirisinden aşağıdadır. Buna sebep olarak alışlageldiği şekilde, şiirin eskiliği ve romanın ona göre yeni oluşu söylenebilir. Ayrıca romana bir sanat türü olarak değil de estetik bir zevk aracı olarak bakılması ve küçük görülmesi de sebeplerdendir. Şiirin daha çabuk yazılabilmesi ve okunabilmesi de onu romanın önüne geçirmiştir. Çünkü roman gerek uzunluğu bakımından gerekse olayların çok oluşundan zor yazılmış ve zor okunmuştur.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Açıklama
B) Tartışma
C) Karşılaştırma
D) Örneklendirme
E) Benzetme

2. (I) Tanzimat'tan sonra Türk edebiyatçıların eserlerinde önemli bir yer tutan batıl inançlar, Atatürk zamanında gelişen edebiyatta da işlenmiştir. (II) Bunun sonucu olarak çağdaş medeniyete ve bilimsel düşünceye büyük önem verilmiştir. (III) Okullar, dernekler ve kitaplar aracılığıyla bu temellere dayanan hayat görüşü köylere kadar yayılmıştır. (IV) Bu dönemde yazılan edebiyat ürünlerinde bu düşünceler geniş yer tutar. (V) Avrupa'ya aşırı hayranlık ve taklitçilik, Tanzimat sonrası edebiyatta olduğu gibi, Atatürk döneminde de görülmüştür. (VI) Bazı yazarlar, bu taklitçilerde görülen ahlak yozlaşmasını sıklıkla dile getirmişlerdir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. (I) Servetifünun romanında, Batı insanının düşünceleri roman kahramanlarına aktarılmış ve onlar aracılığıyla benimsetilmeye çalışılmıştır. (II) Romanlarda insanın bir bütün ve sosyal bir değer olarak ele alındığını, iç ve dış dünyası ile işlendiğini görürüz. (III) Kahramanlar, kendi yaptıklarından yine kendileri sorumludur. (IV) Buna rağmen eserlerde her şeyi yönlendiren bir dış kuvvetin varlığı sezilir. (V) Yani gerçek hayatta olduğu gibi herkes kendi tutum ve davranışlarının karşılığını görür. (VI) Bu arada, suç işleyenler ve kötüler de cezalandırılır eserlerde.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. Yer altı sularını besleyen ana kaynak yağmur değil, kardır. Anadolu'nun genelinde karın az, yağmurun fazla yağdığı zamanlar gittikçe artmaktadır. Bu da yer altı sularının azalması demektir. Eski kültürümüzde güneyden esen sıcak rüzgârlara gönderme yapılarak "Kıbleden geldi kışımız, Allah'a kaldı işimiz." dermiş çiftçiler. ----. İklim değişikliğinin etkileri mi yoksa birkaç yılla sınırlı bir kuraklık mı bunu şimdiden söylemek zor. Ama Anadolu genelinde karın az yağması sonucu susuzluk riski ve devamında tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilenmesi söz konusu.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Toprak suyla yeterince beslenemeyince tarım faaliyetlerinin sonuçsuz kalacağını anlatıyor bu sözler bize
B) Kuraklık tehlikesinin boyutlarını anlatmak amacıyla söylenen bu sözlerin az da olsa doğruluk payı var
C) Şehirlerde yaşayanların, susuzluğu sadece serinlemekten yoksunluk olarak algıladıkları görülmektedir
D) Bu sözden sonra çiftçilerin suya ulaşmak için çok daha derinlerde arama yapmaları gerektiğini anlıyoruz
E) Yanlış sulama ile suların azalması ve yağışın yetersiz olması, geçmişte de kuraklıklara neden olmuştur.

PARAGRAF DENEMESİ

5. Nanga Parbat, Pakistan'ın Himalaya dağ zincirinde bulunan ve 8.125 m ile en yüksek dokuzuncu nokta. Dağ, 1930'lu yıllardaki ilk tırmanış denemeleri sırasında yaşanan ve ölümlü sonuçlanan kazalar nedeniyle "katil dağ" olarak anılıyor. İlk çıkışı 1953 yılında efsanevi dağcı Hermann Buhl tarafından yapılan bu dağ, zorlu ve dikey teknik tırmanışı, kuvvetli fırtınaları, çığları ve buzul çatlakları ile dünya dağcılığında önemli bir hedef durumunda. Bir Türk dağcı da şu sıralar dağa tırmanma hazırlığında. Dağcı, bu tırmanışta dağın Diamir yüzü olarak bilinen "Kinshofer" rotasını kullanacak.

Bu parçada "Nanga Parbat" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yükseklik bakımından dünyada kaçınıcı olduğuna
B) Katil dağ olarak adlandırılmasının nedenine
C) Dünya dağcılığında neden hedefte olduğuna
D) Zirveye ulaşan ilk Türk'ün ne zaman tırmandığına
E) Dağın tırmanılan yüzlerinden birinin adının ne olduğuna
6. Eleştirmenlerin son yıllarda yazarın bireysel özelliklerinden çok, eserle ilgilenmeleri umut verici bir gelişmedir. Tolstoy'un eserlerini inceleyen bir eleştirmenin, onun tanınırlığından etkilenmeden doğrudan eserlerine yoğunlaşması doğal bir yoldur. Geçmişte öyle öznel eleştiriler yapılmıştır ki bu yazılarda eser adeta bir gölge olmuştur. Okur da eserin sadece gölgesi hakkında bilgi edinebilmiştir. Oysa yapılması gereken, nesnel bir bakışla, yazarın bireysel düşüncelerine takılmadan eserin incelenmesidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan düşünceye ters düşmektedir?

- A) Önemli olan, yapıtın yetkinliğidir; yazarın kendi eksiklikleri sadece kendisini ilgilendirir.
B) Ben bir eserde konu ve üslup uyumuna bakarım, yazarın yaşam tarzıyla ilgilenmem.
C) Yaşadığı çevreyi onaylamadığımız bir yazarın çok nitelikli eserler verdiğini görebiliriz.
D) Yeni veya eski yazar olması, onun eseri hakkındaki görüşlerimizi etkilememeli.
E) Yazar duygu ve düşüncelerini yapıtına yansıtacağından eseri ondan bağımsız düşünülmemeli.

2. Deneme

7. 1996'da "Geleceğe Dört Işık" adlı yarışmada çevre dalında ödül kazanan "Likya Yolu Projesi" İngiltere doğumlu Kate Clow'ın özgün çalışmasının ürünü olarak ortaya çıktı. Muğla-Fethiye ile Antalya-Geyikbayırı arasında özel bir işaret sistemiyle, kırmızı beyaz boyalar kullanılarak belirlenen Likya Yolu, dünyanın en gözde rotaları arasında yer aldı. Adının da çağrıştırdığı gibi Antik Likya ülkesinin tarihî ve doğal güzellikleriyle bezenmiş olan rota, eski göç yolları üzerinde bulunuyor. Fethiye ilçesinin Ovacık Mahallesi'nden başlayan patika, Akdeniz'in koylarından yüzlerce metre yüksekere tırmanıp konuklarını gizemli Likya kentlerinde ağırlayarak Antalya'ya 15 km uzaklıktaki Geyikbayırı'nda sona eriyor.

Bu parçadan hareketle "Likya Yolu" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Adına yapılan bir projenin ödül kazandığı
B) Likya Yolu'nun zorlu bir patika olduğu
C) Dünyanın en beğenilen rotaları arasında bulunduğu
D) Oluşturulan rotanın eski göç yollarında olduğu
E) Fethiye'de başlayıp Geyikbayırı'nda bittiği
8. Organizmada bütün sistemler, organlar, hücreler, hücre organelleri ve üretilen maddelerin zerrecikleri birbirinden haberdardır ve mükemmel bir uyum içindedir. Bağışıklık sistemi bu uyumu titizlikle korur, bu uyuma zara verebilecek veya bunu değiştirebilecek her tür maddeyi düşman olarak kabul eder ve duruma göre de savunma programı geliştirir. Katkılı ve hazır ürünler, deterjan ve vücut bakım ürünleri gibi kimyasal maddeler, düşman sınıfına girer. Bu düşmanlardan herhangi biri sindirim sistemi, solunum veya cilt yoluyla vücuda girdiğinde bağışıklık sistemi çalışmaya başlar.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Vücuda yabancı bir maddenin girmesiyle bağışıklık sistemi harekete geçer.
B) Organizmada en küçük parçadan sistemlere kadar her şeyin uyumu, bağışıklık sistemine bağlıdır.
C) Bazı kimyasal maddeler vücudun bağışıklık sistemini güçlendirir.
D) Bağışıklık sistemi, vücudu değiştirmek isteyen maddelerin vücuda girmesine izin verir.
E) Düzenli beslenen kişilerin bağışıklık sistemi de güçlü olur.

PARAGRAF DENEMESİ

9. Çalışan babalar ile görüşülerek yapılan bir araştırmada ilginç sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmaya katılan babaların %50'sinin, çocuklarını hiç tuvalete götürmediği anlaşılmıştır. %36'sı çocuğunun altını hiç değiştirmemiştir. %35'i çocuğunun tırnaklarını hiç kesmemiştir. Yine %35'i çocuğunun okul etkinliklerine ya hiç katılmamış ya da ender katılmıştır. %79'u evdeyken çocuklarıyla sadece televizyon izlediklerini söylemiştir. %51'i çocuklarına bir tane bile masal okumamış ya da anlatmamıştır.

Bu parçada söz edilen araştırmanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuklarla sadece annelerin ilgilendiği düşüncesinin yanlışlığını kanıtlamak
- B) Çalışan babaların, çocuklarıyla hangi düzeyde ilgilendiğini göstermek
- C) Zamanın daha iyi değerlendirilmesi adına, çalışan babalara önerilerde bulunmak
- D) Dünya genelinde, çalışan babaların sorunlarını dile getirmek
- E) Babaların da ev işlerine yardımcı olduğunu rakamlarla belirlemek
10. Yaşam boyu değişiklik ve zorluk kaçınılmaz bir durumdur. Örneğin ben yakın zamanda evimi ve mahallemi değiştirmek zorunda kaldım. Beş yıl önce de hem işimi hem de yaşadığım şehri değiştirmiştım. Elbette ki bunlar insanı zorluyor ve psikolojiyi etkiliyor. Daha da geriye, çocukluk yıllarıma baktığımda ilkokulda hızlı okuyamama benim için önemli bir gerginlik ve kaygı nedeniydi. Bu olumsuzluk sonraki yıllarda da peşimi bırakmadı. Ancak bunların hiçbiri beni yıldırmadı, yoluma devam ediyorum. Bugünkü başarımda azimle çalışmamın payı büyük.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olamaz?

- A) Son zamanlarda yaşamınızda herhangi bir değişiklik oldu mu?
- B) Geçtiğimiz birkaç yıl içinde sizin için en stresli olaylar hangileriydi?
- C) Çocukluğunuzda kaygı verici olaylar yaşadınız ya da gördünüz mü?
- D) Uzun dönemli veya sürekli yaşadığınız güçlükler neler?
- E) Zorluklardan bunaldığınızda size destek olacak birileri veya bir kurum oldu mu?

2. Deneme

11. Türkiye İstatistik Kurumunun yıllık gelir ve tasarruf eğilimi verilerine göre Türkiye'de hane halkı başına düşen yıllık kullanılabilir gelir ile yetişkin fert başına düşen yıllık ortalama gelir arasında yaklaşık yarı yarıya fark vardır. En düşük gelir grubundaki hane halkları, bütçelerinin yaklaşık %30'unu gıdaya ayırırken en iyi durumdaki hane halkları, bütçelerinin yaklaşık %14'ünü gıdaya ayırmıştır. Tasarruf yapmaya eğilim ise yıldan yıla artmaktadır. Günümüz şartları bizi; ölçüsüzce tüketen, paylaşım kapalı, kazandıklarını elinde tutmaya çalışan ve sadece kendisi için harcama yapan bireyler haline getirmiştir. Bu ise sosyal çözölmeyi hızlandıran bir etkidir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılır?

- A) Gelir düzeyi en yüksek hane halkları, gelir düzeyi en düşük hane halklarına göre gıdaya daha az para harcamaktadır.
- B) Başkaları için harcama yapmayan, kazandıklarını elinde tutmaya çalışan bireyler nedeniyle, sosyal çözölmeye hızlanmaktadır.
- C) Kişi başına düşen yıllık ortalama gelir, dünya genelinde orta düzeyde seyretmektedir.
- D) Zenginlerle orta gelirli arasında yıllık gelir olarak ele geçen para farkı gelişmekte olan ülkelerde düşüktür.
- E) Genel olarak paylaşım kapalı, israfçı bir yapı var gibi görünse de tersine örnekler sayılamayacak kadar çoktur.

PARAGRAF DENEMESİ

14. Gazeteci:

(I) ----

Ressam:

Açık söylemem gerekirse bu sergiyle ben de kendimi geçmişten bugüne aynada görmüş gibi oldum. Eski ve yeni eserlerin buluşması bana da büyük mutluluk verdi. Sergiyi gezerken kendimi sınava tâbi tutulmuş öğrenci gibi hissettim. Resimlerimin hepsini bir arada görünce sınavı geçtiğimi anladım.

Gazeteci:

(II) ----

Ressam:

Eskiye de yeniye de çok seviyorum. Sanırım geçmişte de istediğim konularda resim yapabiliştim. Özü itibarıyla ne istiyorsam onu resme yansıtıyordum. Günümüzde ise her resmimi hem bakış hem malzeme hem de teknik açısından daha yenilikçi bir anlayışla yaptığım da bir gerçek.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Bütün resimlerinizin aynı anda, aynı yerde sergilenmesi sizin için başarı mı?
II. Eski yöntemlerle yeni resimler yapmanın ne gibi yararları var?
- B) I. Geçmişle gelecek arasında bir köprü oluşturabildiğinizi düşünüyor musunuz?
II. Eski resimlerinize duyduğunuz sevgi, bir nostalji merakı mı?
- C) I. Bu sergiyle, gençlere doğru mesajlar verebildiniz mi sizce?
II. Eski-yeni tartışmalarında neden eskiden yana oldunuz?
- D) I. Karma sergilere yaklaşımınızı, kararsızlığınızı mı belirliyor?
II. Yeni resimlerinizin eskilerden üstün yönlerini anlatır mısınız?
- E) I. Geçmişte ve günümüzde yaptığınız resimleri bir arada sergilemek nasıl bir duygu?
II. Eski ve yeni dönemde resimlerinizi hangi şartlarda yaptınız?

2. Deneme

15 ve 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

En başından beri aslında her insanın bir sanat dalına yönelik yeteneği olduğunu düşünüyordum. Ben de çok aradım. Sporda uzun atlamadan voleybola kadar birçok alanda yeteneğim olup olmadığını anlamak için çaba gösterdim. Fakat sporda bir yeteneğim olmadığını anladım. Daha gençtim, on iki yıl kadar halk oyunları ekipleriyle profesyonel olarak dans ettim. Sonra onda da artık bir şeyleri alamamaya başladım. On iki yılın sonunda mesleğimi bu alanda seçemeyeceğimi düşündüm. Ben bunu yapmak istemiyordum, dedim. O bitti, bu sefer müziğe yöneldim. Enstrüman çalıp şarkı söyledim ama ondan da vazgeçtim. Sonunda tiyatrodaki sahneye çıktığımda buranın ayrı bir dünya olduğunu fark ettim. Tiyatro sahnesini sevdiğimi, sahnenin de beni sevdiğini anladım. Böylelikle oyunculukta karar kıldım.

15. Bu parçada aşağıdaki soruların hangisinin cevabı yoktur?

- A) İlgilendiğiniz alanlarda başarılı olmayı neye borçlusunuz?
B) Oyunculuğa başlama süreciniz nasıl oldu?
C) Oyuncu olmadan önce müzikle de ilgilendiniz mi?
D) Sporun hangi türleriyle ilgilendiniz?
E) Yeteneğinizi keşfetmek için hangi yolları denediniz?

16. Bu parçada altı çizili sözcükler aşağıdakilerden hangilerini karşılamaktadır?

- A) Spor-dans
B) Dans-müzik
C) Oyunculuk-müzik
D) Tiyatro-spor
E) Sanat-oyunculuk

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI

(TYT)

Temel Yeterlilik Testi

ATOM
YAYINCILIK

PARAGRAF 2*20

T.C. KİMLİK NUMARASI	
ADI	
SOYADI	
SALON NO.	SIRA NO.

4. Her birey için kazanılması gereken en önemli alışkanlıkların başında kitap okumak geliyor. Bu alışkanlığın kazanılabileceği en güzel zaman ise tabii ki çocukluk. Ancak çocukken doğru seçilmemiş kitaplar, çocuğun hem o an, hem de ilerideki davranışlarında olumsuzluklar meydana getiriyor. Çocuğun okuyabileceği kitapların seçimindeki en büyük görev ise ebeveynlere düşüyor. Uzmanlar çocuklarına kitap seçen ailelere şu önerilerde bulunuyorlar:

- Kitabın dil ve anlatımının çocuğa uygun olup olmadığı kontrol edilmeli.
- Kitaptaki görsel ve metin arasında ilişki kurulup kurulmadığı kontrol edilmeli.
- Şiddet içeriği barındırıp barınmadığına bakılmalı.
- Cinsiyetçi öğelere kesinlikle yer vermeyen kitaplar tercih edilmeli.
- Kitap, çocuğu sadece bir duyguya ya da bir tarafa itmemeli.

Yukarıdaki bilgiler göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi çocukların okuyabileceği kitapların özelliklerinden biri değildir?

- A) Sade, akıcı, anlaşılır bir dilin kullanılması
- B) Şiddet içerikli ifadelerle yer verilmemesi
- C) Politik ve dini ifadelerden kaçınılması
- D) Eşeğin anlatıldığı bir metinde resim olarak atın da kullanılıp görsel becerinin geliştirilmesi
- E) Karakterler arasında cinsiyet ayrımcılığı yapılmaması

5. ve 6. soruları aşağıdaki paragrafa göre cevaplandırınız.

Şairlik, sıra dışı bir uğraştır. Yani rutin adamın yapacağı bir iş değildir. Çünkü şair, aykırı insandır. Toplumda hep muhalif kimliğiyle öne çıkar. Sürekli eksik gedik arayan, uyumsuz bir kişiliktir. Şiir tarihimizde iz bırakmış özgün şairler; genellikle uçarı, aylak hatta serseri ruhlu insanlar arasından çıkmıştır. Rutin adamın özgün şiire ulaşması güçtür. Tekdüze yaşam; şairin yaratım kaynaklarını kurutur, can damarını keser.

5. Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şairi ölüme sürüklemek
- B) Şairin sosyal bağlarını kesmek
- C) Şairin yazma hevesini engellemek
- D) Şairin ilham kaynağını kurutmak
- E) Şairi başka edebi eserlere yönlendirmek

6. Bu parçadan şairlerle ilgili olarak,

- I. Muhalif düşünce yapıları nedeniyle hak ettikleri değeri göremezler.
- II. Sabit yaşam koşulları, ilham kaynaklarını yok eder.
- III. Özgün şiirler yazmış olan şairlerin monoton bir hayatı yoktur.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

10. Gazeteci:

(I) ---

Güreşçi:

- Bu sporun kolay yönü yok. Her zaman çok çalışma isteyen bir spor. Güreş, tüm vücutla yapılan bir spor dır. O yüzden koşunu da yapacaksın, ağırlığına da çalışacaksın, güreş antrenmanını da yapacaksın. Aslında birçok sporu, güreş sayesinde aynı anda yapabiliyoruz. Bu nedenle kolay bir yönü yok, zor yönleri var. O yüzden zirvede kalmak ve rakiplerine üstünlük sağlamak bu sporda çok zor. Biz de en baştan beri güreşin bu zorluklarıyla uğraşıyoruz.

Gazeteci:

(II) ---

Güreşçi:

- Ağırlık çalışmayı seven bir sporcuyum. Belirlediğim bazı hareketler var. Şampiyonaya gitmeden 3-4 gün önce 200 kilo ve üstündeki kiloları kaldırarak kendimi denerim. Eğer onları kaldırırıyorsa tamam diyorum, maça hazırım. Kendimi motive etmek için bir tek bunu deniyorum. 200 kiloyu kaldırınca rakibi de bir çırpıda yere sererim diyorum. Bu psikolojiyle gidince de sonuç lehime oluyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Güreş hakkında biraz bilgi verir misiniz?
II. Antrenmanlarınızda nelere dikkat ediyorsunuz?
- B) I. Sizce güreşin diğer sporlar arasındaki yeri nedir?
II. Rakiplerinizden çekindiğiniz zamanlar oluyor mu?
- C) I. Bu sporun zor ve kolay yönleri nelerdir?
II. Maçlara çıkmadan önce kendinizi nasıl motive edersiniz?
- D) I. Güreş sporunun bu kadar zor olmasının sebebini neye bağlıyorsunuz?
II. Önemli maçlara nasıl hazırlanıyorsunuz?
- E) I. Güreşçi olmanın püf noktaları nelerdir?
II. Ağırlık sporlarıyla idman yapmanızın sebebi nedir?

11. Yarasalar kendi yüksek frekanslı yankılarını dinleyerek karanlıkta yön bulurlar. Pürüzlü yüzeyleri olan nesnelere, ses dalgalarını birçok farklı yöne yansıtırlar. Ancak pürüzsüz yüzeyler, yarasadan gelen sesi yansıtarak akustik bir ayna görevi görebilir. Yansıyan birkaç ses dalgasını yarasaya, sadece bu metal levhanın direkt üzerinde olduğunda tespit edebilir. Bu konuyla ilgili yapılan bir deneyde yarasalar, metal plakanın orada olduğunu genelde son anlarda fark ettiler. Deney sırasında yarasaların hiçbiri yaralanmadı. Ancak gerçek hayatta binaların dışındaki pürüzsüz camlar, yarasalar için görünmez bir tehlike olabilir.

Bu parçadan yarasalar ile ilgili olarak,

- I. Ses frekansları aracılığıyla yönlerini tespit ederler.
II. Pürüzsüz yüzeylerdeki ses dalgasını tespit edemedikleri için son anda fark ederler.
III. Yarasaya ölümlerinin çoğu, yön bulmada yaşadıkları sıkıntılardan dolayı meydana gelmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve II

12. Ben çok küçükken yani çocukların itfaiyeci ya da pilot olmak istedikleri dönemde, büyüyünce bir şey icat etmek ya da bir şey keşfetmek isterdim. Bu nedenle de idealim, bir makine icat edebilmek için makine mühendisi ya da bir ilaç keşfedebilmek için biyolog falan olmalı. Sanıyorum, bu isteğimin arka planında,--- . Bunu, biraz bilinçlenince daha iyi anladım.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre,

- I. derslerimde çok başarılı olmamın verdiği özgüven vardı
II. insanlığa hizmet ederek tarihe geçmek arzusu vardı
III. teknoloji çağının nimetlerinden yeterince faydalanma isteğim vardı

yargılarından hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

13. • Çocuklar için oyun oynamak, önemli bir ihtiyaçtır. Çocuk psikologlarının ve doktorlarının ortak kanısı, dış mekândan yoksun, kapalı alanlarda oyun oynamanın çocukların zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilediğidir. Bu nedenle Çocukları Şiddetten Koruma Ulusal Birliği gibi kuruluşlar yerel yönetimlere, çocukların güven içinde oynayabilecekleri, iyi tasarlanmış park alanları oluşturmaları çağrısında bulunmaktadır.
- Hepimiz sokaklarda oynayarak büyüsek de şu an çocuklarımızı oynayabilmeleri için rahatlıkla sokaklara salamıyoruz. Yapılaşma, trafik, güvensizlik hissi gibi nedenler ile günümüz çocukları ne yazık ki artık sürekli evde oturan bilgisayar çocukları haline geldi. Kapalı duvarlar arasında büyüyen çocuklarımızın çoğunda obezite, hareketsizlik ya da hiperaktivite gibi pek çok sağlık sorunları ile karşılaşmaktadır. Bunun yanı sıra hareketsizlik kaynaklı fizyolojik kas yapılarının gelişmemesi, vücut koordinasyonlarının sağlanmasında güçlük gibi sorunlar da ortaya çıkmaktadır.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı görüşlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedirler.
- B) İki farklı konuya ilişkin yanlış bir görüş olduğunu vurgulamaktadırlar.
- C) Aynı düşüncüyü benzer yönlerle değerlendirip ele almaktadırlar.
- D) Aynı olgunun farklı yönleri ele alınarak konunun önemi değişmektedirler.
- E) Farklı üsluplar kullansalar da konuyu benzer nedenlerle açıklamaktadırlar.

14. (I) Salzburg kentinde her yıl Mozart onuruna bir müzik festivali düzenlenir. (II) 1920'den bu yana sürüp giden bu festival, dünyanın en pahalı festivali olarak da bilinir. (III) Böyle denmesinin en büyük sebebi organizasyon için 3 milyon dolar harcama yapılmasıdır. (IV) Her yıl temmuz ve ağustos aylarında düzenlenen bu pahalı festival, Jederman oyunu ile açılır hep. (V) Ölümüne kadar Herbert von Karajan'ın başkanlığını yaptığı festival, bir anlamda Mozart müziğinin vitri-ni durumundadır. (VI) Burada adım attığınız yerde Mozart'a ait farklı ezgiler duyarak mest olabilirsiniz.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II   B) III   C) IV   D) V   E) VI

15. Bunarotti Michelangelo, 1475-1564 yılları arasında yaşamış Rönesans sanatçısıdır. İtalyan Rönesansı'nda mimar, ressam, heykeltıraş, ve şair olarak her dalda başarılı olmuş çok yönlü bir sanatçıdır. Büyük bir anatomi ustası olan sanatçının yaptığı heykellerde bol ve yumuşak elbise kıvrımları, ışık gölge oyunları, abartıya kaçmayan, kuvvetli bir insan anatomisi hemen dikkati çeker. Pieta adlı heykeli Rönesans'ın en başarılı yapıtlarından biridir. Sanatçı eserinde, çarımhtan indirildikten sonra Meryem'in dizleri üzerinde yatan ölü İsa'yı konu edinmiştir. Sanatçının önemli bir diğer yapıtı da Musa Heykeli'dir.

Bu parçada Bunarotti Michelangelo ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Anatomi konusunda çok başarılı olduğuna
- B) Pieta adlı heykelinin dini motifler taşıdığına
- C) Rönesans dönemi sanatçılarından olduğuna
- D) Farklı sanat dallarında eserler verdiğine
- E) Rönesans döneminin sanat felsefesini oluşturduğuna

19. İlk olimpiyat oyunlarının amacı, bazılarına göre tanrı ve tanrıçaları özellikle de baş tanrı Zeus'u onurlandırmak için tüm Yunan dünyasını bir araya getirmektir. Olimpia'da düzenlenmeye başlanan bu tören, Antik Yunan'da düzenlenen en önemli iki dinsel törenden biriydi. Şehir devletleri arasında düzenlenen atletizmle ilgili yarışmaların yapıldığı bu spor oyunlarına, Yunanlı genç erkekler katılabiliyordu. Yıllar geçtikçe bu oyunlara boks, güreş, uzun atlama, cirit atma ve disk fırlatma gibi yenileri de eklenmiştir. Dört yıl arayla gerçekleştirilen oyunlar, ev sahipliği yapan şehre büyük bir saygınlık kazandırdığından bu dönemde şehir devletleri organizasyona ev sahipliği yapmak için birbirleriyle savaşmışlardır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Olimpiyat oyunlarına kimler katılabilir?
- B) Olimpiyat oyunları ilk olarak nerede yapılmıştır?
- C) Olimpiyat oyunları hangi amaçla düzenlenir?
- D) Olimpiyat oyunları ne sıklıkla düzenlenir?
- E) Olimpiyat oyunları hangi dinleri bir araya getirmektedir?

20. **Gazeteci:**

(I)---

Sosyal Medya Uzmanı:

- Doğrusunu söylemek gerekirse ne tarafından baktığınıza göre değişecektir. Eğer dezenformasyonun çok olduğu yönüne bakarsanız dedikoducu, etkisine bakarsanız güçlü diyebiliriz. Sürekli geliyor ve değişiyor olması da dinamiklik olarak değerlendirilebilir. Ancak bence mahalledeki her şeyden haberdar teyzedir. Kendiniz hakkında sizin bile bilmediğiniz bilgilere sahip sosyal medya. En ilgi çekici özelliği de bu zaten.

Gazeteci:

(II)---

Sosyal Medya Uzmanı:

- Nasıl kullandığınızla alakalı bu durum. Facebook'a girdiğinizde arkadaşlarınızın fotoğraf albümlerinde geziyor, oyun davetleri ile ilgiliniyorsanız asosyalleştirilmiştir. Ancak hayatınızı kolaylaştırmak, iletişim kurmak ve reel networkünüzü genişletme amacıyla kullandığınızda sosyalleşecektir.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Sosyal medyadaki insanları nasıl yorumluyorsunuz?
II. Sosyal medyayı verimli kullandığınızı düşünüyor musunuz?
- B) I. Sosyal medyayı bir insana benzetirsek sizce nasıl bir insan olur?
II. Sosyal medya platformları, insanları gerçekten sosyalleştiriyor mu yoksa asosyal hale mi getiriyor?
- C) I. Sizce sosyal medya kişinin kişiliğini nasıl etkiliyor?
II. Sosyal medya sosyalleşmek için etkili bir araç mıdır?
- D) I. Sizce sosyal medya her yaş grubuna hitap edici özellikte mi?
II. Doğru sosyal medya kullanımı nasıl olmalıdır?
- E) I. Sosyal medya ortamını güvenli buluyor musunuz?
II. Sosyal medyanın olumsuz yönleri nelerdir?

3. Sınav kaygısı, öğrencinin sınavda başarısız olma korkusunun strese yol açması sonucunda ortaya çıkan fiziksel belirtilerle duyduğu kontrol edilemeyen ileri derece kaygı düzeyidir. Sınav kaygısını azaltmak amacıyla uzmanlar, öğrencilere şu önerileri sunmaktadırlar:

- Beslenme düzeninize ve uykuunuza dikkat edin.
- Muhakkak spor yapın.
- Sınava yeterince hazırlandığınızdan emin olun.
- Dinlenmeye ve eğlenmeye vakit ayırın.
- Ailenizle zaman geçirin.

Bu parçaya göre uzmanların önerileri dikkate alındığında, aşağıdaki davranışlardan hangisi sınav kaygısıyla baş etmek isteyen bir öğrencide görülmez?

- A) Fiziksel aktiviteler yapmak
- B) Dengeli ve sağlıklı gıdalarla beslenmeye çalışmak
- C) Ailesini sınava hazırlık sürecinde ihmal etmemek
- D) Sınavda çıkacak olan bütün konulara çalışmak
- E) Sosyal çevresini genişletmek

4. Çok değişik hayat şartlarına uyum sağlamaları; Kuzey Kutup bölgesinden, tropikal bölgelere; bol yağmurlu ormanlardan, ağaçların tepelerine ve çölün kumsallarına kadar, koloniler kuran karıncalar; canlılar arasında, müstesna bir yere sahiptirler. Çok farklı ortamlara uyum yetenekleriyle insanlarla rekabet eden karıncalar, insanoğlu gibi, bir toplum hayatına sahiptirler. Sosyal yaşamın esaslarına uygun yaşamayan hiç bir karınca türü yoktur. Araştırmacılar, karıncaların toplumsal yaşamalarını büyük bir hayranlık duyarak bir "devlet düzeni"ne benzetirler.

Bu parçadan karıncalar ile ilgili olarak,

- I. Dünyanın hemen her bölgesinde yaşamaktadırlar.
- II. Tıpkı insanlar gibi düzenli bir koloni hayatına sahiptirler.
- III. İnsanlara zihinsel yapı bakımından en çok benzeyen canlılardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. ve 6. soruları aşağıdaki paragrafta göre cevaplandırınız.

Atasözlerimizin kısa birer hikâye gibi olması, bu sözlerin yaşanan olaylardan sonra söylendiğini, yani ortaya çıkışlarının belli bir olaya dayandığını düşündürmüştür bana. Örneğin, "Düşenin dostu olmaz." sözü durup dururken söylenmiş olamaz bence. Ya dara düşüp en yakınındakilerin bile terk ettiği biri tarafından ya da sözcüğün gerçek anlamıyla, atından ya da eşeğinden düşüp de hiç yardım alamayan biri tarafından söylenmiş olmalı bu söz. Bununla birlikte, zıt anlamlı atasözlerimiz de yok değil. Ama bu durum bile birer yazınsal ürün olan atasözlerinin ortaya çıkışına ilişkin düşüncemi destekliyor. İnsan, hayatı boyunca her türlü olayla karşılaşabilir; o anki duruma göre olaylar karşısındaki durumu, yani söyleyeceği söz de değişebilir.

5. **Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Olaylara kendisini kaptırmak
- B) Olayları yanlış aktarmak
- C) Olaylar karşısında üzülmemek
- D) Olaylara karşı koymak
- E) Olaylara vereceği tepki

6. **Bu parçadaki atasözleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?**

- A) Anlamlarının zamanla farklılaştığından
- B) Atasözlerinin de edebiyatın sınırları içerisinde yer aldığından
- C) Bir atasözünde övülen bir davranışın bir başkasında yerlebileceğinden
- D) Ortaya çıkışları ile ilgili kesin bir bilgi bulunmayışından
- E) Yaşanan bir takım olaylar üzerine söylenmiş olduklarından

10. (I) Edebiyat, bir zamanlar yalnızca şiir anlamına geliyordu. (II) Fakat yirminci yüzyılda roman, hem yazar hem de okur açısından şiiri gölgede bıraktı. (III) Romansa yazınsallığı açısından lirik ve epik şiirin yüksek duygularına ulaşamayan bir tür olarak hep ikinci planda kaldı. (IV) Günümüzde şiir hâlâ yazılıyor; ama roman, yaşamın ayrılmaz bir parçası haline geldi. (V) Her yaştan her kesimden insan, boş vakitlerinde şiirden ziyade roman okuyor artık.

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) IV. cümle ile V. cümle yer değiştirmeli
B) I. cümle ile V. cümle yer değiştirmeli
C) III. cümle ile IV. cümle yer değiştirmeli
D) II. cümle ile III. cümle yer değiştirmeli
E) V. cümle III. cümle yer değiştirmeli

11. Mahmut Cuda, resimlerinde sanat-doğa ilişkisini gerçekçi doğrultuda, kendine özgü bir duyarlılıkla işlemiştir. Üç boyutlu mekânın belirgin olduğu bu resimlerde, doğal ve rastlantısal görünümlere karşın, kompozisyonun geometrik bir düzeni vardır. Resim yapmanın yanı sıra kişileri konu ettiği karikatürler de çizmiştir. Cuda, bu kompozisyonlarındaki uyumu, renk değerlerini dengeli biçimde dağıtarak sağlamıştır. Düz ve kesişen çizgilerin tekdüzeliğini yuvarlak ve kıvrak çizgilerle kırarak resimlerine dinamik bir görünüm kazandırmıştır.

Bu parçada Mahmut Cuda ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Karikatür alanında da başarılı olduğuna
B) Sanat-doğa ilişkisini eserlerine gerçekçi bir tavırla işlediğine
C) Eserlerindeki uyumu renkleri dengeli biçimde kullanarak oluşturduğuna
D) Resimlerinde geometrik bir düzen olduğuna
E) Resimlerine dinamik bir görünüm kazandırdığına

12. Ceylan, çift tırnaklılar takımının içi boş boynuzlular sınıfına ait bir memeli hayvandır. Boyu 90-110 cm, kuyruğu 20-24 cm ve omuz yüksekliği 55-60 cm olup ağırlığı 8-18 kg'dır. Zarif yapılı, ince bacaklı, güzel ve iri gözlüdür. Dişlerinde boynuz bulunmaz. Erkeklerin boynuzları ise önce yukarı doğru sonra geriye doğru kıvrık; parlak siyah renkli ve boğumludur. Renkleri yaşadıkları yerin toprağına az çok uyacak şekildedir ve açık kiremit kahverengiden koyu krem sarısına kadar değişir. Akdeniz sahilleri, nehir ve vadi tabanları gibi nemli bölgeler tuza gereksinimi olan bu hayvanların yaşamaları için uygun değildir. Ülkemizde sadece Şanlıurfa'nın güneydoğusunda Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliği sahalarında yaşamaktadır. Geçmişteki yayılış alanları; Kırkhan, Hassa civarı, Akçakale, Viranşehir, Ceylanpınar'dan Suriye sınırını takiben Cizre'ye kadar uzanır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Dişi ceylanlarda neden boynuz bulunmaz?
B) Ceylanlar hangi renkte canlılardır?
C) Ceylanlar günümüzde nerede yaşar?
D) Ceylan nasıl bir hayvandır?
E) Akdeniz sahilleri ceylanların yaşamasına elverişli bölgeler midir?

13. (I) Üç bin adadan oluşan Japonya'nın neresinde, ne zaman, hangi ağacın çiçek açtığını bütün Japonlar ezbere biliyor. (II) Düğünler, tatiller, geziler mevsimlere, doğa hareketlerine göre düzenleniyor. (III) Japonların doğa tutkusu dinden farksız. (IV) Bu yolu izlemenin bir ön koşulu var: Doğaya saygılı olmak. (V) İnsan da doğanın bir parçası olduğuna göre insana da saygı kaçınılmaz oluyor böylece.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre, "Zaten ülkedeki en yaygın din olan Şinto 'Tanrıların Yolu' demek ve bu yol doğadan geçiyor." cümlesi getirilebilir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

17. • İlk yardım, yaralanma, kaza durumunda veya herhangi bir hastalığa sahip kişi ve kişilerin mağduriyetini gidermek için sağlık görevlilerinin veya ilk yardım eğitimi almış herkesin; durumun kötüye gitmesini engellemek, gelecekteki sakatlığı en aza indirmek için mağduru hayatta tutmaya çalışarak eldeki mevcut araç ve gereçlerle yapılan acil bakım ve müdahaledir.
- Ülkemizde çok az sayıda kişi, acil müdahale gerektiren durumlarda neler yapılabileceğini biliyor. Çoğu kişi gerek sürücü belgesi eğitimlerinde gerekse diğer eğitimlerde ilk yardım öğrenmiş olmasına rağmen, ülkemizde yaşanan kaza oranı sıklıklarının göz önünde bulundurulduğumuzda, bilinçli ve kuralları iyi özümsemiş kişi sayısının yetersiz kaldığını görüyoruz.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir konu üzerinden birbirini destekleyen yargıların önemine değinmektedirler.
- B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir yargıyı ön plana çıkarmaktadırlar.
- C) Aynı düşüncüyü benzer yönlerle değerlendirip ele almaktadırlar.
- D) Aynı olgunun üzerinde özel ve genel anlatımlar kullanmaktadırlar.
- E) Bir konu üzerindeki sebep ve sonuçları değerlendirmektedirler.

18. Gazeteci:

(I)---

Yazar:

- Her kitap için değişmeyen bir çalışma sürecim var tabii. Yazılacaklar tümüyle kafamda canlanmadan yazmaya başlamam. Önce konu belirlenir; kişiler, zaman ve mekân saptanır. Ve uzunca bir araştırma süreci başlar. Örneğin Hasret için bu süre yedi yılı bulmuştu.

Gazeteci:

(II)---

Yazar:

- Hasret, gerçek yaşamdan alınmış, mübadeleyi anlatan tarihi bir roman. 1914'te Keskin'de başlayan, Selanik'e uzanan, izlerini hâlâ sürdüren ağıt gibi bir serüven. Bunun yanı sıra edebiyat eleştirmenlerimizin de en yoğun beğenisini toplayan kitabım. Bu kitabın uyarılama versiyonunun da aslına sadık kalırsa mükemmel olacağı düşüncesindeyim. Onun için ilk tercihim bu kitabım olur.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Hasret kitabınızı nasıl ortaya çıkardınız?
II. Hasret romanınızı diğer eserlerinizden ayırıp özel kılan nedir?
- B) I. Kitaplarınızı yazmaya başlamak için belirli bir ön hazırlık süreciniz var mı?
II. Kitaplarınızdan birisi televizyona, tiyatroya ya da sinemaya uyarılansa, hangi kitabınızın uyarılmasını isterdiniz?
- C) I. Neden kitaplarınızın ortaya çıkış süreci bu kadar uzun sürüyor?
II. Hasret romanının konusu hakkında biraz bilgi verir misiniz?
- D) I. Eserlerinizi oluştururken bu kadar detaycı olmanızın sizi sıktığı dönemler oluyor mu?
II. Sizce Hasret romanı neden bu kadar ilgi gördü?
- E) I. Sizce kaliteli bir eser nasıl hazırlanmalı?
II. Edebi eserlerin sinemaya uyarılması konusunda ne düşünüyorsunuz?

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI

TYT

Temel Yeterlilik Testi

PARAGRAF

Denemeleri

T.C. KİMLİK NUMARASI	
ADI	
SOYADI	
SALON NO.	SIRA NO.

PARAGRAF TESTİ

1. Bu testte 20 soru vardır.

2. Cevaplarınızı cevap kâğıdına işaretleyiniz.

1. Yapay zekânın en belirgin ve hepimizin farkında olup endişelenmesini gerektiren dezavantajlardan biri, yapay zekâ ve otomasyon yüzünden olağanüstü miktarda çalışanın işini kaybedecek olmasıdır. Bu derhal ilgilenilmesi gereken gerçek bir sorun ancak ana akım medyada yeterince ilgi görmüyor. Bunun yerine haberlerde ağırlıklı olarak yapay zekânın getirebileceği ekonomik faydalar ve iş fırsatları vurgulanıyor. Yapay zekânın bu olumlu yönleri elbette memnuniyet verici; ancak çalışan nüfusun geleceğin iş piyasasında ihtiyaç duyulacak daha "insani vasıfları" kazanabilmeleri için yeniden eğitilmeleri konusundaki acil ihtiyaca odaklanmak, çok daha önemlidir.

Bu parçada yapay zekâ ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumun farklı kesimleri üzerindeki etkisi, farklı sonuçlar doğurmaktadır.
- B) Öncelikli olarak toplumun büyük bir kesiminde ortaya çıkaracağı olumsuz sonuçların nasıl önlenebileceğine dair çalışmalar yapılmalıdır.
- C) İnsanlara sağlayacağı iş olanakları ve ekonomik katkıların topluma doğru bir şekilde aktarılarak bu konuda insanlara bir bilinç kazandırılmalıdır.
- D) Yapay zekâ ile ilgili yapılan haberlerin objektif bir yaklaşımla topluma aktarılması, yapay zekâ ile ilgili çalışmalarını olumlu yönde etkileyecektir.
- E) Ortaya çıkaracağı olumsuzlukların önlenmesi, karar alıcı şirket ve devletlerin birlikte hareket etmesine bağlıdır.

2. Veri analizi, genelde iki tür bilgiye dayanır: yapılandırılmış veri ve yapılandırılmamış veri. Yapılandırılmış veri; sayısal değerler, tarihler, para birimleri veya adresler gibi basit veri türlerini içerir. Yapılandırılmamış veri; analiz edilmesi daha çetrefilli olan metin, görüntü ve video gibi veri türlerini içerir. Bununla birlikte yapay zekâ araçlarının gelişimi, daha çok yapılandırılmamış veri türünü analiz etmeyi mümkün hâle getirmenin yanı sıra ortaya çıkan analizlerde, önerilerde ve tahminlerde bulunmak için kullanılabilir. Güçlü matematiksel analizler, gelecekte yapay zekâ araçlarını toplumun her alanında kullanmamıza imkan sağlayacak.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi "yapılandırılmamış veri" örneği kabul edilebilir?

- A) Bir insanın çıktığı seyahatte varmak istediği noktaya telefonundaki program sayesinde kolayca ulaşması
- B) Bir kurs merkezinin son on yılda kaç öğrencisini herhangi bir mühendislik fakültesine yerleştirdiğini bilgisayar ortamında hesaplaması
- C) Bir şirketin muhasebecisinin yıllık bazda yapılan ihracatlardan kazanılan paranın bilgisayar programıyla dolar cinsinden Türk lirasına çevirmesi
- D) Bir dedektifin intihar eden birinin bıraktığı mektubu bilgisayar programına aktararak incelemesi ve intihârın gerekçesine bu sayede ulaşması
- E) Bir market sahibinin son bir yıl içinde markete gelen müşteri sayısını bilgisayar ortamına aktararak sonraki yıl gelebilecek müşteri sayısının ortalamasını bulması

3. Arkeolojinin hikâyesi, toprak sahiplerinin ve gezginlerin merakıyla başlar. Klasik sanat zevki olan Avrupalılar, Akdeniz ülkelerine sık sık "Büyük Tur" dedikleri geziler düzenler. Dönüşte yığınla Roma ve bazen de Yunan sanat eserleri getirirler. Evinde oturan toprak sahipleri de mülkleri üzerinde bulunan tümsekleri kazmaya başlar. Evlerinde düzenledikleri akşam yemeklerinde konuklarına gururla iki bin yıllık kaba kalıntıları gösterirler. Kazıcılar hiçbir şekilde arkeoloji bilgisi olmayan amatörlerdir.

Bu sözler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Arkeolojinin günümüze kadar geliş sürecinde hangi tarihsel olaylar etkili olmuştur?
B) Günümüz insanının geçmişi anlamasına arkeolojinin katkısı nelerdir?
C) İnsanoğlunun geçmiş merakı hangi noktada arkeolojiyi bilime dönüştürmüştür?
D) Arkeolojik anlayışın temelleriyle ilgili neler söylenebilir?
E) Arkeolojiye Batı'daki yaklaşımla Doğu'daki yaklaşım arasında ne gibi farklar vardır?

4. (I) Makine öğrenimi, yapay zekânın ana yaklaşımlarından biridir. (II) Kısaca söylemek gerekirse makine öğrenimi; bilgisayar biliminin, bilgisayarlar veya makinelerin açıkça programlanmadan öğrenebilme yetisine sahip olunmasıdır. (III) Belirli durumdaki öneri ve tahminler bunun tipik bir sonucudur. (IV) 1980'lerde tüketicilerin kullanımına sunulan ilk kişisel bilgisayarları düşünün. (V) Bu makineler, belli şeyler yapmaları için net bir biçimde programlanmamışlardı.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5. (I) Telaffuz konusunda güçlük yaşamının önemli sebebi psikolojiktir. Yetişkinler; farklı sesler çıkarmaya, farklı melodiyle - tonla konuşmaya çekinir ve böyle durumlarda tuhaf hisseder. Bunu yenmek için rahatsız da hissetseniz doğal olanları taklit edin. Komik görünmekten korkmayın.

(II) Doğru telaffuz için seslerin bilinçaltınıza işlemesi gerekiyor. Bunun için çok fazla dinleyin. Dinlediğiniz şey arka planda kalsın, ona kulak verin. Zamanla, başta duymadığınız, ayırt edemediğiniz yeni sesleri duymaya başlayacaksınız.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aynı soruna farklı çözüm önerileri sunulmuştur.
B) Bir olgunun ortaya çıkışındaki farklı nedenler verilmiştir.
C) Farklı sorunların aynı sebeplerle ortaya çıktığı vurgulanmıştır.
D) Benzer gerekçelerin aynı olgu üzerindeki etkileri dile getirilmiştir.
E) Bir sorun üzerine özdeş metotla çözüm arayışı ele alınmıştır.

10. Nil Vadisi'nde uygarlığın doğmasına yol açan süreç, Mezopotamya'dakinden daha sonra başladı ama çok daha yoğun geçti. Vadi ancak MÖ 3500 yıllarında tamamen yerleşime açıldı. Küçük köyler, birkaç sulama kanalı, birkaç zanaat ve bir iki köyün yöneticilerinden oluşan birkaç reis vardı. Sonraki beş yüzyıl içinde ortaya çıkan Mısır uygarlığı, Mezopotamya'dan bazı önemli farklılıklar gösteriyordu. Öncelikle tarım alanlarının büyüklüğü Nil'in yıllık taşkınlarının düzeyi ile sınırlıydı ve dolayısıyla nüfus yoğunluğu Sümerlere oranla çok düşüktü.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dil, alıcıyı harekete geçirme işleviyle kullanılmıştır.
- B) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- C) Varsayım cümlelerinden yararlanılmıştır.
- D) Dolaylı anlatım örneklendirilmiştir.
- E) İşitsel öğelerden yararlanılmıştır.

11. Sanayileşmiş ülkelerde, hastalıkların azaltılmasında tıbbi gelişmelerin etkisi önemli ama sınırlıydı. İyi beslenme ve çevre koşulları çok daha önemliydi. Hastalıkların yayılmasını engellemek amacıyla alınan kamu sağlığı önlemleri, büyük bir değer taşıyordu. İyi çalışan kanalizasyon sistemlerinin kurulması ve içme suyunun temizlenmesi, dizanteri ve kolera gibi sudan kaynaklı bağırsak hastalıklarının etkisini önemli ölçüde azalttı.

19. yüzyıldaki ölüm oranlarının azalmasında yaklaşık beşte birlik payın, su kaynakları ve kanalizasyon sistemlerindeki gelişmelere ait olduğu tahmin ediliyor. Gıda çeşitliliğinin artmasıyla daha iyi beslenmenin olması ve daha iyi konutların yapılması da hastalıklara karşı direnci artırdı.

Bu parçada yazarın üzerinde özellikle durduğu husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayileşmenin sağlık sektöründe ortaya çıkardığı etki
- B) Sağlık sistemindeki iyileştirmelerin toplumda ortaya çıkardığı yansıma
- C) Çevresel faktörlerin insan sağlığı üzerinde oynadığı başat rol
- D) Tıbbi gelişmelerin insan sağlığı açısından taşıdığı önem
- E) İyileştirilmiş alt yapı sistemlerinin ilaç sektörüne verdiği zarar

12. Günümüzde, dünyada sadece iki yüzyıl öncesine göre yedi kat daha fazla insan yaşıyor. İnsan sayısındaki bu benzeri görülmemiş artışlar, çevre açısından önemli sonuçlar doğurdu. Bütün bu insanların yaşayabilecekleri evlere gereksinimi vardı, dolayısıyla dünya genelindeki insan yerleşimlerinin sayısı ve boyutları büyük ölçüde arttı. İnsanlar, aynı zamanda dünyadaki enerji ve modern kaynaklarını da daha büyük oranlarda tüketti (...)

Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Bu tüketim, dünyadaki tahribat oranının kaçınılmaz olarak yükselmesine neden olmuştur.
- B) Bu yönden kaynaklara kolay ulaşılabilir olması teknolojik gelişmelerin büyüklüğünü göstermektedir.
- C) Bu yüzden tüketim ve üretimin bir sarmala dönmesi insanlığın en önemli sorunudur.
- D) Tükenmeye yüz tutan kaynakların paylaşımı ise ülkeler arasında bazı sorunlar oluşturmuştur.
- E) Tüketimin artması doğa ile insanlık arasında bazı anlaşmazlıkları ortaya çıkarmıştır.

15. Romanlar ve şiirler birer iç yaşayıştan doğar. Onları yaşayarak okumamız da bundandır. Her okuyucunun aynı davranışta olduğunu elbette söylemeyiz. Bu açıdan, aynı kitapta herkes biraz da kendi romanını, kendi şiirini okur. Zaten gerçek sanat eserinin özelliklerinden biri de çok yönlü olmasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan düşünceyle çelişir?

- A) Bir sanat eserinin okuyuculara verdiği tadın değişmesi sanat eserinin başarısız olduğu anlamına gelmez.
- B) Aynı kitabın, farklı insanları ortak bir noktada buluşturması yazarın gerçek başarısı sayılır.
- C) Bir sanat yapıtının insanlar üzerindeki etkisinin değişkenliği insanların farklı yaşamlar sürdürmesidir.
- D) Aynı sanat eserinin okuyucuya göre farklılaşması yaşamın kişiselliğinden kaynaklanmaktadır.
- E) Bir sanatsal ürünün farklı etkilerinin olması okuyucunun yaşam edinimlerinin farklılığı ile ilgilidir.

16. Herhangi biriyle karşılaştığımızda o kişiyle ilgili ilk kanaatlerimizi, büyük ölçüde kişinin görünüşü belirler. Kişinin kendine bakım derecesi, kıyafetleri ve benzer özellikleri bir yargı geliştirmemizi sağlar ve ona göre davranmaya çalışırız. Dostlarımız, arkadaşlarımız veya uzak çevreden tanıdıklarımızın da bu tür özellikleri vardır ve biz onlara ilişkin duygu ve düşüncelerimizi oluştururken çoğu kez bu özellikleri dikkate alırız. İnsanların görünüşleri, genellikle onların nasıl biri olduğu hakkında önemli ipuçları barındırır.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir cevap olabilir?

- A) İnsanlar hakkında bir yargı geliştirirken bizi etkileyen unsurlar nelerdir?
- B) Karşılaştığımız insanlar hakkında bazı ön yargılarda bulunmamızın sakıncaları neler olabilir?
- C) Bir kişiyi doğru tanıyıp anlamak için hangi tutumlarda bulunmanın sonuçları neler olabilir?
- D) İnsanların görünüşlerine bakarak onlarla ilgili çıkarımlardan uzak durmalıyız?
- E) Yeni tanımaya çalıştığımız insanlarda olumlu bir etki bırakabilmek adına neler yapmalıyız?

17. I. Bu farkındalık içinde gözetim, bir disiplin tekniği işlevi görür hâle dönüşmektedir.
- II. Sistemin asıl gücü; telefon, internet, kamera gibi enstrümanlarla insanlarda yarattığı gözetlenme duygusudur.
- III. Birey, bulunduğu ortamda gözetlendiğinin bilincinde olduğu takdirde davranış biçimlerini gözetlemenin parametrelerine göre belirlemektedir.
- IV. Ancak gözetlemeyi bilme derecesi bir anlamda bireyin gözetimle birlikte kendi hareketlerinin kontrolünü ve gözetimin içselleştirilmesini sağlamaktadır.
- V. Mesela sokakta gördüğümüz bir kamera çalışmıyor bile olabilir, ancak biz onu çalışıyor varsayımı ile davranırız.

Numaralandırılarak verilen cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense cümlelerin doğru sıralaması nasıl olur?

- A) III - II - IV - I - V
- B) III - I - V - IV - II
- C) III - IV - V - II - I
- D) III - I - IV - II - V
- E) III - I - II - IV - V

18. Zeynel Bey Türbesi, Akkoyunlulardan kalan tek eser olma özelliği taşır. Akkoyunlu hükümdarı uzun Hasan'ın oğlu olan Zeynel Bey'in Otlukbeli Savaşı'nda hayatını kaybettiği biliniyor. Türbe, dışarıdan silindirik, içeriden sekizgen miğfer başı şeklinde iki katlı bir yapıya sahiptir. Türbenin mimari önemi Azerbaycan ve Türkistan yöresi özelliklerini Anadolu'ya taşımış olmasından kaynaklanıyor. Göz alıcı renklere sahip gövde süslemeleriyle dikkati çeken türbenin çini mozaiklerinin ise Anadolu'da bir benzerinin olmadığı belirtiliyor. Ilısu Baraj Gölü alanında bulunan 550 yıllık Türbe, 2017 yılında ray sistemiyle iki kilometre taşınarak yeni yeri Hasankeyf Yeni Kültürel Park Alanı'na yerleştirildi.

Bu parçada Zeynel Bey Türbesi ile ilgili

- I. Bazı özellikleri yönüyle benzersiz olduğuna
- II. Yeni yerine taşıma esnasında hasar gördüğüne
- III. Türklerin Orta Asya mimari özelliklerini Anadolu'ya taşıdığına
- IV. Türbenin iç yapısının benzersiz çinilerle kaplı olduğuna

ifadelerden hangilerine kesinlikle ulaşılamaz?

- A) I - III
- B) I - II - IV
- C) II - IV
- D) II - III - IV
- E) II - III

PARAGRAF TESTİ

1. Bu testte 20 soru vardır.

2. Cevaplarınızı cevap kâğıdına işaretleyiniz.

1. (I) Bir mesleğe yönelmek, belirli bir süreci kapsar ve bir süreç işidir. (II) Bu sebeple mesleki rehberlik çalışmalarının okul öncesi dönemle birlikte başlatılması lazımdır. (III) Bu süreçte her insanın yapabileceği en az bir mesleğin var olduğu noktası temel anlayış olmalıdır. (IV) Mesleki gelişim süreci çocukta bir meslek düşüncesinin oluşmasıyla birlikte bir meslek sahibi oluncaya kadar geçen dönemi kapsar. (V) Bu dönemlere yönelik olarak öğrencilerin mesleki gelişim ihtiyaçlarını gidermek için öğrencilerle iş birliği içinde çalışmak gerekir.

Bu parçada vurgulanan düşünce numaralandırılmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2. Bazıları uslu uslu öğütler vererek, bazıları öfkelenmiş ateş püskürerek sanat adamlarının artık çocukluğu bırakmalarını, yüzyıllardır denenmiş yollara girmelerini istiyor. Dediklerine bakılırsa şiirde, resimde, mimarlıkta yeni çığırar insanoğlunun zevkinde bir düşme olduğunu gösteriyormuş. Bunun önüne geçilmezse dünyada güzellik kalmayacakmış. Dünküler, ölmez eserler yaratmanın kanunlarını bulmuşlar; bugünkülerin işleri onlara uymak olmalıymış. Yeni sanat belki dikkat çeker, eğlendirmiş ama tez unutulurmuş. Böyle düşünenlere göre eskiye benzemek, araştırmamak; kafayı tembelleştirmek, "klasik olmakmış."

Bu parçada karşı çıkılan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalıcılığı yakalamanın yeniden üretmekle mümkün olduğu
B) Klasik olmak adına bütün yeniliklerin yadsınılması
C) Yeni alanla eskinin harmanlanarak sanatsal bir senteze ulaşılması
D) Özgünlüğü yakalamak adına sanatın gerçek işlevinden uzaklaştırılması
E) Dünün sanatsal değerlerinin yenilik için bir başlangıç kabul edilmesi

3. Ekonomik sistemlerdeki önemli eksiklerden biri de piyasaların ve fiyatların gerçek maliyetleri yansıtmamasıdır. Hava gibi kaynaklar hiçbir zaman piyasa mekanizmasına dahil edilmiyor. Herkesin kullanabileceği bedava ürünler olarak görülüyor. Ancak sanayileşmiş ilk toplumların da yaşayarak gördüğü hava ve su gibi kaynakların bedava olduğu düşünülürse kirlilik de hızla artar. Çünkü fabrikalar havaya saldıkları duman ve gaz için ya da nehirlere boşalttıkları atıklar için bir bedel ödemek zorunda olmazlar. Ancak bunların bedelini toplumun geri kalanı öder.

Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomik sistemlerdeki eksiklikler toplumların refah düzeyini düşürmektedir.
B) Sanayileşmiş toplumlardaki ekonomik sistemlerin aksamasında çevresel faktörler yatmaktadır.
C) İnsanların bir bedel ödemediği kaynakları kullanmadaki vurdumduymazlık belirli bir kesim için önemli bir sorun teşkil etmektedir.
D) İnsanlığın tarih boyunca yaşadığı çevre sorunlarının temelinde daha fazlasına sahip olma duygusu vardır.
E) Güçlü ekonomik sistemlerin inşa edilmesi hususunda insanlığın ortak kaynaklarının da ekonomik sisteme dahil edilmesi gerekmektedir.

10. İlk tarım toplumlarında sulamanın gelişmesi, aşırı halsizlik ve durgunluğa neden olan şistozomiyaz adlı bir kan parazitinin yayılmasına yol açtı. Bu kan paraziti, farklı aşamalarında insanları ve su salyangozlarını da içeren geniş kapsamlı bir yaşam döngüsüne sahiptir. Sulama hendekleri, salyangozların ana üreme yerleridir. Burada çalışan insanlar arasında bu hastalığa yakalananların sayısı bir hayli fazla olmuştur. Bu hastalık Mezopotamya ve Mısır gibi büyük ölçüde sulamaya dayalı tarımın yapıldığı ilk toplumlarda son derece yaygındı. İndüs Vadisi'nde görülmeyen bu hastalık, Çin'de ise çeltiklerde pirinç üretimine başlanmasıyla yaygınlaşmıştır.

Bu parçada ilk tarım toplumları ve bu toplumlarda görülen hastalıklarla ilgili;

- I. İndüs Vadisi'nde sulu tarıma henüz geçilmemiştir.
- II. Şistozomiyaz adlı insan vücudunda yaşayabilmektedir.
- III. Şistozomiyaz adlı parazit tarımsal üretimi olumsuz etkilemiştir.
- IV. İnsanların hastalanmalarının temelinde benimsedikleri tarım anlayışı yatmaktadır.

İfadelerinden hangisine ya da hangilerine kesinlikle ulaşılabilir?

- A) I - III   B) II - IV   C) Yalnız II
D) Yalnız I   E) III - IV

11. İnsan vücudunda iki tür salgı bezi vardır: kanallı bezler ve kanalsız bezler. Kanallı bezler; ağızda salya oluşması, gözden yaş akması ve terleme durumlarında olduğu gibi belirli bir kanaldan salgılarını akıtan bezlerdir. İnsan davranışını önemli ölçüde etkilemediklerinden bu bezlerin işleyişleri psikologların ilgisini pek çekmez. Kanalsız bezlere, iç salgı bezleri denir. Hiçbir kanal aracılığı olmadan salgılarını doğrudan kana boşaltan bu salgılara hormon denir. Hormonlar, insan davranışlarını önemli ölçüde etkilediği için psikologlar iç salgı bezlerinin yapısı ve işleyiş ile yakından ilgilenir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma   B) Örnekleme   C) Açıklama
D) Tanımlama   E) Tartışma

12. Arkeolojiyi genelde sadece eski insan topluluklarının araştırılması olarak düşünme eğilimindeyiz. Ancak böylesi dar bir bakış açısı yanlıştır. Geçmiş yeniden kurgulamak için arkeolojik kazılara ve eski eserlere bağlı kalamazsınız. Arkeoloji, biyoloji ve jeoloji gibi diğer disiplinlerle birlikte gelişmektedir. Bilim insanları, insanlığın başlangıcı gibi zor meselelerle uğraşmaya başladığında bütün bu disiplinler bir araya getirilir. Hem hayvan fosillerini hem de yeryüzü jeolojisini araştırmaksızın hayatın başlangıcını anlamamanın bir yolu yoktur.

Bu parçadan hareketle "arkeoloji" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Diğer bilim dallarından özerk bir yapıya sahip olmadığına
B) İnsanlığın kökenini anlamlandırmada bazı bilim dallarıyla ortak hareket ettiğine
C) Geçmiş tekrar şekillendirme noktasında tek başına yeterli olmadığına
D) Yalnızca eski insan topluluklarını araştıran bir bilim olarak düşünülmesinin eksik olacağına
E) Bir bilim olarak gelişmesinin temelinde başka bilim dallarının etkili olduğuna

13. Bir yerleşim yeri olarak kullanılmadığı bilinen, tapınmaya hizmet ettiği düşünülen Göbeklitepe, şaşırtıcı anıtsal mimarisıyla 2018 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girdi. Türkiye'de de "2019 Göbeklitepe Yılı" ilan edildi. Henüz küçük bir bölümü gün yüzüne çıkarılan Göbeklitepe, yaklaşık 12000 yıllık geçmişiyle insanlık tarihini değiştirdi. Dünyanın bilinen en eski ve en büyük tapınma merkezi sayılan Göbeklitepe ile dinsel inanışın yerleşik yaşama geçişte etkisinin olabileceği ortaya çıkmıştır.

Bu parçadan hareketle Göbeklitepe ile;

- I. Türk tarihini önemli ölçüde değiştirdiğine
- II. Günümüz mimari anlayışını temellendirdiğine
- III. İnanç merkezi olarak tasarlanmış olabileceğine
- IV. Tamamının ortaya çıkarılmasının zaman alacağına

numaralandırılmış ifadelerden hangisine ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A) I - II   B) II - III   C) Yalnız III
D) I - IV   E) Yalnız IV

14. (I) İstanbul'un fethinin sembolleri arasında yer alan tarihi surlar, dünyanın en uzun tarihi eserleri arasında yer almaktadır. (II) Kara tarafından 6600, Marmara tarafından 8500, Haliç tarafından 5400 metre olmak üzere yaklaşık 20500 metre uzunluğu ile yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken tarihi surlarlar; kara surları, hendek, dış ve iç sur olmak üzere üç bölümden oluşuyor. (III) Şehrin en eski surları, İstanbul'un ilk kurulduğu yer olan bugünkü Topkapı Sarayı'nın bulunduğu tepeyi çevreliyordu. (IV) İkinci sur inşasının sınırları ise bugünkü Yeni Cami civarında başlayıp, Çemberlitaş'tan geçerek güneye, Marmara Denizi'ne ulaşıyor. (V) Buradan kıyıyı takip ederek Sarayburnu'nu kuşatıyor.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralı cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

15. (I) Bitkiler ve hayvanların hayatlarını devam ettirmek için ihtiyaç duydukları yağış ve sıcaklık koşulları çeşitlilik gösterir. Bu sebeple farklı iklim koşullarının etkili olduğu bölgelerde farklı canlı türleri görülür.

(II) Dünyada 4 milyona yakın canlı türünün bulunduğu tahmin edilmektedir. Fakat bu canlı türleri sanayi, teknoloji ve nüfusun hızla artması gibi faktörlere bağlı olarak günümüzde azalmaktadır.

Bu iki parça dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. parçada belirtilen canlılar için gereken koşulların II. parçada insanlar tarafından bozulduğu sezdirilmiştir.
B) II. parçada canlı çeşitliliğinin azalmasındaki temel hususlar belirtilmiştir.
C) I. parçada günümüzde farklılaşan iklim koşullarının canlı çeşitliliğini de sağladığı ifade edilmiştir.
D) II. parçada koşullara bağlı olarak canlı türlerindeki azalmalardan söz edilmiştir.
E) I. parçada canlı türlerinin yaşamalarının farklı koşullara bağlı olduğuna değinilmiştir.

16. "Felsefe, kendinde düşünceyi ifade etse de dile getirildiğinde edebiyatın bir parçası haline gelir. Edebiyat, bu bakımdan felsefeyi de içerir. Edebiyatın dar anlamıyla bir 'söz sanatı' olarak görülmesi ve onun felsefeyi içeren kısmının yok sayılması bu düşünceyi ortadan kaldırmaz; çünkü fikrî değeri yüksek eserlerin hemen hepsinin edebî değeri de yüksektir. Bu, hakikî edebiyatın varlık ve insanla varoluşu ile doğrudan alakalıdır. Bu alanın benzer bir şekilde hakikî düşünce için de geçerli olmasında esasını bulur."

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Felsefenin edebiyatın bir parçası olabilmesinin bir koşulla gerçekleşeceğine
B) Felsefenin edebiyatı da kapsayan bir yapıya sahip olduğuna
C) Düşünsel yapıtların edebî nitelik açısından değer taşıdığına
D) Gerçek edebiyatın insanla olan mutlak bağına
E) Edebiyatın yalnızca söz sanatı olarak kabul edilmesinin düşünsel yönünün olmayacağı anlamına gelmediğine

17. Tıp biliminde genel bir kural vardır: Doktor; hastayı dinler, muayene eder, birtakım laboratuvar veya görüntüleme yöntemini kullanır ve hastalık işaretlerini tespit ederek kaydeder. Bulunan her işaretin yüzyıllar içinde çok sayıda tıp insanı tarafından önerilerek kullanılmaya başlanmış özel isimleri vardır. ---- Tanı ve tedavi işlemleri sırasında konuyla ilgili kişiler, bu isimleri kullanır ve böylece ortak bir dil kullanmış olurlar. Kullanılan bu ortak dil sayesinde iletişim daha kolay gerçekleşir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Önerilen bu özel isimlerin litaretürde yer alması tıp insanları için anlamı çok büyüktür.
B) Bu isimlerin mümkün olduğu ölçüde açıklayıcı olması iletişimin kolay gerçekleşmesini sağlayacaktır.
C) Bir belirti veya hastalık, çoğunlukla onu ilk defa tanımlayan kişinin ismi veya onun koyduğu isimle tanınır.
D) Böylece hastalığı tanımlayan tıp insanı da tıp camiası içerisinde ölümsüzleşir.
E) Böyle bir yolun benimsenmesi hastalığın tedavi sürecini kolaylaştırdığı gibi dilin göndergesel işlevini ortaya çıkarır.

18. Şair, bizim ayaklarımızla denizde yürüyebilen insandır. Yürüyemediği halde yürümek isteyen, dalgalar sahile atmakta gecikmez. Bugün yazılan şiirler içerisinde her günkü hayatın görünürdeki anlamsızlığını aksettiren, her günkü konuşmalarımızdan kopmuş hissini veren mısralarla içimizi büyüleyenler de yok değildir. Ama yosunlar gibi sahile atılanlar da ne kadar çoktur.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulanları destekler niteliktedir?

- A) Toplumun yaşam gerçeklerini hayalleriyle bütünleştirebilen şairler, var olmayı sürdürebilecek sanatçılardır.
- B) Geleceğe bir ses bırakmak isteyen ozanın gelenekten kopması onun sanatını anlamsızlaştırır.
- C) Günlük yaşamdaki boşlukları ele alan şiirlerin değer kazanması, şairin hayata bakışıyla ilgilidir.
- D) Sanat çevrelerinde unutulmaya yüz tutan şairlere baktığımızda biçem noktasında kendi yolunu bulamayanlarla sıkça karşılaşıyoruz.
- E) Sanatın belirlediği ölçüyü tutturamayan ozanların toplum içinde yalnızlaşması kaçınılmazdır.

19 ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir ulusa büyük şahsiyetler kazandırmak için önce kendi büyüklerini öğretmek elzemdir. Kendi büyüklerini tanımayan ulusların geleceğe güçlü adımlarla yürüme imkansızdır. Bir ulusun büyükleri, o milletin sadece geçmişi değil aynı zamanda geleceğidir. Asırlardan beri nice büyük insana beşiklik etmiş olan İstanbul, memleketi karış karış gezen birçok bilim ve sanat insanına kucak açmıştır.

19. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İstanbul'da sanatçılara ve bilginlere değer verildiği
- B) Milletlerin değerli insanlar yetiştirmesinin daha önce yetişmiş değerleri öğrenmesine bağlı olduğu
- C) Toplumun yetiştirdiği önemli insanların milletlerin geleceği üzerinde etkili olduğu
- D) Bir milletin geleceğe sağlam adımlarla ulaşmasının kendi büyük değerlerini tanımasıyla mümkün olduğu
- E) Milli değerlerin toplum tarafından öğrenilmesinin toplumların geleceğe ulaşmasını hızlandırdığı

20. Bu parçada geçen "beşiklik etmek" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisi ile örtüşür?

- A) Gelişime ortam hazırlamak
- B) Esin kaynağı oluşturmak
- C) Hedef noktası olmak
- D) Farklı düşünceler biriktirmek
- E) Özgünlük kazandırmak

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI

TYT

Temel Yeterlilik Testi

PARAGRAF DENEMELERİ

T.C. KİMLİK NUMARASI											
ADI											
SOYADI											
SALON NO.									SIRA NO.		

ADAYIN DİKKATİNE

SINAV BAŞLAMADAN ÖNCE AŞAĞIDAKİ UYARILARI MUTLAKA OKUYUNUZ.

1. T.C. Kimlik Numaranızı, Adınızı, Soyadınızı ve Salon Numaranızı Soru Kitapçığı üzerindeki ilgili alanlara yazınız.
2. Kitapçık türünü ve soru kitapçık numaranızı cevap kağıdınızdaki ilgili alana kodlayınız.

1. Bu testte 20 soru vardır.
2. Cevaplarınızı cevap kâğıdının Türkçe (Paragraf) Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Günümüzün maddeci rekabet kültürü, bize durmadan koşmamızı, vakti nakde çevirmemizi telkin ediyor. Önceden ---- denirdi, şimdi ise ---- deniliyor.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilemez?

- A) nefes al - durmaksızın yürü
- B) olmasa da olur - olmazsa olmaz
- C) koşma düşersin - durma düşersin
- D) inanarak yapmalısın - yapmak zorundasın
- E) başarabilirsin - başka şansın yok

2. Mutluluk ve erdemin sırrıdır; yapmak zorunda olduğun şeyi sevmek. Tüm şartlandırmaların amacı budur: İnsanlara, kaçınılmaz yerel yazgılarını sevdirmek. Neticede insan doğduğu toplumun bir parçasıdır ve toplumun yaşadığı iyi kötü tecrübelerden payına düşeni almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili söze örnek gösterilemez?

- A) Hiroşima
- B) Çernobil
- C) Covid-19 salgını
- D) Arap Baharı
- E) 11 Eylül Olayları

3. Başlamak için en uygun zamanı beklersen hiç başlamayabilirsin; şu anda bulunduğun yerden, elindekilerle başla.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Yol almanın en iyi çözümü, yolun güzergâhını belirlemektir.
- B) Başlamak, ertelenmemesi gereken bir harekettir.
- C) Şartların olgunlaşması hareket zamanının habercisidir.
- D) En zorlu yollara tan ağarınca çıkılır.
- E) Doğru eylem, doğru yerde ve zamanda olandır.

4. • İnsanın ana vatani çocukluğudur.
• Hepimiz hayatın soğuk rüzgârlarına karşı çocukluğumuzun güneşinde ısınıyoruz.

Verilen cümlelerde anlatılmak isteneni en iyi şekilde yansıtan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocukluğumuzda yaşadıklarımız bugünkü bakış açımızı ve kimliğimizi oluşturur.
- B) Yetişkin bireyler olmamıza rağmen en küçük olumsuz yaşantıda bile çocukluğumuza sığınırız.
- C) Yaralarımıza dönüp baktığımızda kaynağının çocukluğumuzda olduğunu görürüz.
- D) Kişilik çocuklukta oluşur ve aslında daima çocukluğumuzda yaşıyoruz.
- E) Kişiliğimizin kaynağı da var olan sorunlara çözümümüz de çocukluğumuzdadır.

8. Bizler aşkta yanlış anlamayı ararız. Her türlü iyi şeyi o kişiyle özdeşleştirir ve sonra ona aşık oluveririz. --- Kişinin gerçeğinin farkına vardığımızda onun düşündüğümüz kişi olmadığını söyleriz. Aşk illüzyondan başka bir şey değildir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu durumda aşk zaman kaybından başka bir şey değildir.
 B) Aşk; birbirine bakmak değil, birlikte aynı yöne bakmaktır.
 C) Yani bir bakıma aşk yanlış anlamamanın sonucudur.
 D) Aslında aşk, çölde su arama gayretinden başka bir şey değildir.
 E) Nihayetinde aşk, anlaşılmayı gerektirecektir.

9. Mitler, istem dışı olarak toplumsal deneyimlere yansır. Mitler bir toplumun düşleri hâlinindedir. Bir hikâye, efsane, kurgu gibi görünse de bir noktada gerçeklik de taşımaktadır. Bu bağlamda gerçekliğe atıfta bulunmalarının yanı sıra taşıdıkları sanatsal unsurlardan dolayı kurgusal bir yapılarını da söz konusudur. Kısaca mitler kurgu ve gerçek arasındaki sınır geçirendir, tam olarak bilinmezler. Mitler için söylemsel içinde yaşayan tarih öncesi gerçeğin izlerinden söz edilir.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Mitler hemen hemen her toplumun temel hak bilimi kaynağıdır.
 B) Tarihî olayları aydınlatmada mitlerin belirleyici rolü vardır.
 C) Mitler, gerçekliğe çok yakın ve yaşanması muhtemel olaylardır.
 D) Mitlerin yapısında belirgin kurgusallık ve sanatsallık mevcuttur.
 E) Mitler gerçekliğe atıfta bulunan, istemli toplumsal deneyimlerdir.

10. Günümüzde hızlı bir şekilde artan sıklıkla farklı bulgulara sahip araştırmalar; meta-analizi ihtiyacını artırmıştır. Meta-analizi belirli bir konuda yapılmış birbirinden bağımsız birden çok çalışmanın sonuçlarını birleştirme ve elde edilen araştırma bulgularının istatistiksel analizini yapma yöntemidir. Onun spesifik yönü, tek başına yargıya güvenmekten ziyade nicel yöntemleri kullanmasıdır. Bu özellik onu literatürlerin klasik gözden geçirilmiş hâlinde ayırır. Kısaca çeşitli çalışmaların sonuçlarını özetleyen, nicel yöntemler sunan ve sonuçların birleşmesi ile ortak yargıya ulaşan yöntemdir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi meta-analizin spesifik yönünü temsil eder?

- A) Elde edilen sonuçları birleştirmesi
 B) Birden fazla çalışmayı ele alması
 C) Hipotezleri birden fazla açıyla değerlendirmesi
 D) Ortak bir sonuç sunması
 E) Araştırma bulgularının istatistiksel analizini yapması

11. Helenizmde mitolojik tanrılar ve olayların önemli bir yeri vardır. İnşa edilen birçok tapınakta ve fresklerde Zeus, Hera ve Artemis gibi Yunan tanrıları resmedilmiştir. Yaklaşık 300 yıl süren Helenistik dönemde mimari yapıların yanında felsefe ve düşünce okulları önemli bir yer tutmuştur. Bu dönemde ortaya çıkan felsefe akımlarından ilki yeni Platonculuktur. Platon ve Aristoteles'in görüşlerini, düşünürler yeniden yorumlamıştır. Helenizm kültüründe ortaya çıkan en önemli felsefe akımlarından bir diğeri de Epikürçülüktür. Yeni Platonculuk'un zıddı olarak bu akımda madde ve atom esastır.

Bu parçaya göre Epikürçülük ile yeni Platonculuk arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mitolojik unsurlar bağlamından hareketle ortaya çıkan oluşumlar olması
 B) Mimaride somut hâle bürünen düşünce yapılarına sahip olması
 C) Yunan kültürünü madde üzerinden tanıtan felsefe akımı olmaları
 D) Helenistik Çağ'ın birbirini tasdiklemeyen düşünce sistemleri olması
 E) Helenizm kültürünün Platon ve Aristoteles bağlamında vardığı noktaları temsil etmeleri

14. İktisadi bir alanın alt endüstrilerinden olan lunaparklar, maddi bir kazanç sağlamak üzere kurulmuş ve ziyaretçilerini bir hayal dünyasına eğlence ve oyun temasıyla çekmeye çalışan rekreasyon alanlarıdır. Başlangıçta sadece rekreasyon ve eğlence amaçlarıyla yapılan boş zaman faaliyetleri, zamanla günlük hayatın bir parçası hâline gelerek bir habitusa (alışkanlığa) veya deneyime dönüşmektedir. Oyuncular lunapark alanına girdiğinde bu alandaki kuralları kabul eder ve oyunu oynamaya değer olarak görürse oyuna katılır. Lunapark oyununa dâhil olduktan sonra bireyin burada edindiği pratikler ve davranış kalıpları ise onların habituslarını oluşturur.

Bu parçalardan yola çıkılarak lunaparklarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Maliyet faktörü lunaparkların kurulmasında etkin yol oynar.
- B) Oyuncular, lunapark alanına girerek oyuna katılmayı kabul eder.
- C) Lunaparklar, burada zaman geçiren bireylerin alışkanlıkları üzerinde etkilidir.
- D) Toplumdan öğrenilen davranış kalıpları oyun deneyiminin yaşanmasını engeller.
- E) Rekreasyon, lunaparkları cazibe merkezi hâline getiren unsurdur.

15. İhsan Oktay Anar'ın romanlarının hepsinde ortak bir dil ve üslup vardır. Romanların geçtiği zaman ve mekân, üslubu destekleyen önemli unsurlardandır. Romanlarında zaman, Osmanlı Dönemi; mekân, İstanbul'dur. Yazar, kullandığı dil ile bu dönemi yansıtmaya ve yaşatmaya çalışır. Arapça ve Farsça kaynaklı sözcükler, romanlarında geniş yer tutar. İstanbul, yazar için zengin bir fon oluşturur.

Bu parçadan yola çıkarak İhsan Oktay Anar ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi hakkında net bir çıkarım yapılabilir?

- A) Dil ve üslup özelliğinin nasıl olduğu
- B) Kullandığı sözcüklerin oranı
- C) İstanbul'un zengin ortamları
- D) Romanlarındaki zaman ve mekân
- E) Romanlarında kullandığı ortak dil

- 16. • Neoliberalizme başvuran edebiyat araştırmacıları genellikle neoliberal fikirlerin ve uygulamaların edebiyatı nasıl şekillendirdiğini veya çarptığını veya yazarların neoliberal bir dünyaya nasıl müdahale ettiğini göstermeye çalışırlar. Örneğin Rachel Greenwald Smith, neoliberalizmin duygulanımları nasıl dönüştürdüğü ve edebiyat yazarlarının çağın baskın sosyo-ekonomik mantığını kopyalayarak estetik biçimleri nasıl inşa ettiğini açıklıyor.
- Mitchum, Huehls, neoliberal kültürün temsilinin ikili bağlarla dolu olduğunu öne sürerek benzer bir analize girişir. Bu analize neoliberallerin bazen aynı solukta renk körlüğünü ve çeşitliliğini onayladıkları örneği verilebilir.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı anlatım teknikleri ile yazılmıştır.
- B) İki parça birbirini destekler mahiyettedir.
- C) Birinci parça ikinci parçayı kapsayıcı niteliktedir.
- D) Her iki parçada da örneklenen alanlar aynıdır.
- E) İkinci parça, birinci parçanın tezini çürütmektedir.

17. Psikiyatrinin en önde gelen kişilik kuramcısı Cloninger, insanın metafizik taraflarının tanınmadan tam mânâsıyla tanımlanamayacağını, insanda kendisinden daha büyük bir düşünceye bağlanma ve inanma ihtiyacının saklı olduğu söylerken, Yalom daha kuşkucu, meteryalist bir anlayışı benimser ve ne yazık ki vardığı sahil Epikür'den başkası değildir. Keşke Yalom'un yolu Cloninger'a daha fazla düşseydi.

Verilen metinden yola çıkarak Yalom'un materyalist tutumu için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Düşüncenin insan yaşamında yeri olmadığı
- B) İnsanın tanımlanmasının mümkünliğüne gerek duymadığı
- C) Metafizikle ilgilenmediği
- D) İnsanın ulvi amaçlarla yaşamasını gereksiz gördüğü
- E) İnancı, insan için çok hayatî bulmadığı

1. Bu testte 20 soru vardır.
2. Cevaplarınızı cevap kâğıdının Türkçe (Paragraf) Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. (I) Çöl ortamına adapte olan "diriliş bitkisi" diğer adıyla "Sahra çalısı" yıllarca susuz yaşayabilir. (II) Yaşam koşulları çok zorlaştığında bitkinin hayatta kalma mekanizması, yavaş yavaş bitkinin kurumasına izin verir. (III) Bu mekanizma bitkilerin yapraklarını kahverengiye döndürür. (IV) Kuraklık durumu arttığında kökleri zeminden kurtularak serbest hâle geçer, esen rüzgârın etkisiyle kurak zeminde sürüklenir. (V) Ne kadar kurumuş ya da zarar görmüş olursa olsun yapraklarının özel biyolojik yapısı nedeniyle bitki, ölümünden yıllar sonra bile suyu emme ve kendini açma yeteneğini korur.

Numaralanmış cümlelerin parçaya kattığı anlam değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede kavram ile ilgili açıklama yapılmıştır.
- B) II. cümlede koşula bağlılık söz konusudur.
- C) III. cümlede hayatta kalma mekanizmasının bitkiler üzerindeki etkisine değinilmiştir.
- D) IV. cümlede diriliş bitkisinin yaşamının bir sürecinden bahsedilmiştir.
- E) V. cümlede bitkinin dirilişinin hangi koşullarda gerçekleştiği dile getirilmiştir.

2. Sinema tarihinin unutulmaz film müziklerinin bir kısmının altında imzası bulunan İtalyan besteci Ennio Morricone, uyluk kemiğini kırdıktan sonra kaldırıldığı hastanede 91 yaşında hayatını kaybetti. Kariyeri boyunca 500 film müziklerini yapan Morricone, özellikle Sergio Leone'nin 1966 tarihli başyapıtı İyi, Kötü ve Çirkin (The Good, The Bad and The Ugly) filminin müziğiyle akıllara kazınmıştır.

Ennio Morricone'nin 2020 yılında hayatını kaybettiği bildirildiğine göre onunla ilgili olarak aşağıdaki kanılardan hangisine varılamaz?

- A) Hayatı boyunca film müziği yapmayı tek gayesi hâline getirmiştir.
- B) En fazla 500 film müziğini yapmıştır.
- C) İyi, Kötü ve Çirkin filminin akıllara kazınmasından 54 yıl sonra hayatını kaybetmiştir.
- D) Morricone, 1929 yılında doğmuştur.
- E) Sinema tarihinde, günümüz dâhil, akılda kalan her film müziğinin altında imzası bulunmamaktadır.

3. Uyku apnesi, solunum duraklamalarından kaynaklanan ve uyku düzeninin bozulmasına sebep olan önemli bir hastalıktır. Uyku apnesi sendromunu yaşayan bireylerde solup alıp vermek güçleşir; kandaki oksijen seviyesinin düşmesi sonucu dokulara giden oksijen alımı yetersiz kalır, oksijen yetersizliği de hastanın uyanmasına sebep olur.

Parçaya göre uyku apnesi yaşayan bireylerle ilgili örneklem kapsamına;

- I. Uyku düzeni bozulan Ersin,
- II. İş planı yapmadan uyuyamayan İsmail,
- III. Çok sigara içtiği için soluk alıp vermekte zorlanan Tuncer,
- IV. Uyku süresi dengeli olmadığı için oksijen yetersizliğinden uyanan Yılmaz

verilenlerden hangileri dâhil edilebilir?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) I, II ve IV

4. Her felaket, dilimize yeni kelimeler katıyor. Felaketlerin veya felaket korkularının insan zihninde beklenmedik bir uyanıklığa ve dikkat yoğunluğuna sebep olduğu söylenebilir. Mart 2020'den beri gündemimizi, günümüzü ve hayatımızın her şeklini dolduran virüs salgını da böyle bir dil etkisine, elbette, sahip oldu. Bugünlerde cansiparane çalışan tıp bilimi uzmanları, doktorlarımız eskiden beri terminoloji konusunda biraz "elegant" takılmayı severler. Aldıkları zorlu Latince ve İngilizce tıp literatürü eğitiminin yorgunluğunu, biz biçare dostlarımızdan bizi bu terminolojinin altından ezerek çıkarırlar âdeta. Bir de bu salgının dilimize bulaştırdıkları var: pandemi, epidemi, filyasyon, entübasyon, immün... Aslında bunların hiçbiri dilimize yenice girmiş değil. Tıp bilimiyle uğraşanlar bunları zaten kullanıyorlardı, bunların günlük dile girmesi pandemiden sonra oldu.

Bu parçanın yazarının tıp uzmanlarını ve doktorları eleştirdiği nokta aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Dilimize yeni giren kelimeleri kullanmaları
- B) Virüs salgını konusunda "elegant" davranmaları
- C) Aldıkları eğitim neticesinde farklı dillerde olan terimler dizgesini kullanmaları
- D) Pandemi, epidemi, filyasyon gibi kelimeleri anlamına uygun kullanmamaları
- E) Salgınla ilgili kelimelerin Türkçe karşılığını kullanmaları

5. Dante cehennemi anlayamamış dostum! Cehennem hatıraların küllenmesi, ümitlerin susması. Cehennem haykıramamak, ağlayamamak, cehennem çöl değil kuyu; sularında yıldızları parıldamayan kör bir kuyudur cehennem.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki cehennem tanımlarıyla uyumaktadır?

- A) Cehennem kalbinin gittiği yere ayaklarının gidemesidir.
- B) Cehennem insan yüreğinde sevginin bittiği yerdir.
- C) Cehennem kimsenin sesini duyamadığı sağırlıktır.
- D) Cehennem boyuna bir çaresizlik ve yok oluştur.
- E) Cehennem keder ve vazgeçişdir.

6. İkinci Dünya Savaşı sırasında evinden uzakta olan askerlerin yaşadığı melankoli ile ilişkili bir hastalık görülmüş ve adına nostalji denilmiştir. Artık nostaljiye kardeş yeni bir kavramımız var, solastalji. Nostaljiden farklı olarak solastalji evde iken yaşadığımız stres ve olumsuz duyguların toplamı. Evimizdeyiz ama gurbette gibi hissediyoruz. Zira evimizin tehlikede olduğunu evin içinde yaşıyorken biliyoruz. Bu temel açının içinde yuvanın içeriden yakılmış olması da yatıyor olabilir. Bu durumda çevresel değişimin neden olduğu bir tür duygusal ve varoluşsal melankoli ile karşı karşıyayız.

Bu parçaya göre solastalji ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişinin aidiyet ve rahatlık duygularının aşındığı bir durumdur.
- B) Geçmişe duyulan özlemle daha da yaygın hâle gelen bir sıkıntıdır.
- C) Kişinin yer-konum olarak saldırı altında hissettiği güvensizlik durumudur.
- D) Çevresel değişim nedeniyle yaşanan zihinsel bir durumdur.
- E) Solastaljide yer, ev, güvenlik tehdidiyle birlikte benlik ve değersizlik problemi de yaşanır.

7. I. Psikoloji ve felsefenin bir yaklaşımı olan logoterapi, Psikiyatrist ve Nörolog Dr. Viktor Frankl tarafından oluşturulmuştur. Kendisi II. Dünya Savaşı'nda toplama kamplarında hayatta kalmayı başarmış ve insanların en acımasız şartlarda bile ilk ve en önemli amaçlarının anlamdan oluşan bir hayat yaşamayı istediklerini deneyimlemiştir.

II. Geleneksel psikoterapide amaç kişinin kendi benliğini gerçekleştirmesini sağlamak, yaşamına anlam kazandırmaktan çok; anlamın kişinin kendisini gerçekleştirilmesiyle geleceğine inandırmaktır. Ancak logoterapiye göre nevroz ortadan kalkmış olsa bile nevrozun yerini boşluk alır.

Numaralanmış II. paragraf ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. paragrafta, belirtilen yaklaşımın insan yaşamı için önemini ifade etmektedir.
- B) I. paragrafta, ortaya konulan amacın sebebini belirtmektedir.
- C) I. paragraftaki kanıyı karşılaştırma yaparak desteklemiştir.
- D) I. paragraftaki tecrübeye dayanarak yeni bir alan açmaktadır.
- E) I. paragrafta belirtilen olgunun, insan yaşamı için değerine atıfta bulunmuştur.

8. Kişisel bütünlük kendi gerçeğini algılamayı ve kişinin algıladığı bu gerçeğe saygılı olmasını gerektirir. Hüzünlü isen hüzünlü olduğun korkuyorsan korktuğun, kaygılı isen kaygılı olduğun gerçeğini kabul etmek gerekiyor. Bunu kabul etmeyen kişi kendi gerçekliğinden uzaklaşır, "miş gibi yaşayan" biri olur.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi kişisel bütünlük ilkesiyle ilişkilendirilemez?

- A) Kişinin memnuniyetsizliğini göstermesi
- B) Kişinin kendi haklarını savunması
- C) Kişinin kendi duygularını tanıması
- D) Kişinin ihtiyaçlarının farkında olması
- E) Kişinin temel sorunu kavraması

9. Bartin'e göre "Mantıksal bağlantı, bir kişinin canlı sesinde cisimleşmiş olan somut bilinç aracılığıyla temsil edilen bir olayın bütünlüğünün parçası hâline gelir." Puslu Kıtalar Atlası'nda Uzun İhsan Efendi'nin bilinci, İhsan Oktay Anar'ın müdahalesiyle somutlaşır ve kahramanların hepsi üzerinde cisimleşir. Ortaya çıkan fikir-duygu durumu, romanın monolojik söylemini yadsınamaz bir biçimde ortaya koyar. Burada beliren durum, metnin merkezine konulan "dünyayı görme"ye dair somut verileri okuyucuya sunar.

İhsan Oktay Anar'ın eserinin kahramanı üzerindeki müdahalesi ile Bartin'in görüşü arasındaki ortak nokta aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilinç akışını sağlamak
- B) Mantıksal bağlantı kurmak
- C) Monolojik söylemi oluşturmak
- D) İç dünyayı somutlaştırmak
- E) Bakış açısı geliştirmek

14. Kronik vicdan azabı, tüm etikçilerin hemfikir olduğu üzere hiç de istenmeyen bir duygudur. Bununla savaşıp her seferinde yenilmek yerine, eğer kötü bir davranışta bulduysanız, pişmanlık duyun, elinizden geldiği kadar durumu düzeltin ve bir dahaki sefere daha iyi davranmaya bakın. Ne sebeple olursa olsun hatanızın üzerinde kara kara düşünmeyin; temizlenmenin yolu çamurda yuvarlanmak değildir.

Bu parçada kronik vicdan azabı üzerinden yapılan eleştiri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların çözüm perspektiflerinin dar olması
- B) Evrensel ahlaki ilkelerin yaratılışsal olduğu kanısı
- C) Kişilerin farkında olmaksızın kendi iradeleriyle çıkmazlar yaşamaları
- D) Hataların telafisi için mazoşist tutumların takınılması
- E) Erdemli davranışların kazanılmasında, belirlenmiş yollara gidilmesi

15. Genelde kültür seviyesi üzerinden ele alınan ve bununla bağdaştırılan müzikler arasında akla ilk klasik müzik gelmektedir. Avrupa kökenli olarak bilinen bu müzik türü, "klasik Batı müziği" ismi ile de bilinmektedir. İlk defa Rönesans Dönemi'nde Romen Diyojen'in öncülüğünde ortaya çıkmış dünyanın önemli müzik türleri arasında yer alır. ----. Keman, çella, viyola, piyano, abua, klarnet ve flüt gibi daha birçok değişik müzik aleti üzerinden çalınır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Aslında bu müzik türü öz ve denge arasında kurulan sanattır.
- B) Orta sınıfın yalın danslarına ezgi ve akılda kalan bu müzik eşlik etmektedir.
- C) Klasik müzik, oldukça sevilen müzik türlerinin en başında gelmektedir.
- D) Bir bakıma kurumsal müzik ile sisteme direnen halk müziği ile kendini bulmuştur.
- E) Bu müziğin en önemli özelliği ise çok sesli olması olarak ifade edilmektedir.

16. "Millî musikimiz, memleketimizdeki halk musikisi ile Garp musikisinin imtizacından doğacaktır." sözleriyle Ziya Gökalp gibi Atatürk de Cumhuriyet Türkiye'si'nin yeni müzik kültürünün halk müziğinden kaynaklanması gerektiğini düşünmüş, bu yoldaki çalışmalarını teşvik etmiştir. Bu amaçla yapılan bir yarışma ile beş yetenekli genç müzisyen Avrupa'nın çeşitli ülkelerine müzik eğitimi almak üzere gönderilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarındaki klasik Batı müziği tarzındaki önemli eserler ile dikkat çeken bu beş bestecinin oluşturduğu gruba "Türk Beşleri" denmiştir. Çağdaş Türk müziğinin ortaya çıkmasını sağlamış ve bunu yaparken de önce Türk halk ve geleneksel sanat müziğinin melodik, makamsal, ritmik gereçlerine yer vermişlerdir.

Bu parçadan hareketle "Türk Beşleri" için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk Beşleri müzik alanında bir çağdaşlaşma projesidir.
- B) Atatürk ve Ziya Gökalp gibi aydınlar tarafından desteklenmişlerdir.
- C) Türk Beşleri'nin amacı harmansal bir sanat ürünü ortaya koymaktır.
- D) Türk Beşleri'nin musiki menşei Türk halk müziğidir.
- E) Türk Beşleri, Cumhuriyet Türkiye'si'nin sanat anlayışını oluşturmuştur.

17. Baş hareketleri beden dilinde "evet" ve "hayır" dan fazlasını anlatır. Eğer birinin başı ansızın geriye çekilirse bu, o kişinin gördüğü şey karşısında yaşadığı şaşkınlığı gösterir. Dünyanın pek çok yerinde başı sağa sola sallamak onay anlamına gelir. Ancak dünyanın bazı yerlerinde bu "hayır" anlamını da taşımaktadır. Bu hareketin "hayır" anlamına geldiği yerlerden bazıları; Türkiye, Bulgaristan, Sırbistan, Montenegro, Slovenya, İran ve Yunanistan'dır. Bir sohbet sırasında başı hafifçe eğmek, konuşmacıyı devam etmesi için cesaretlendirir. Yavaş ve uzun bir baş eğmesi, dinleyicinin konuşmacıyla tamamen aynı fikirde olmadığını bir göstergesidir. Birini onaylamak için başınızı eğin. Başlı hızla sallamak sabırsızlığın işaretidir. Eğer biri sürekli başını sallıyorsa bu, bilinçaltında sizden onay almak istiyor demektir.

Bu parçadan hareketle Türkiye'de gerçekleşen bir işe alım mülakatında işverenin konuşmacı adayı onayladığı, konuşmacı adayın bilinç dışı olarak devamlı onay almak istemesiyle ilgili beden dili örneklemeleri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Kafasını iki yana sallayan bir erkek - Kafasını eğen bir kadın
- B) Kafasını hızlı sallayan bir kadın - Yukarıdan başlayarak başını eğen bir kadın
- C) Yukarıdan başlayarak başını eğen bir kadın - Sürekli başını sallayan bir kadın
- D) Kafasını sağa sola sallayan bir erkek - Sürekli başını sallayan bir erkek
- E) Hayretler içinde bir kadın - Başını eğen bir erkek

- 18. • Endonezya'da 2020 yılında muson yağmurlarının yol açtığı sel ve toprak kaymalarında en az 53 kişi hayatını kaybetti. Yılbaşı gecesinde başlayan ve yaklaşık 4-5 gün süren yağmurlar sebebiyle 200 bin kişi evlerini terk etmek zorunda kaldı. Ulusal Afet Ajansı (BNPB) 30 milyon insanın sel sularından etkilendiğini duyurdu. Bu doğal afet son 13 yılın en büyük sel felaketi olarak kayıtlara geçti.
- 2020 yılının tartışmasız en çok konuşulan olayı, Avustralya'da aylarca devam eden ve bir türlü kontrol altına alınamayan orman yangınları oldu. Çıkan yangın sonucu 25 kişi hayatını kaybetti, 8 milyon hektarlık orman ve yeşil alan yok oldu.

Bu iki parça anlamca birleştirilirse oluşan yeni parçadan, bahsedilen doğal olaylarla ilgili çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Muson yağmurları sebebiyle hem can kaybı yaşanmış hem bundan doğa da etkilenmiştir.
- B) Ulusal Afet Ajansı, bu doğal afetlerden ne kadar etkilendiğini dile getirmiştir.
- C) 2020 yılı bu doğal afetlerin oldukça yaygın yaşandığı bir yıl olmuştur.
- D) Meydana gelen doğal afetler can kaybına sebep olmuştur.
- E) 2020 yılındaki doğal afetlerin tümü doğayı olumsuz etkilemiştir.

Sınavlara Hazırlıkta Yeni Trend

 trendkarmayayinlari

Cep: 0 (505) 854 16 10 • e-posta: trendkarmayayinlari@gmail.com
www.trendkarmayayinlari.com